

LAITURILLA®

MIKSEI MIKKELI

Etelä-Savon
maakuntaliitto

Euroopan unionin
osarahoittama

Selvitys vapaa-ajan asuntojen käytöstä Mikkelin seudulla

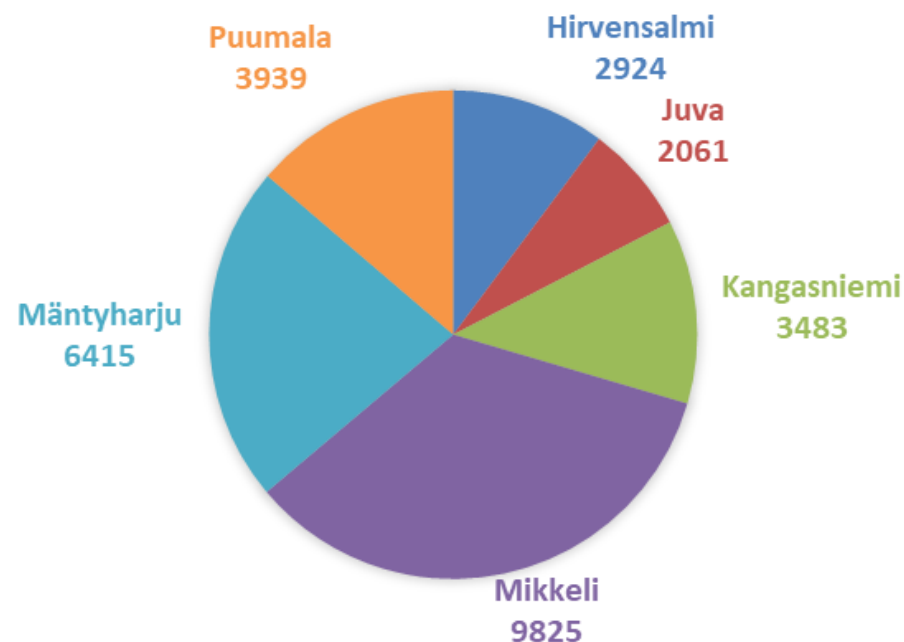
Johdanto

- » Tämä selvitys on laadittu Mikkelin kehitysyhtiö Miksei Oy:n Laiturilla 3 – hankkeen tilauksesta.
- » Selvityksessä toteutettiin vapaa-ajan asunnon omistajille kysely, jossa vastauksia saatiin noin 600, ja yhdeksän haastattelua alueen toimijoille.
- » Kyselyn ja haastattelut toteutti MDI, joka on osa FCG Finnish Consulting Group Oy:tä. Päävastuullisena tekijänä oli Heikki Miettinen, minkä lisäksi työhön osallistui Jarno Parviainen.

Vapaa-ajan asuntoja on Mikkelin seudulla lähes 30 000

- » Tilastokeskuksen mukaan Mikkelin seudulla oli vuonna 2024 yhteensä 28 647 vapaa-ajan asuntoa.
- » Tilastoitu määrä on vähentynyt hieman edellisistä vuosista, mitä selittää purkamisen lisäksi rekisteriin tehdyt korjaukset, rekisteripoistot ja käyttötarkoituksen muutokset.
- » Vapaa-ajan asumiseen käytetään lisäksi vakituiseen asumiseen aikaisemmin käytettyjä rakennuksia, esim. entisiä maatilojen päärakennuksia ja muita haja-asutusalueen rakennuksia. Näiden määrästä ja käytöstä ei ole tietoa.

VAPAA-AJAN ASUNNOT VUONNA 2024

Kyselyn toteutus

- Tiedot kerättiin vapaa-asunnon omistajille kohdistetulla kyselyllä keväällä 2025.
- Otos oli yhteensä 2000 ja vastauksia saatiin lähes 600.

Kyselyn toteutus

- » Tiedot kerättiin sähköisellä kyselyllä, johon linkki lähetettiin postitse.
- » Lomake oli pääosin samanlainen kuin valtakunnallisessa Mökkibarometri 2025 -selvityksessä, johon tuloksia on voitu verrata.
- » Vapaa-ajan asuntojen omistajien osoitetiedot haettiin Digi- ja väestötietovirastosta.
- » Otokseen poimittiin yhteensä 2 000 vastaajaa (mökkikunnat Hirvensalmi, Juva, Kangasniemi, Mikkeli, Mäntyharju, Puumala)
- » Otos Mikkelistä oli 500 ja muista kunnista kustakin 300.
- » Vastauksia kyselyyn tuli 596.
- » Kyselykutsujen monistuksesta ja postituksesta vastasi FCG. Vastaajille lähetettiin muistutuskortti.

Vastaukset

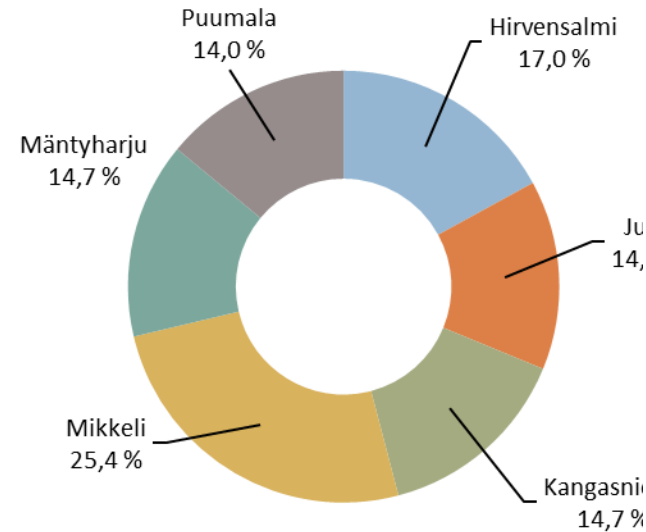
Kaikki	Kaikki	599	100 %
Vakituisen asunnon sijainti	Mikkelin seutu	106	18 %
	Muu	493	82 %
Vapaa-ajan asunnon kunta	Hirvensalmi	102	17 %
	Juva	85	14 %
	Kangasniemi	88	15 %
	Mikkeli	152	25 %
	Mäntyharju	88	15 %
	Puumala	84	14 %
Suhde vapaa-ajan asuntoon	Ainoa omistaja	188	32 %
	Yhteisomistaja puolison kanssa	249	42 %
	Yksi useammasta omistajasta (esim.	147	25 %
	Käyttäjä, mutta ei omista kyseistä vapaa-ajan asuntoa	11	2 %
Vapaa-ajan asunnon nykyinen käyttö	Omassa käytössä vapaa-ajan	578	97 %
	Omassa käytössä vakinaiseen	2	0 %
	Omassa käytössä vapaa-ajan asumiseen ja osin vuokralla	5	1 %
	Kokonaan vuokralla	2	0 %
	Vapaa-ajanasunnolla ei ole käyttöä	3	1 %
	Jokin muu käyttö	8	1 %
Soveltuvuus	Ympärivuotiseen käyttöön	185	31 %
	Kevät-, kesä- ja syyskäyttöön	315	53 %
	Vain kesäkäyttöön	91	15 %
Muuttaminen ympäri vuoden asuttavaksi	Aiotaan muuttaa	27	5 %
	Ehkä muutetaan	83	15 %
	Ei muuteta	369	68 %
	Ei osaa sanoa muutetaanko	67	12 %
Valmius vuokrata	Kyllä	18	3 %
	Ehkä	70	12 %
	Ei	481	80 %
	Ei osaa sanoa	29	5 %

Töitä tehty	Töitä tehty	81	14 %
	Töitä ei ole tehty	509	86 %
Etätöitä tehty	Etätöitä on tehty	284	48 %
	Etätöitä ei ole tehty	304	52 %
Kuukausitulot	Alle 2 500 EUR	29	5 %
	2 500 EUR – 4 999 EUR	127	22 %
	5 000 EUR – 7 499 EUR	163	29 %
	7 500 EUR – 9 999 EUR	118	21 %
	Vähintään 10 000 EUR	81	14 %
	Ei osaa sanoa / Ei halua vastata	51	9 %
Tilanne	Opiskelija	5	1 %
	Työssä	242	41 %
	Yrittäjä	32	5 %
	Työtön tai lomautettu	13	2 %
	Kotona oleva, kotiäiti tai -isä	3	1 %
	Eläkkeellä	291	49 %
	Muu tilanne	4	1 %
Kotitalouden koko	Yksi henkilö	69	12 %
	Kaksi henkilöä	407	69 %
	Kolme henkilöä tai enemmän	116	20 %
Matka-aika vapaa-ajan asunnolle	Alle tunnin	149	25 %
	Vähintään tunti	445	75 %
Etäisyys vapaa-ajan asunnolle	Alle 30 km	63	11 %
	Yli 30 km	528	89 %
Vietetty aika	1-30 vrk	79	13 %
	31-60 vrk	162	27 %
	61-100 vrk	186	31 %
	yli 100 vrk	155	26 %

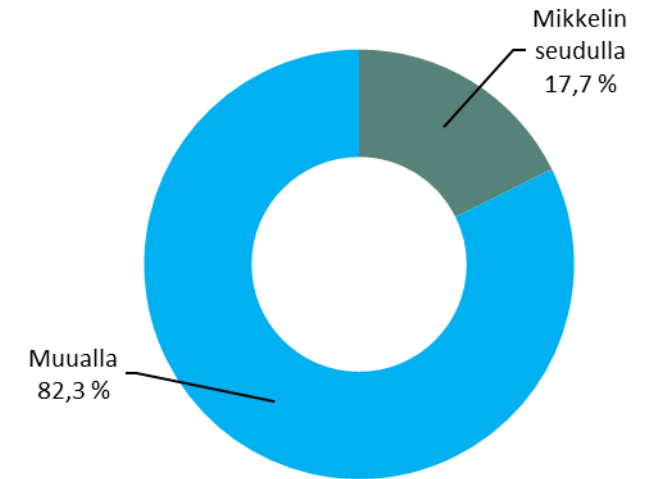
Taustatietoja

- » Neljäosalla kyselyyn vastanneista vapaa-ajanasunto sijaitsee Mikkelissä.
- » Muista kunnista vastauksia tuli kustakin noin 15 prosenttia.
- » Vastaajista vajaa viidennes asui vakituisesti Mikkelin seudulla.

Kuvio 1. Vapaa-ajan asunnon sijaintikunta

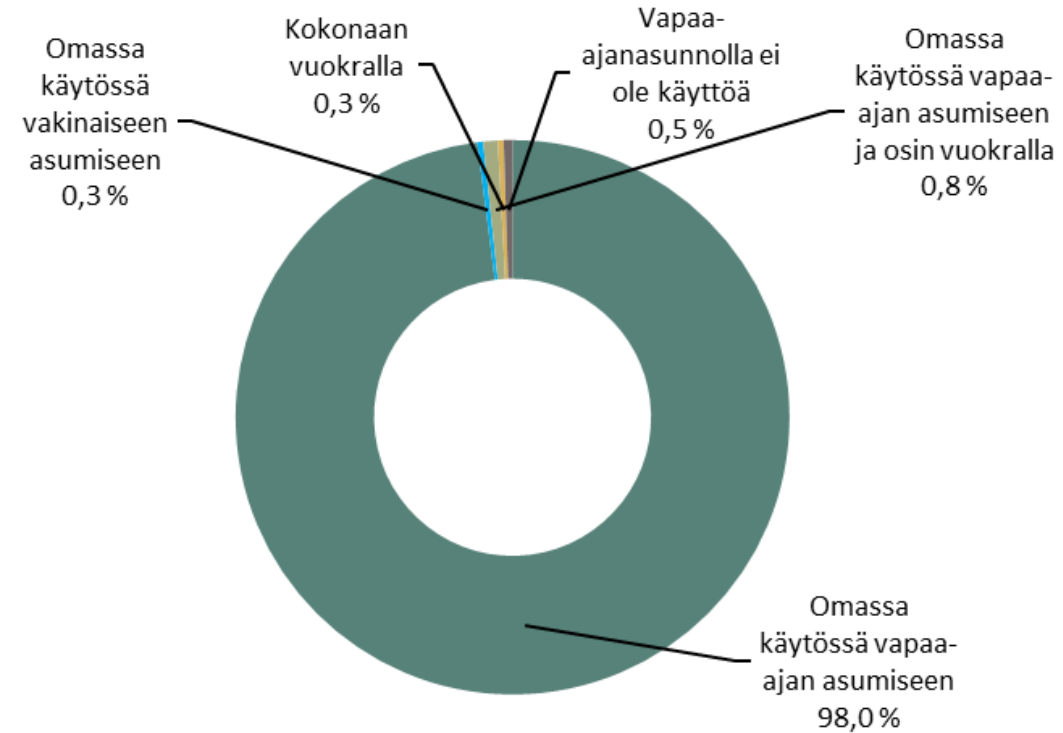

Kuvio 2. Vakituisen asunnon sijainti

Vapaa-ajan asunnon nykyinen käyttö

- » Vastaajien mökit ovat lähes yksinomaan omassa käytössä vapaa-ajan asumista varten (98 %)
- » Ainakin osittain vuokratyössä oli noin prosentti.
- » Muutamissa tapauksissa vapaa-ajan asunnolla ei ollut käyttöä tai se oli käytössä vakituiseen asumiseen.

Matkat

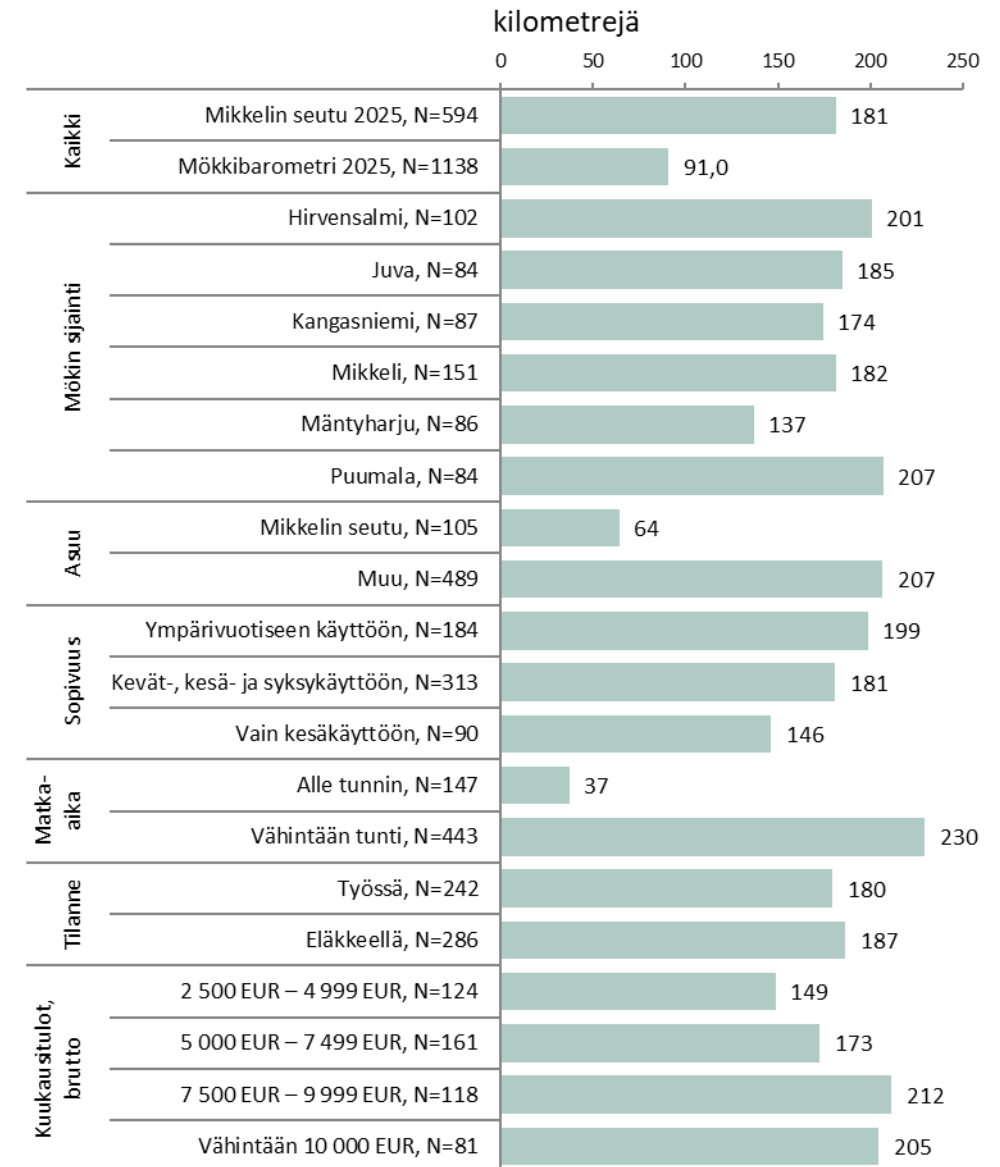
- Keskimäärin matka vapaa-ajan asunnolle Mikkelin seudulla on noin 180 kilometriä. Se on koko maahan verrattuna kaksinkertainen.
- Matka-aika Mikkelin seudulla on keskimäärin 2 tuntia ja 21 minuuttia. Se on koko maahan verrattuna lähes kaksi kertaa pidempi aika.

Matkan pituus vapaa-ajan asunnolle

Keskimäärin matka vapaa-ajan asunnolle Mikkelin seudulla on 181 kilometriä. Se on koko maahan (Mökkibarometri 2025) verrattuna kaksinkertainen.

Mikkelin seudulla asuvilla matka vapaa-ajan asunnolle on 64 kilometriä ja muualla asuvilla 207 kilometriä.

- Matka vapaa-ajan asunnolle on suurimmillaan, kun vapaa-ajan asunto sijaitsee Hirvensalmella tai Juvalla. Lyhyin matka-aika on Mäntyharjulla sijaitseville vapaa-ajanasunnoille.
- Matka ovat hieman lyhyempiä silloin, kun mökki on vain kesäkäyttöön soveltuva.
- Matka kasvavat hieman tulojen kasvaessa, mutta kotitalouden tulojen ollessa yli 10 000 euroa kuukaudessa matka jopa lyhentyy hieman.

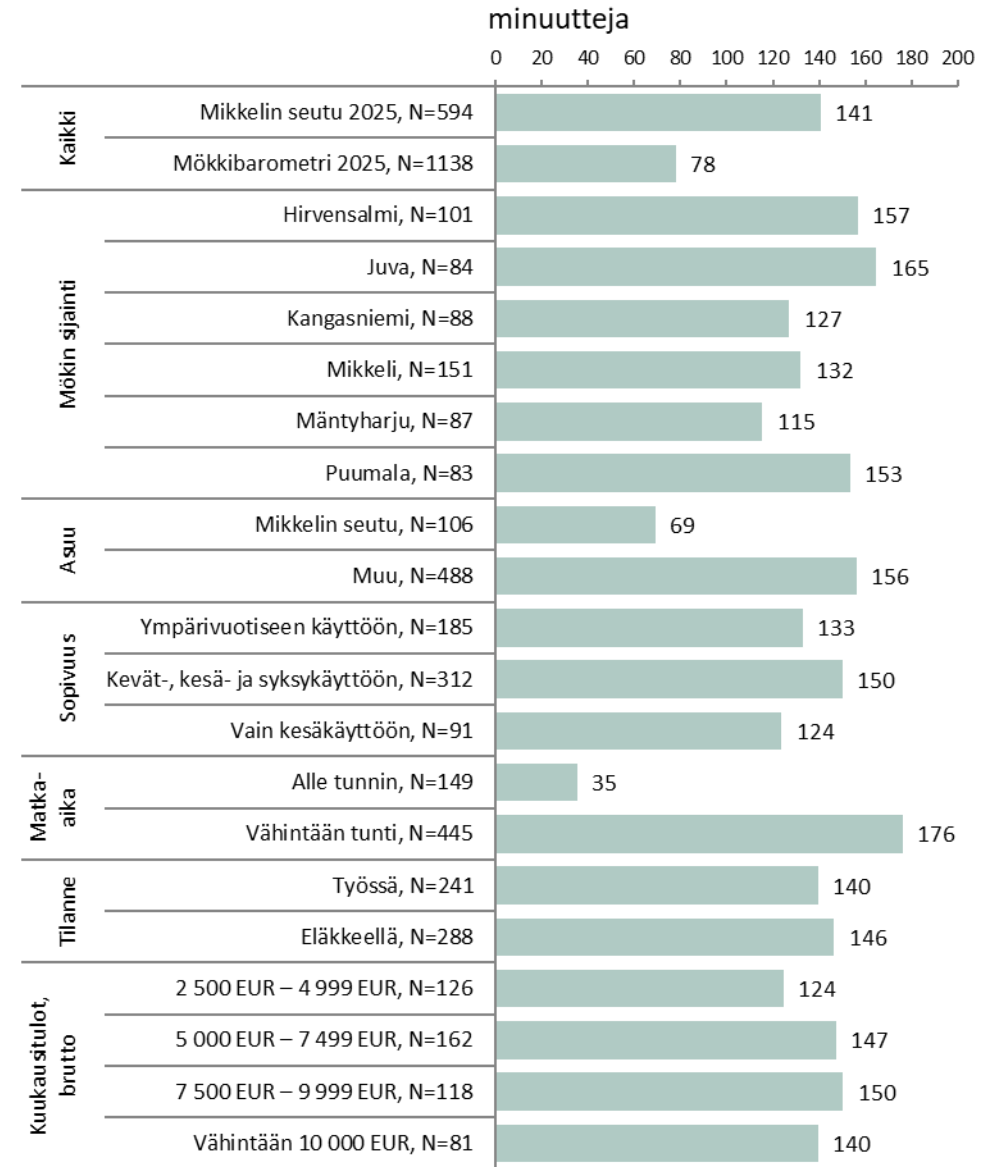
Matka-aika vapaa-ajan asunnolle minuuteissa

11

Keskimäärin matka vapaa-ajan asunnolle Mikkelin seudulle kestää 2 tuntia ja 21 minuuttia. Se on koko maahan verrattuna lähes kaksi kertaa pidempi aika.

Mikkelin seudulla asuvilla matka-aika vapaa-ajan asunnolle kestää noin tunnin ja kymmenen minuuttia. Muualla asuvilla matka-aika on keskimäärin 2 tuntia ja 36 minuuttia.

- Matka-aika vapaa-ajan asunnolle on suurimmillaan, kun vapaa-ajan asunto sijaitsee Hirvensalmella tai Juvalla. Lyhyin matka-aika on Mäntyharjulla sijaitseville vapaa-ajanasunnoille.
- Matka-ajat ovat hieman lyhyempiä silloin, kun mökki on vain kesäkäyttöön soveltuva.
- Matka-ajat kasvavat hieman tulojen kasvaessa, mutta kotitalouden tulojen ollessa yli 10 000 euroa kuukaudessa matka-aika jopa lyhentyi hieman.

Vapaa-ajan asunnon käyttö

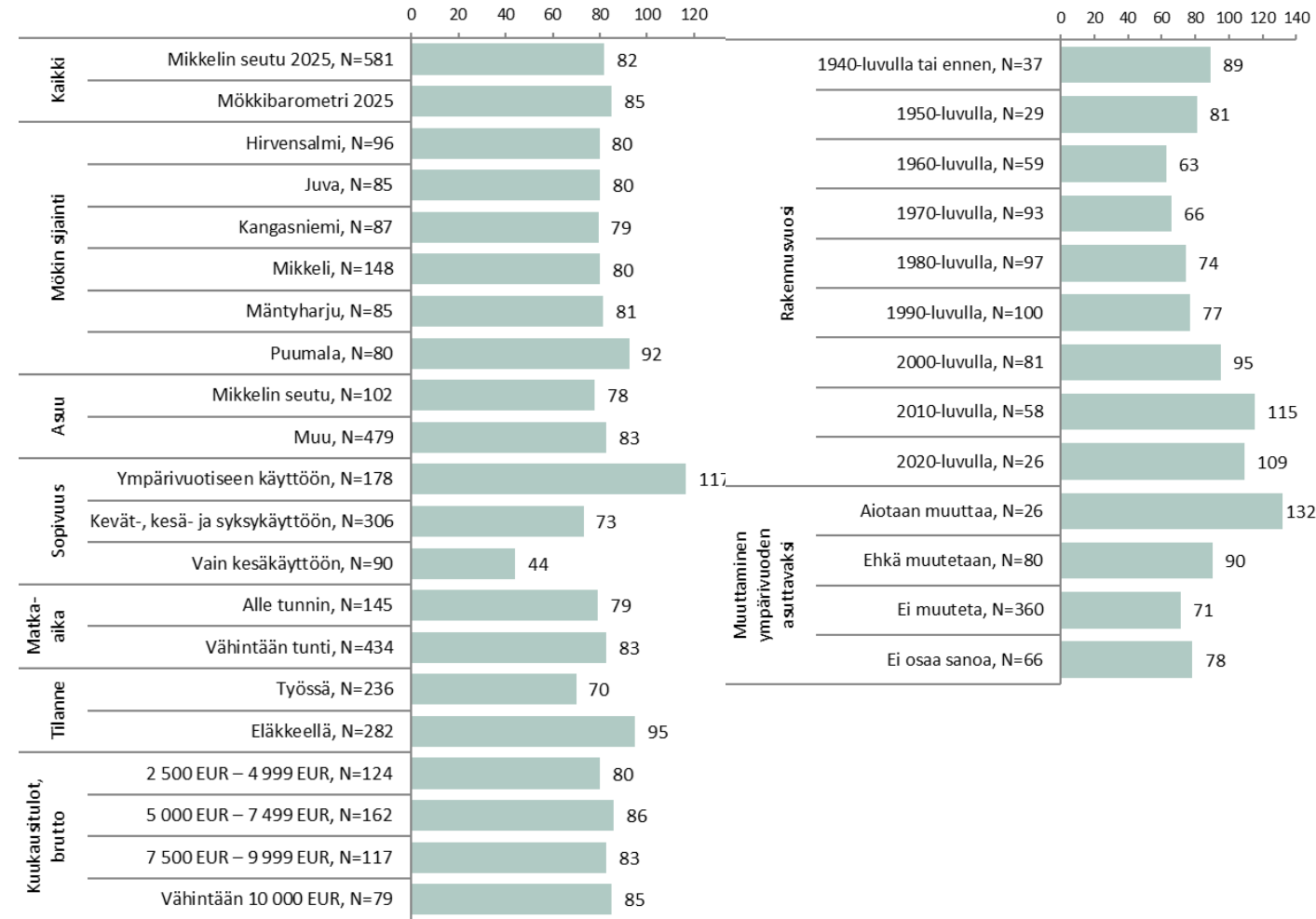
- Vapaa-ajan asuntoa käytetään Mikkelin seudulla keskimäärin noin 80 vuorokautta vuodessa.
- Vuoden aikana käyttäjiä on keskimäärin noin 10 henkilöä. Kun suhteutetaan luku vapaa-ajan asuntojen määrään, on käyttäjiä yhteensä vuodessa lähes 300 000.
- Käytön arvioidaan lisääntyvän lähivuosina.

Käyttö 82 vuorokautta vuodessa

Kun huomioidaan vapaa-ajan asunnon kaikki käyttäjät, Mikkelin seudulla keskimääräiset käyttövuorokaudet (82) ovat lähes samalla tasolla kuin Mökkibarometrin mukaan koko maassa (85).

Mökkibarometrin tulosten perusteella koko maassa on palattu lähelle ennen koronaa vallinnutta tasoa*.

- Rakennusvuoden mukaan tarkasteltuna eniten käytetään vuoden 2000 jälkeen rakennettuja vapaa-ajan asuntoja, mutta ehkä yllättäen myös ennen vuotta 1960 rakennettuja käytetään paljon.
- Ympäri vuorokautiseen käyttöön soveltuvia vapaa-ajan asuntoja käytetään keskimäärin 117 vuorokautta vuodessa. Eroa on yli 40 vuorokautta niihin, jotka soveltuvat lähinnä vain kevät-, kesä- ja syyskäyttöön.
- Eläkkeellä olevien henkilöiden vapaa-ajan asuntoja käytetään keskimäärin 95 vuorokautta vuodessa, töissä käyvien selvästi vähemmän, 70 vuorokautta. On huomioitava, että eläkkeellä olevien vapaa-ajan asunnoilla on paljon myös työssä käyviä käyttäjiä, esimerkiksi heidän aikuisia lapsiaan.
- Muualla vakituisesti asuvat käyttävät vapaa-ajan asuntoja hieman enemmän kuin Mikkelin seudulla asuvat. He käyvät harvemmin, mutta viipyvät pidempään.
- Matka-aika ei juuri vaikuta vietettyihin vuorokausiin. Myös tuloluokan vaikutus on melko pieni, vain pienimmässä tuloluokassa käyttö on vähäisempää.
- Puumala erottuu muista kunnista, siellä vietetään keskimäärin 10 vuorokautta enemmän aikaa vapaa-ajan asunnolla vuodessa kuin Mikkelin seudulla keskimäärin.

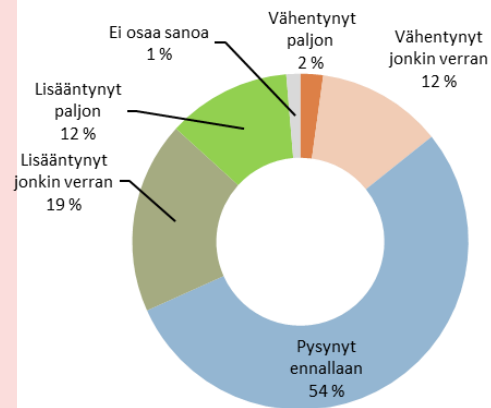
*Vuoden 2021 Mökkibarometrissa vapaa-ajan asunnolla vietettyjen vuorokausien määrä oli 103 vuorokautta, 2016 se oli 79 vuorokautta. Vapaa-ajan asunnolla vietettävien vuorokausien määrä on vähentynyt koronavuosien tasosta, mutta on jonkin verran korkeampaa kuin sitä ennen.

Käyttö on lisääntynyt

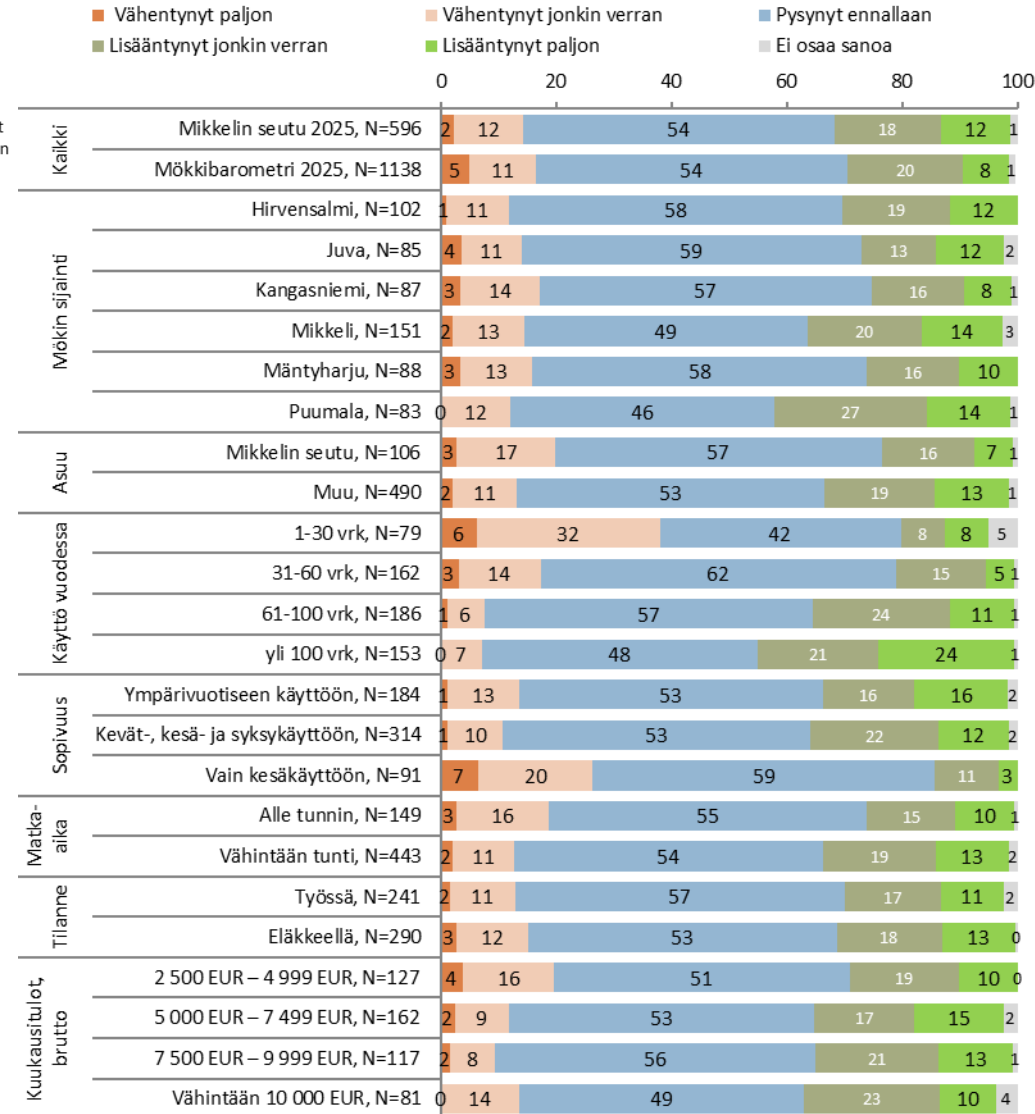
Reilu puolet vastaajista ilmoitti, että vapaa-ajan asunnon käyttö on pysynyt ennallaan.

Niiden osuus, joilla mökin käyttö on kasvanut, on selvästi suurempi kuin niiden osuus, joilla käyttö on vähentynyt. Reilulla kymmenesosalla käyttö on kasvanut paljon ja noin joka viidennellä jonkin verran.

Mikkeli seudulla niiden osuus, joilla käyttö on vähentynyt paljon, on pienempi kuin koko maassa (Mökkibarometri 2025), ja vastaavasti käyttöä paljon lisänneitä on enemmän.

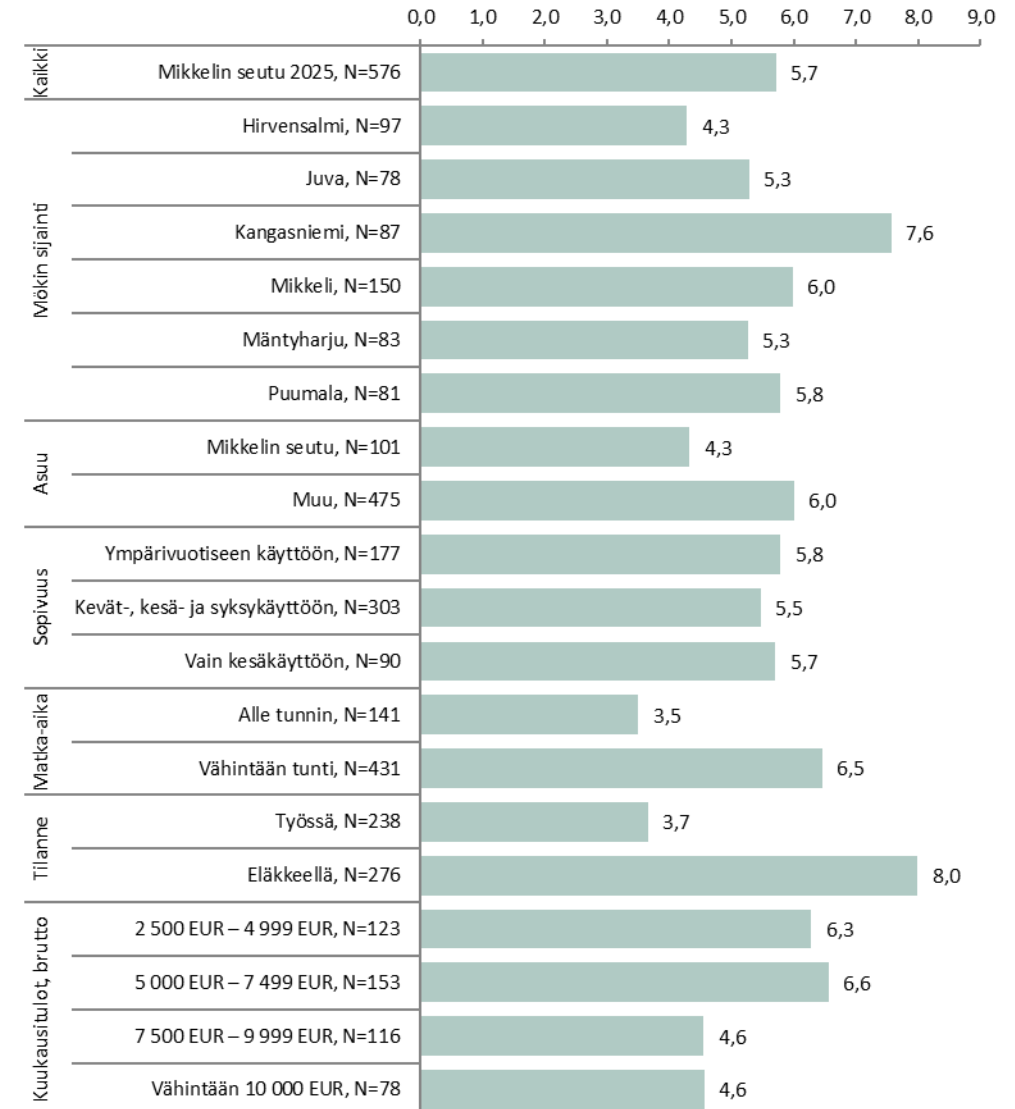
- Vapaa-ajan asunnon käyttö on kasvanut eniten niillä, joilla on eniten käyttövuorokausia vuodessa. Kaikista suurinta kasvu on, kun vapaa-ajan asuntoa käytetty vuoden aikana yli 100 vuorokautta.
- Vapaa-ajan asuntojen käyttö on kasvanut eniten Puumalassa ja toiseksi eniten Mikkeliissä.
- Vain kesäkäyttöön soveltuvilla mökeillä käyttö on vähentynyt useimmin.
- Muualla kuin Mikkelin seudulla vakituisesti asuvilla mökkeily on kasvanut enemmän kuin Mikkelin seudulla asuvilla.
- Kaikista pienituloisimmilla kotitalouksilla mökkeily on vähentynyt selvästi useammin kuin suurituloisemmilla. Sen sijaan mökkeily on kasvanut lähes samassa määrin riippumatta tulotasosta.

Viipyminen vapaa-ajan asunnolla

Mikkelin seudulla vapaa-ajan asunnolla vietetään kerralla keskimäärin 5,7 vuorokautta. Koko maan vertailua ei ole saatavissa.

- Lyhyimmät kertaviipymiset ovat työssä olevilla ja lähellä mökkiä asuvilla.
- Mökin soveltuvuus eri vuodenaikoihin ei juurikaan vaikuta keskimääräisen viipymisen pituuteen.
- Kahdessa pienimmässä tuloluokassa keskimääräiset viipymiset ovat selvästi pidempiä kuin korkeimmissa tuloluokissa.
- Eläkkeellä olevien mökeillä viivytään pisimpään (8 vrk). Tämä selittää myös tulokuokan mukaisen vaihtelun.
- Kangasniemellä keskimääräinen viipyminen mökillä on pisin ja Hirvensalmella lyhyin.
- Mikkelin seudulla asuvilla mökillä viipyminen on keskimäärin 2 vuorokautta lyhyempi kuin kauempana asuvilla.

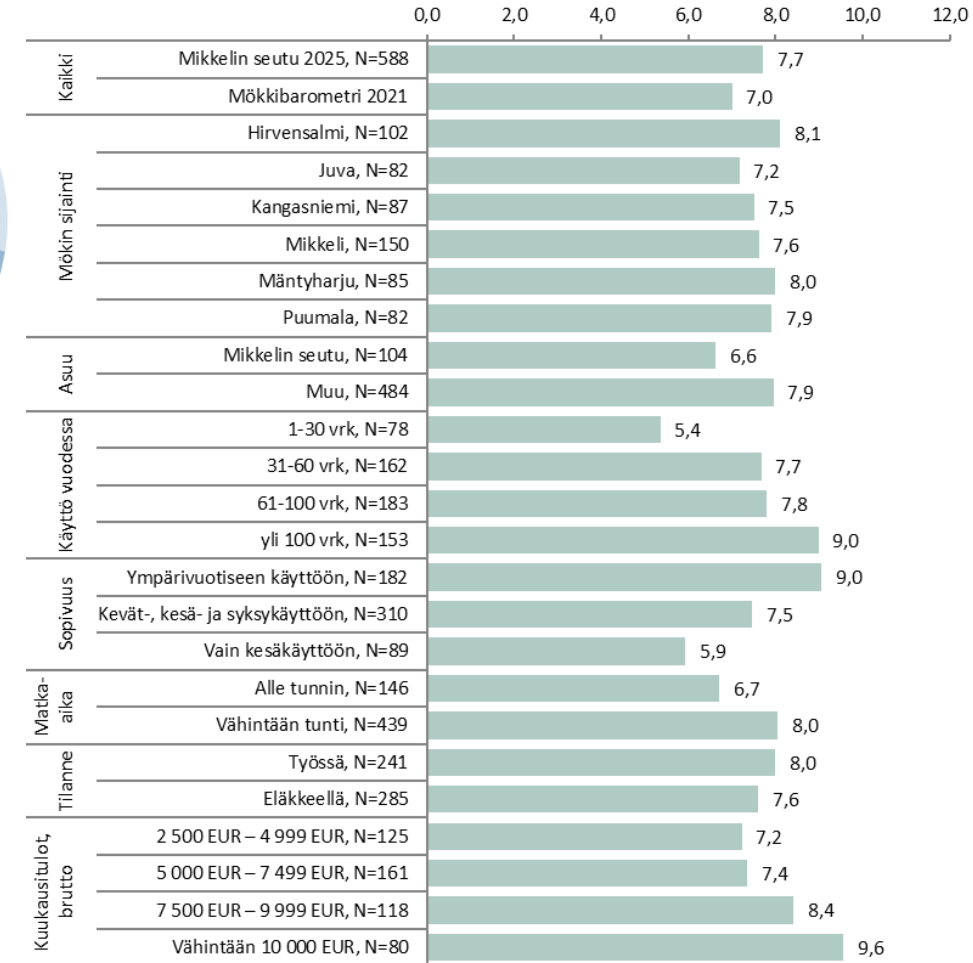
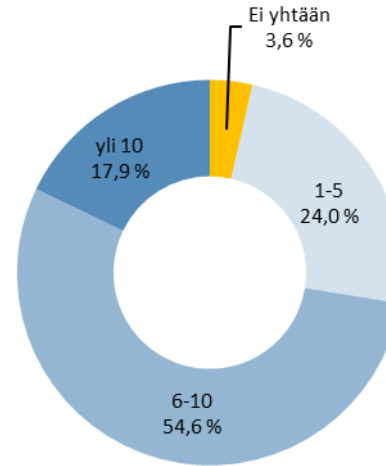

Majoitustilaa noin kahdeksalle henkilölle

Mikkelin seudun vapaa-ajan asunnoilla majoituskapasiteetti kesäaikaan on keskimäärin 7,7 henkilöä. Koko maassa kapasiteetti on hieman pienempi, 7 henkilöä.

Tyypillisesti majoituskapasiteetti on 6-10 henkilöä, yli puolella mökeistä. Neljänneksellä mökeistä kapasiteetti on 1-5 henkilöä ja noin viidenneksellä mökeistä yli 10 henkilöä.

- » Majoituskapasiteetti on suurimmillaan vapaa-ajan asunnoilla silloin, kun kotitalouden bruttotulot kuukaudessa ovat vähintään 10 000 euroa, vapaa-ajan asunto on ympärivuotiseen käyttöön soveltuva ja mökin käyttövuorokaudet vuodessa ylittävät 100 vuorokautta.
- » Hirvensalmella on tämän tarkastelun perusteella suurin osuus yli 10 henkilön majoituskapasiteetin mökkejä. Mikkelissä korostuu hieman majoituskapasiteetiltaan pienemmät mökit.

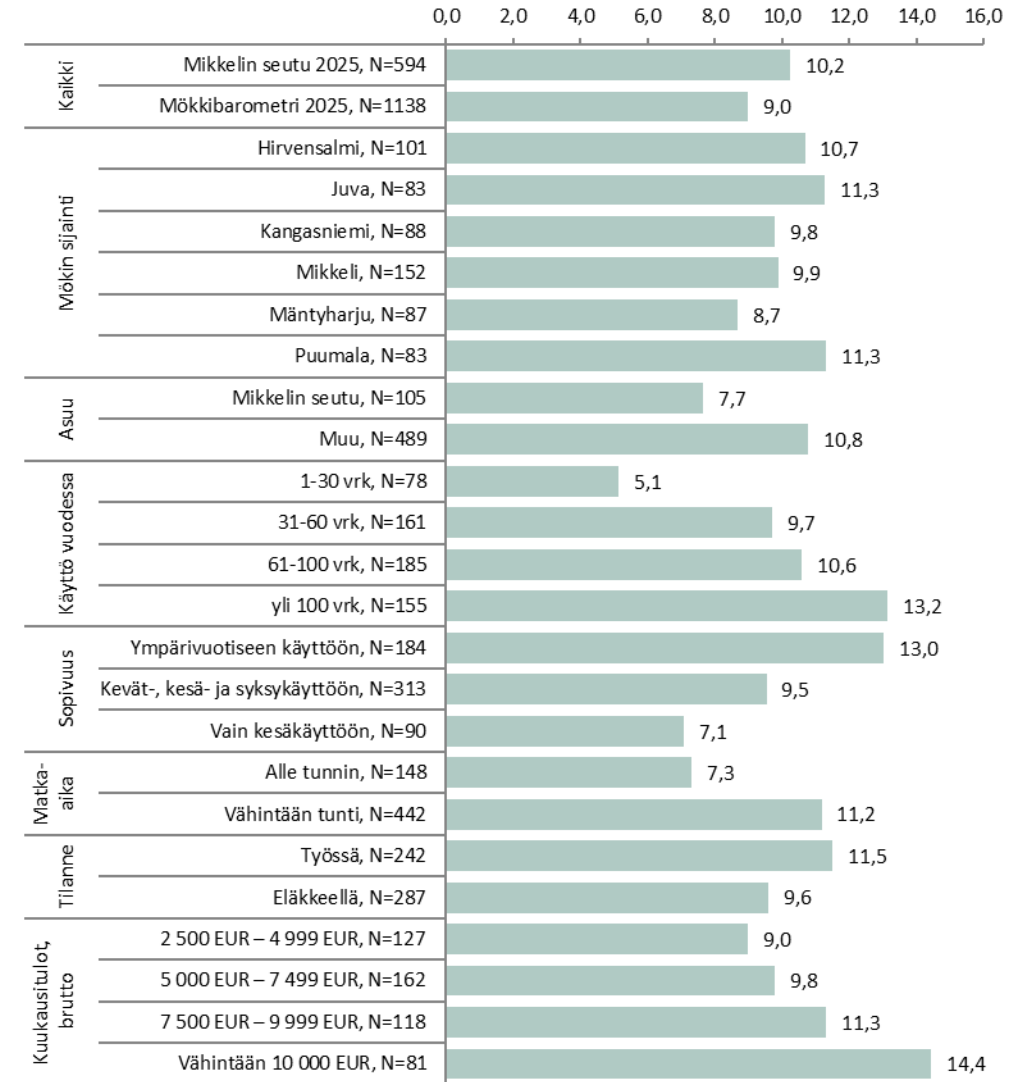

Yöpyneiden henkilöiden määrä noin 10

Mikkelin seudulla vapaa-ajan asunnolla on vuoden aikana keskimäärin noin 10 käyttäjää. Koko maassa vastaava luku on 9.

Kun suhteutetaan luku vapaa-ajan asuntojen määrään, on käyttäjiä yhteensä vuodessa lähes 300 000.

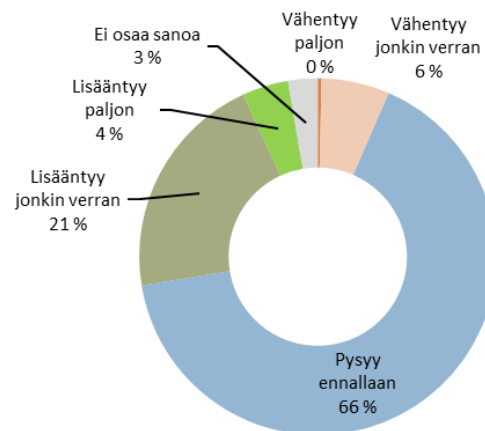
- Eniten eri henkilöiden yöpymisiä on ympärivuotiseen käyttöön soveltuvilla mökeillä sekä suurituloisten vapaa-ajan mökeillä.
- Eläkeläisten mökeillä yöpyjiä on keskimäärin vähemmän kuin työssäkäyvillä.
- Mäntyharjulla vuoden aikana yöpyneitä henkilöitä on vähemmän kuin muissa Mikkelin seudun kunnissa.

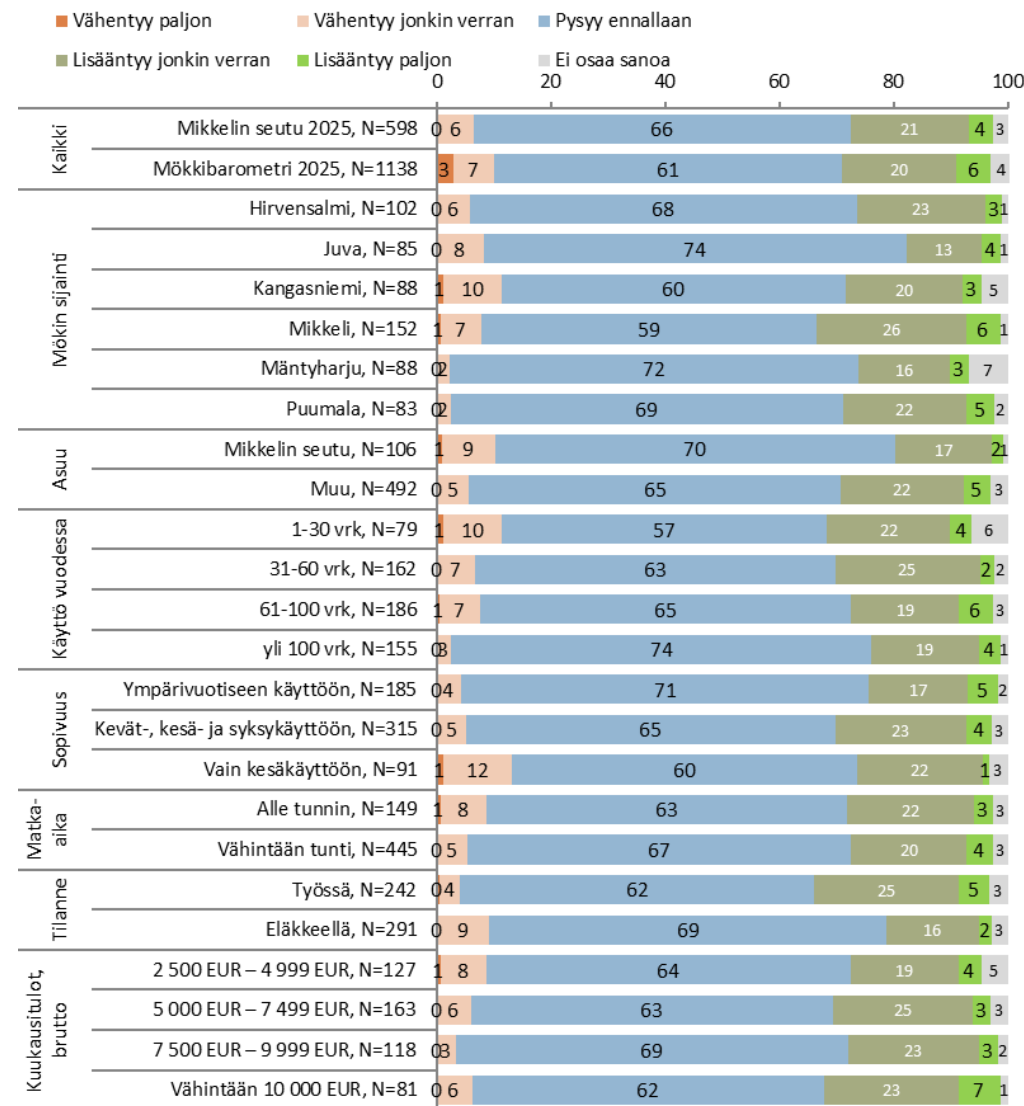
Käytön arvioidaan lisääntyvän

Arvioitaessa vapaa-ajan asunnon käyttöä jatkossa kaksi kolmasosaa vastaajista ilmoitti, että käyttö pysyy ennallaan. Joka neljäs ilmoitti, että mökin käyttö kasvaa vähintään jonkin verran nykyisestä.

Vain kuusi prosenttia ilmoitti, että käyttö vähenisi. Koko maan aineistossa (Mökkibarometri 2025) tämä osuus oli hieman suurempi, 10 prosenttia.

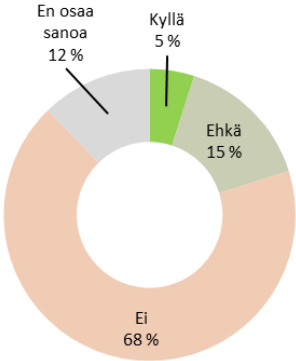

- Vapaa-ajan asunnon käytön seuraavien kolmen vuoden aikana arvioidaan kasvavan eniten, kun vapaa-ajan asunto sijaitsee Mikkeliissä. Juvalla ja Mäntyharjulla käytön kasvu ennakoitaa pienimmäksi.
- Käytön arvioidaan kasvavan useimmin, kun omistaja on työssä ja kotitalouden bruttotulot kuukaudessa ovat vähintään 10 000 euroa. Mökin tuleva käyttö kasvaa suoraan tuloluokan mukaan.
- Mikkelin seudulla vakituisesti asuvilla ja kesäkäyttöön soveltuvilla mökeillä mökin käytön arvioidaan vähenevän useimmin.

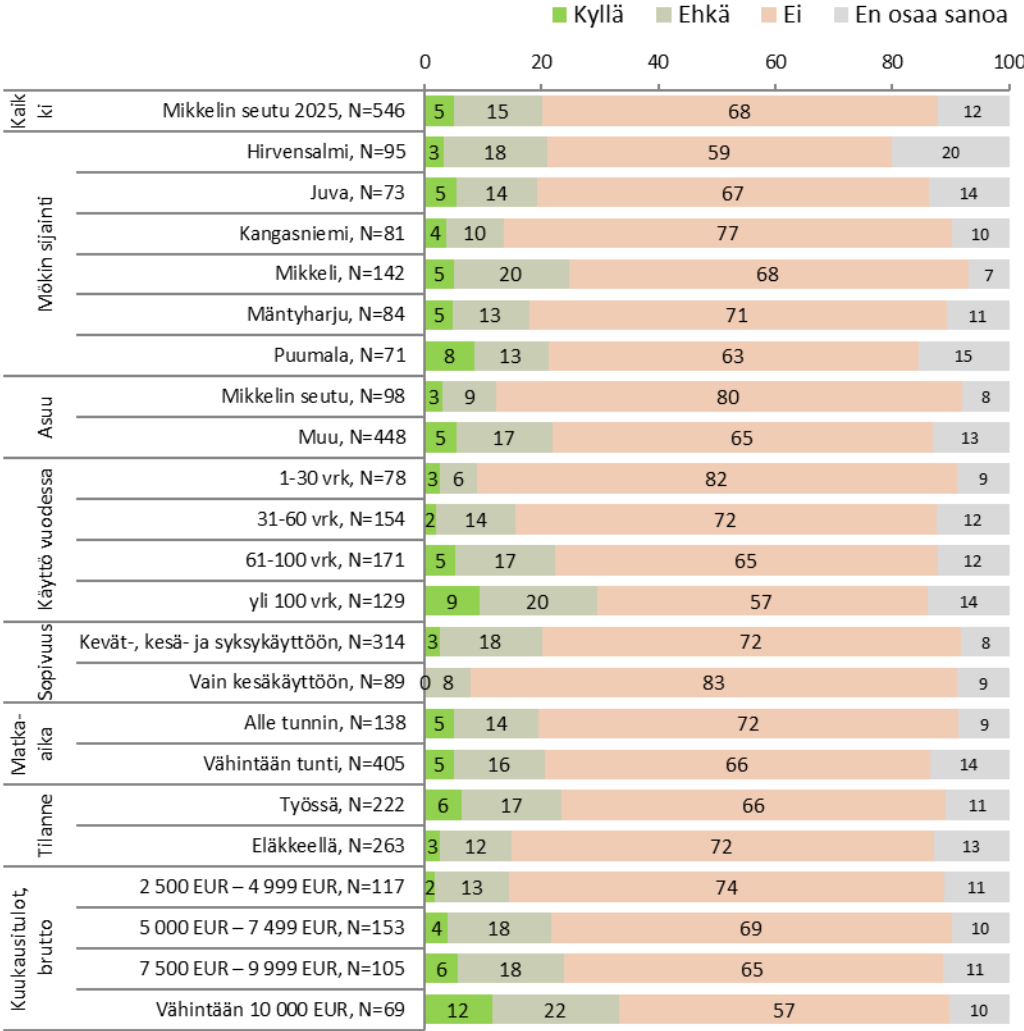

Muuttaminen ympärivuotiseen käyttöön soveltuvaksi kiinnostaa

Viisi prosenttia vastaajista kertoi aikovansa muuttaa vapaa-ajan asunnon ympärivuotiseen käyttöön soveltuvaksi seuraavan kymmenen vuoden aikana. Lisäksi 15 % mahdollisesti aikoo niin tehdä.

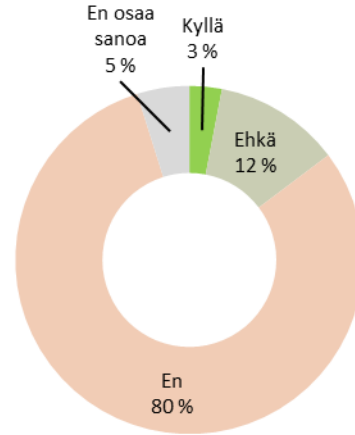
- Kiinnostus ympärivuotiseen käyttöön soveltuvaksi muuttamisesta seuraavan kymmenen vuoden aikana on suurimmillaan, kun kotitalouden bruttotulot kuukaudessa ovat vähintään 10 000 euroa
- Kunnista kiinnostus on suurinta Puumalassa ja Mikkelissä.
- Mitä useammin mökkiä käytetään, sitä useammin muutosta suunnitellaan tai harkitaan.

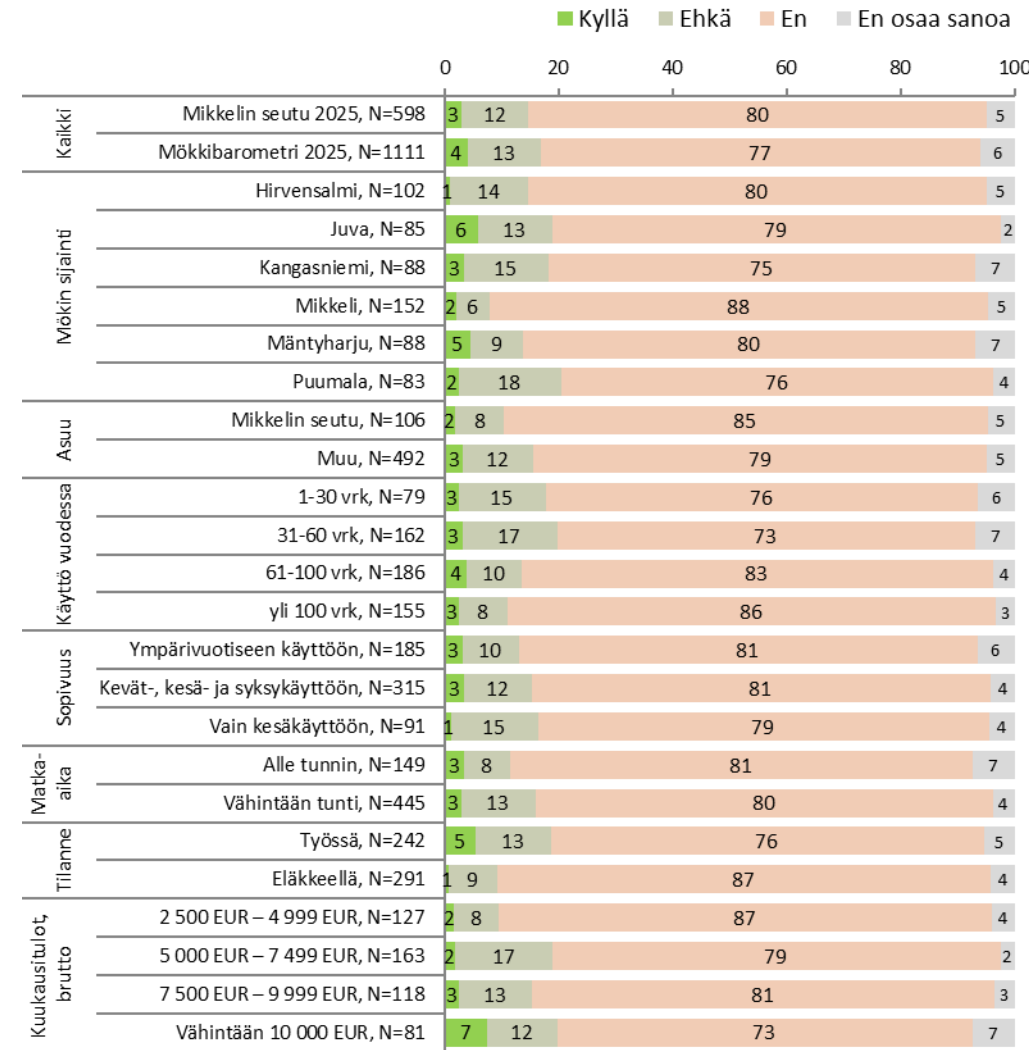
Vuokraaminen kiinnostaa melko vähän

80 prosenttia vastaajista ei ole valmis vuokraamaan vapaa-ajan asuntoaan seuraavan kolmen vuoden sisällä. Vain kolme prosenttia on valmis vuokraamaan ja lisäksi noin kymmenesosa pitää sitä mahdollisena.

Vuokraushalukkuus ei poikkea merkittävästi koko Suomen luvuista (Mökkibarometri 2025).

- Valmius vuokrata vapaa-ajan asunto seuraavan kolmen vuoden aikana on suurimmillaan, kun kotitalouden bruttotulot kuukaudessa ovat vähintään 10 000 euroa
- Myös Juvalla sijaitsevia vapaa-ajan asuntoja ollaan valmiita vuokraamaan hieman useammin.
- Vuokraushalukkuuden kannalta ei ole juurikaan merkitystä millaiseen käyttöön mökki on suunniteltu.
- Mitä useammin mökkiä käytetään itse, sitä harvemmin mökkiä on aiotaan vuokrata.

Vakituinen asuminen Mikkelin seudulla

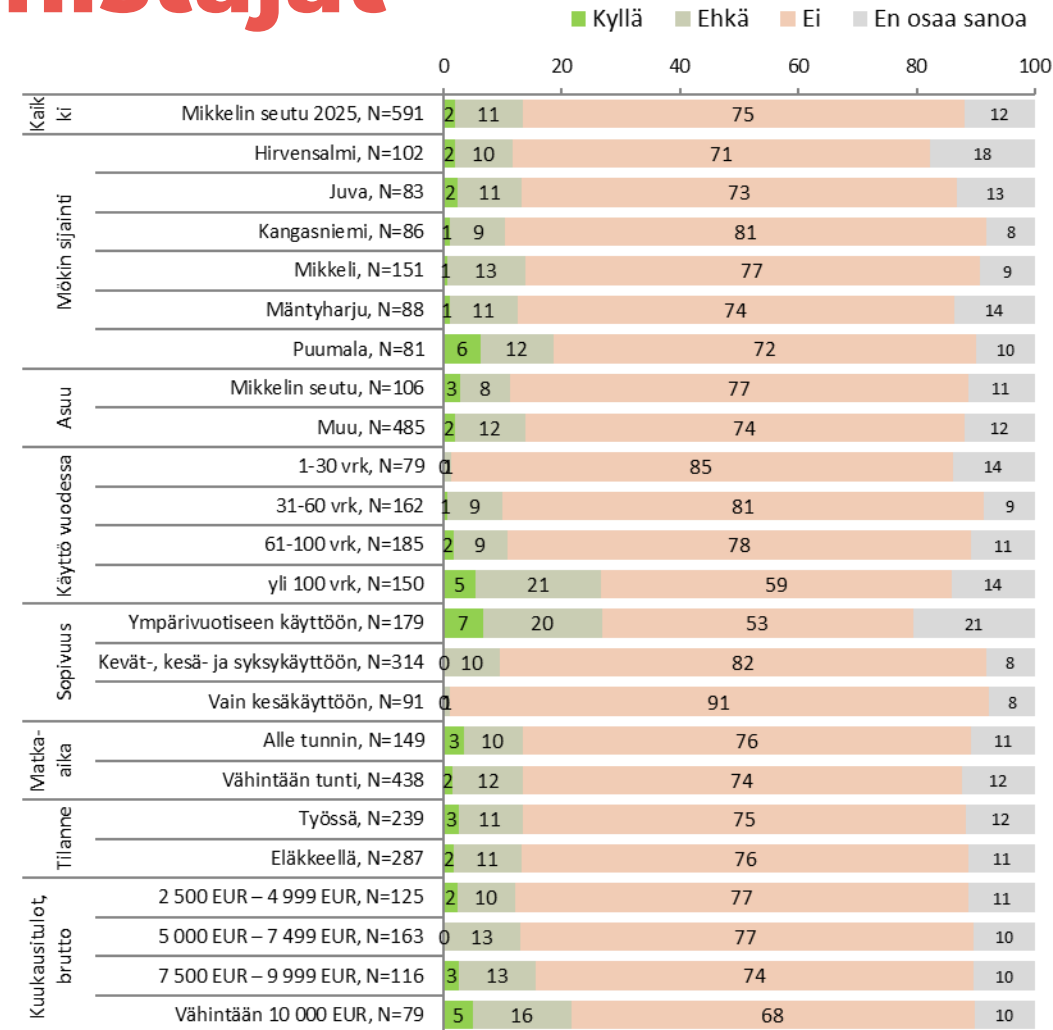
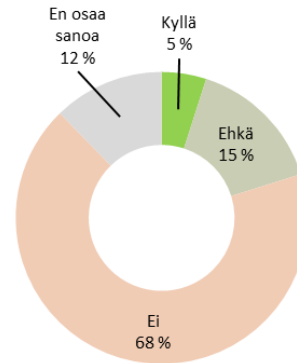
- Tulosten perusteella ainakin noin 500 vapaa-ajan asuntoa seudulla halutaan muuttaa vakituisiksi asunnoiksi seuraavan kymmenen vuoden aikana.
- Lisäksi kolme prosenttia vastaajista suunnittelee hankkivansa vakituisen asunnon vapaa-ajan asunnon lisäksi Mikkelin seudulta seuraavan kymmenen vuoden aikana.

Muuttamista vakituiseksi asunnoksi suunnittelee sadat mökinomistajat

Kaksi prosenttia vastaajista kertoi aikovansa muuttaa vapaa-ajan asunnon vakituiseksi asuttavaksi seuraavan kymmenen vuoden aikana. Lisäksi peräti 11 % mahdollisesti aikoo niin tehdä.

Koko seudun mökkikannasta kaksi prosenttia on noin 500 eli merkittävä määrä.

- Kiinnostus vakituiseksi asunnoksi muuttamisesta seuraavan kymmenen vuoden aikana on suurimmillaan, kun kotitalouden bruttotulot kuukaudessa ovat vähintään 10 000 euroa ja luonnollisesti ympärivuotiseen käyttöön soveltuvissa mökeissä.
- Kunnista kiinnostus on suurinta Puumalassa, jossa peräti kuusi prosentti vastaajista aikoo tehdä muutoksen.
- Mitä enemmän mökkiä käytetään, sitä useammin muutosta suunnitellaan tai harkitaan.

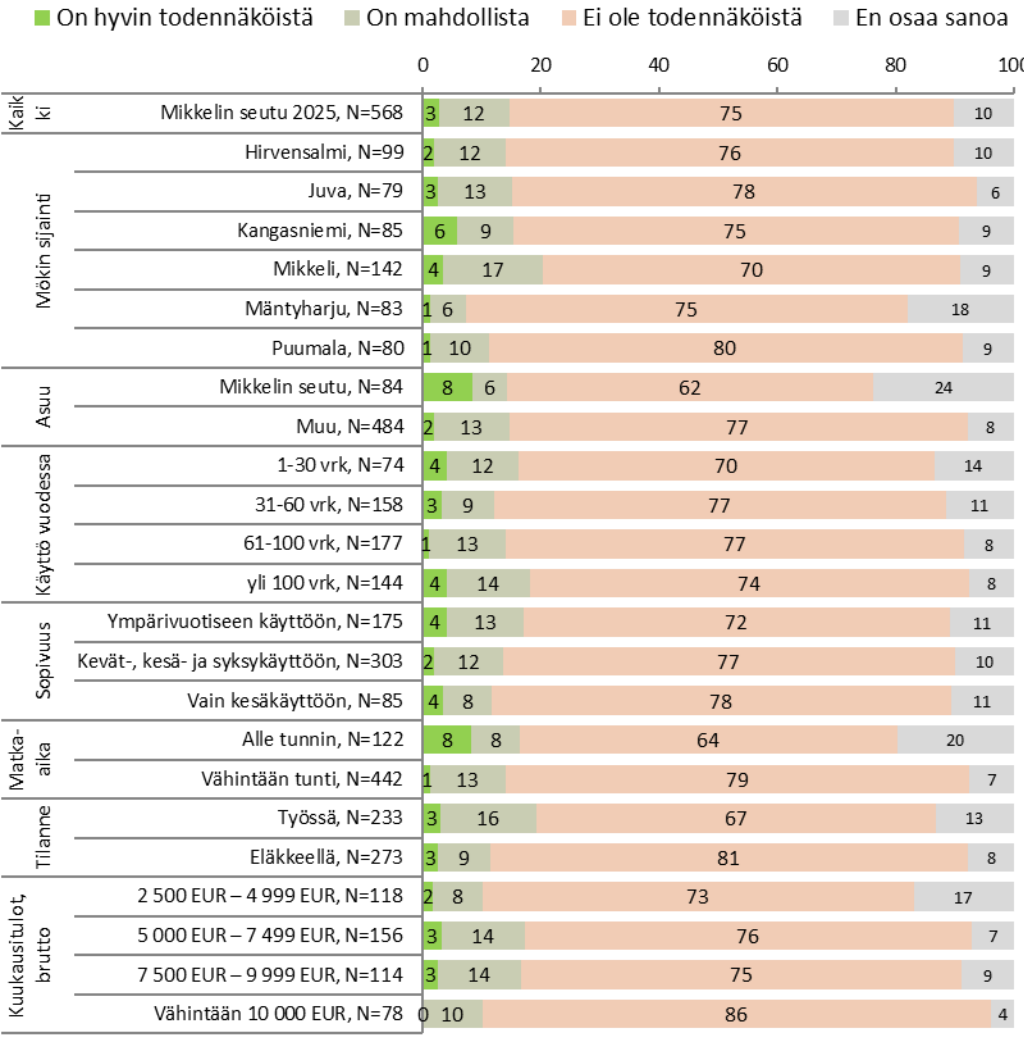
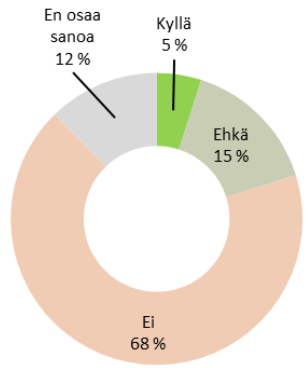

Vakituisen asunnon hankkiminen Mikkelin seudulta kiinnostaa useita

Kolme prosenttia vastaajista suunnittelee hankkivansa vakituisen asunnon vapaa-ajan asunnon lisäksi Mikkelin seudulta seuraavan kymmenen vuoden aikana. Lisäksi peräti 12 % mahdollisesti aikoo niin tehdä.

Koko seudun mökin omistavista talouksista kolme prosenttia on noin 750 eli merkittävä määrä.

- Kiinnostus ostaa vakituinen asunto vapaa-ajan asunnon lisäksi Mikkelin seudulta seuraavan kymmenen vuoden aikana on suurimmillaan, kun jo nyt asutaan Mikkelin seudulla, mutta kiinnostusta on myös muualla vakituisesti asuvilla.
- Kunnista kiinnostus on suurinta Mikkelissä.

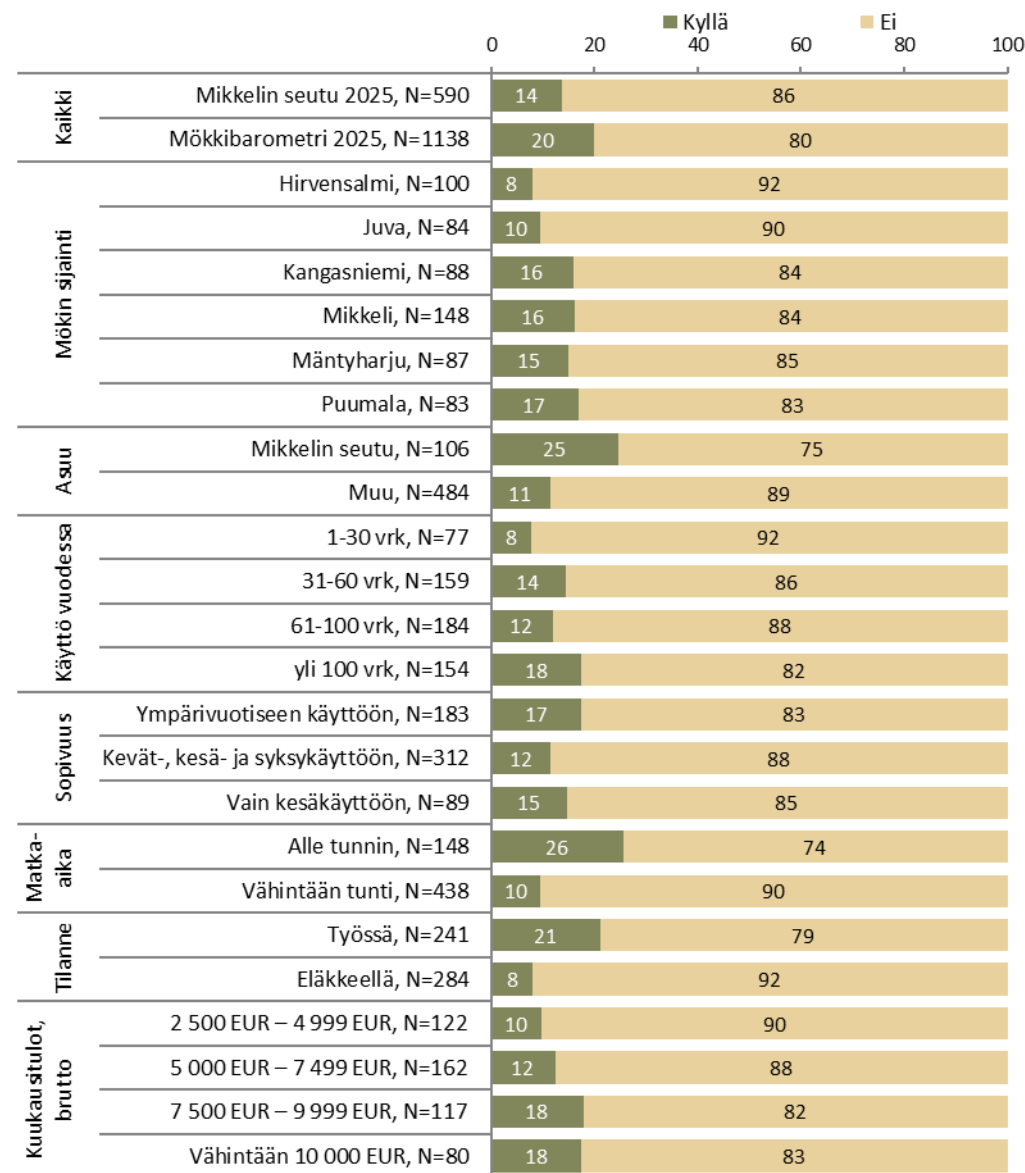
Työssäkäynti ja etätyö

- Vapaa-ajan asunnolta käydään töissä Mikkelin seudulla melko harvoin (14 %).
- Etätyö on paljon yleisempää, lähes puolelta mökeistä on tehty etätöitä viimeisen vuoden aikana. Koko maassa osuus on selvästi pienempi.
- Etätöiden tekemistä aiotaan edelleen lisätä.

Töissä käyminen vapaa-ajan asunnolta

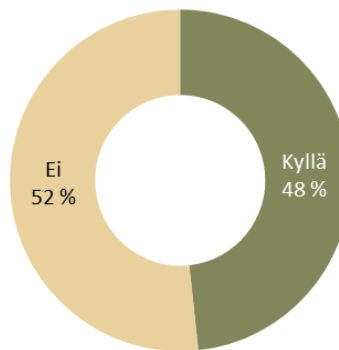
Mikkelin seudulla 14 prosentilla vapaa-ajan asunnoista on käyty töissä, kun koko maassa (Mökkibarometri 2025) osuus on selvästi suurempi, 20 prosenttia. Ero selittyy pidemmällä mökkimatkoilla Mikkelin seudulla.

- Luonnollisesti mökiltä käydään töissä useimmin, kun matka-aika on alle tunnin ja asutaan Mikkelin seudulla. Neljännes Mikkelin seudulla asuvista on käynyt mökiltä töissä, muualla asuvista vain 11 prosenttia.
- Suurituloisimmat ovat käyneet useimmiten töissä mökiltä.
- Puumalasta on käyty eniten töissä, Juvalta sekä Hirvensalmelta harvimmin.
- Kun mökillä yövytään yli 60 vuorokautta, myös työssäkäynti mökiltä käsin yleistyy.

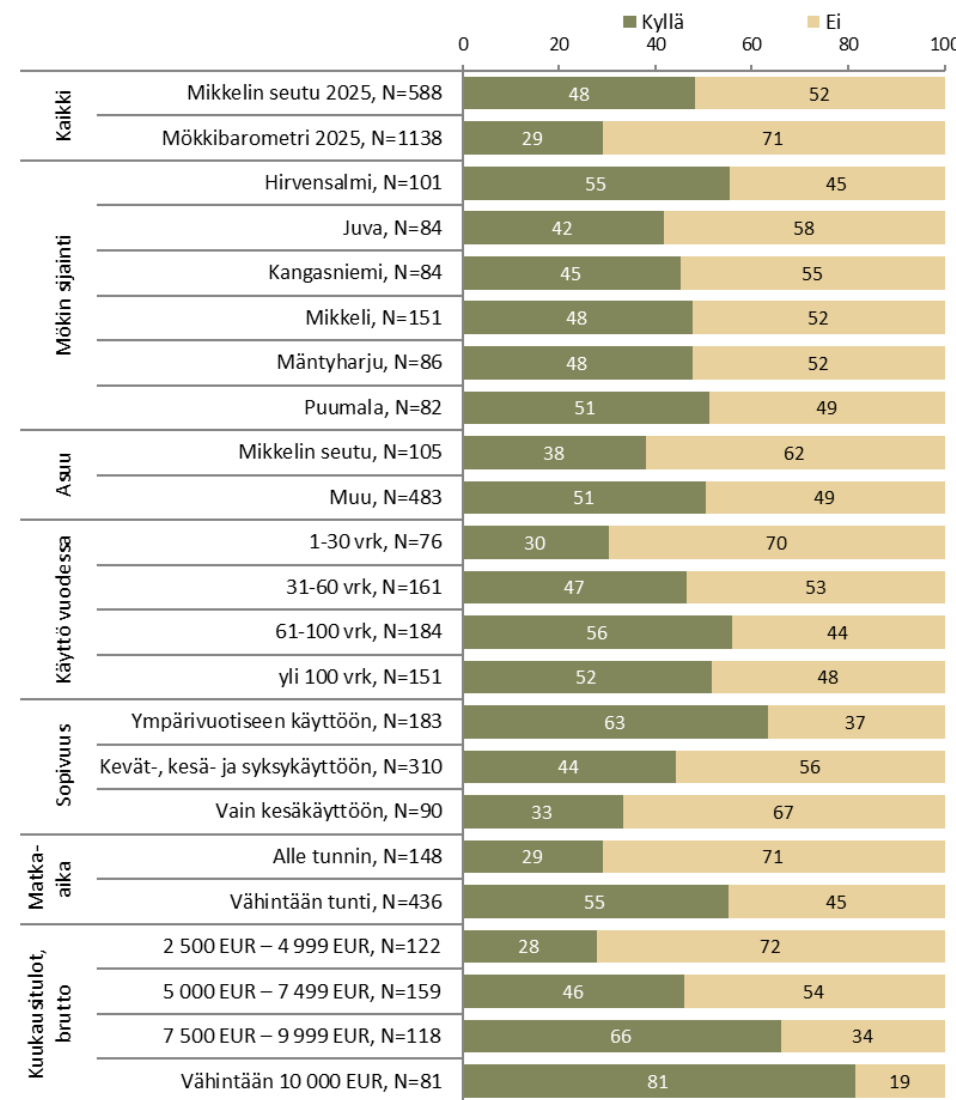

Etätöitä tehdään paljon

Mikkelin seudulla etätöiden tekeminen mökiltä on yleistä, lähes puolelta mökeistä on tehty etätöitä viimeisen vuoden aikana. Koko maassa (Mökkibarometri 2025) osuus on selvästi pienempi (28%).

- Etätöitä tehdään vapaa-ajan asunnolta eniten, kun kotitalouden bruttotulot kuukaudessa ovat vähintään 10 000 euroa ja vapaa-ajan asunto on ympärivuotiseen käyttöön soveltuva.
- Mikkelin seudulla vakituisesti asuvista noin kolmannes on tehnyt etätöitä mökiltä, muualla asuvista noin puolet.
- Puumalasta etätöitä on tehty hieman useammin ja Juvalta taaskin harvemmin.

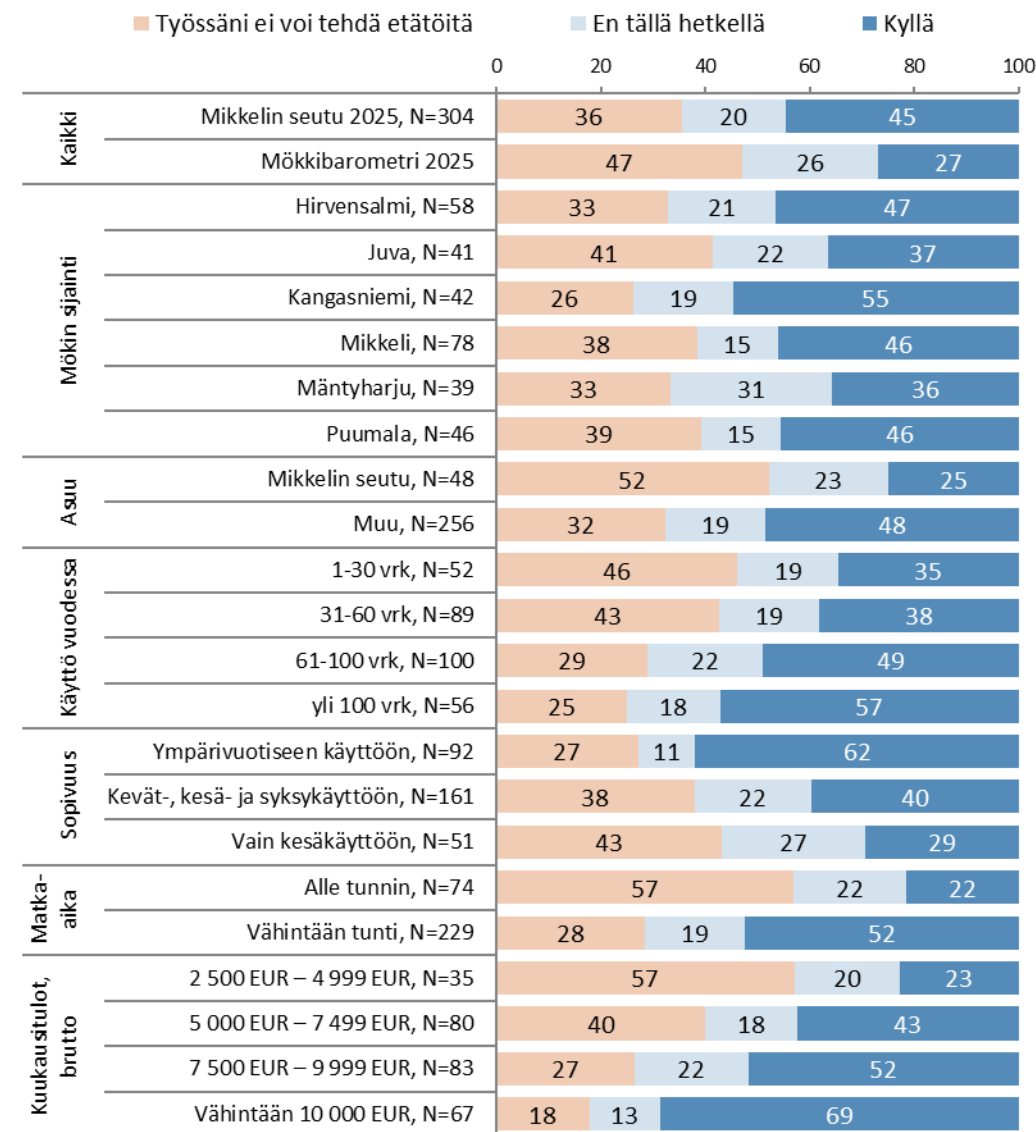

Tekeekö vastaaja itse etätöitä?

Mikkelin seudulla vapaa-ajan asukkailla on yleensä paremmat mahdollisuudet tehdä etätöitä kuin koko maassa yleensä. Vain 36 prosenttia vastanneista ilmoitti, että etätöiden tekeminen ei ole mahdollista.

Niistä, joilla etätöiden tekeminen on mahdollista, suurin osa oli niitä myös tehnyt. Työssä käyvistä 45 % oli tehnyt etätöitä, kun koko maassa luku oli 27 %.

- Etätöitä on mahdollista tehdä useimmin niillä, jotka asuvat muualla kuin Mikkelin seudulla ja joiden tulot ovat suuret.
- Kuntien välillä on melko suuria eroja. Kangasniemellä vastaajat ilmoittivat useimmin töiden olevan etätöiden tekemiseen soveltuvaa, Juvalla vähiten.

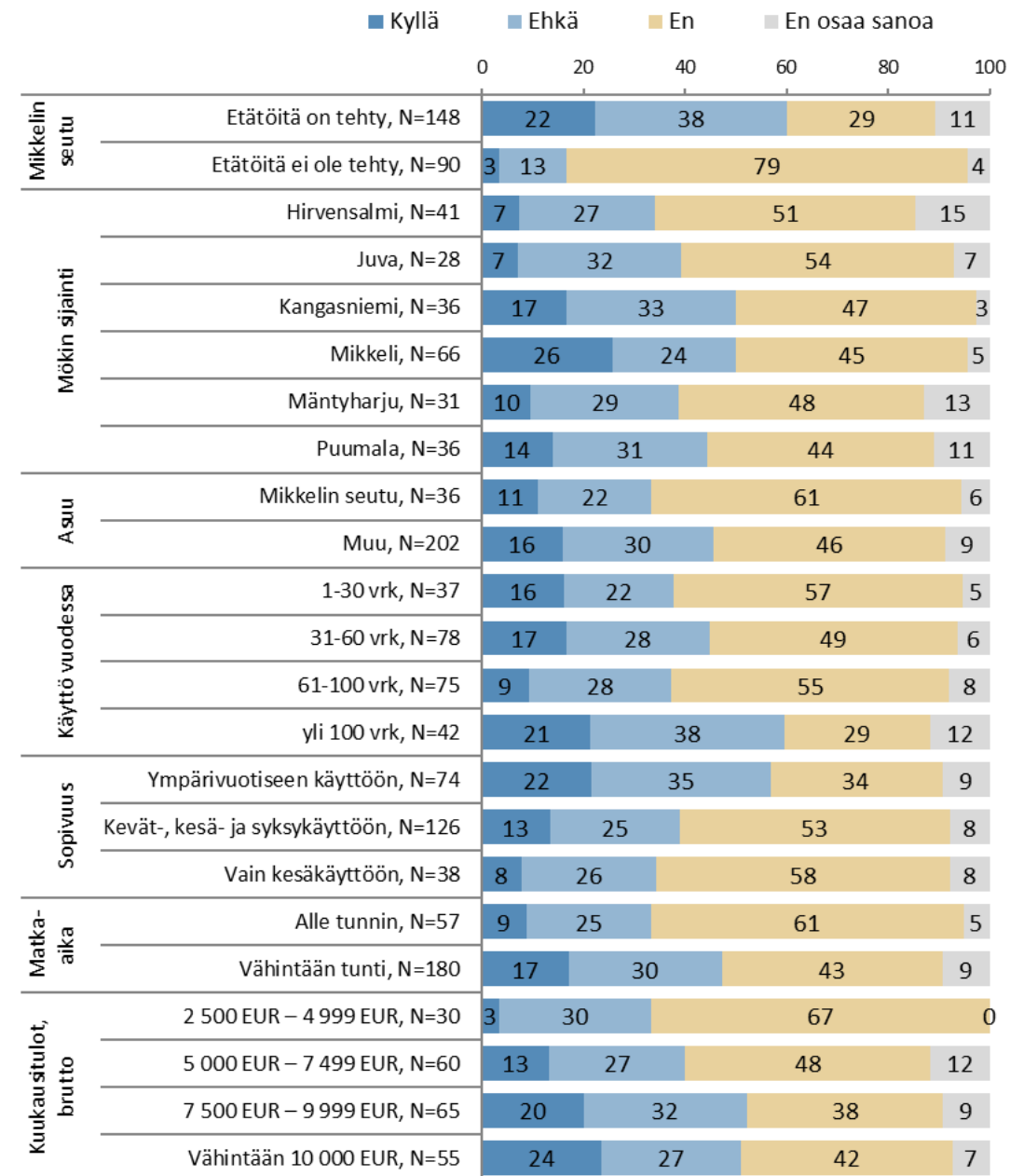

Etätöiden tekemistä aiotaan lisätä

Etätyötä jo tekevistä melko moni aikoo lisätä etätöiden tekemistä vapaa-ajan asunnolta, 22 prosenttia haluaisi tehdä niitä enemmän ja 38 prosenttia mahdollisesti. 29 prosenttia ei ole kiinnostunut lisäämään vapaa-ajan asunnolta tehdyn etätyön määrää.

Työssäkävivistä vapaa-ajan asunnon omistajista, **jotka eivät tällä hetkellä tee etätyötä**, kolme prosenttia haluaisi etätyöskennellä vapaa-ajan asunnolta, 13 prosenttia mahdollisesti.

- Etätöiden lisääminen on todennäköisintä, kun kotitalouden bruttotulot kuukaudessa ovat vähintään 7 500 euroa ja vapaa-ajan asunto on ympärivuotiseen käyttöön soveltuva.
- Kunnittain tarkasteltuna muodostuu jonkin verran eroja. Mikkelissä 26 prosenttia ilmoitti lisäävänsä etätyötä. Kangasniemellä puolestaan on suurin osuus (34%), jotka mahdollisesti lisäävät etätyötä.

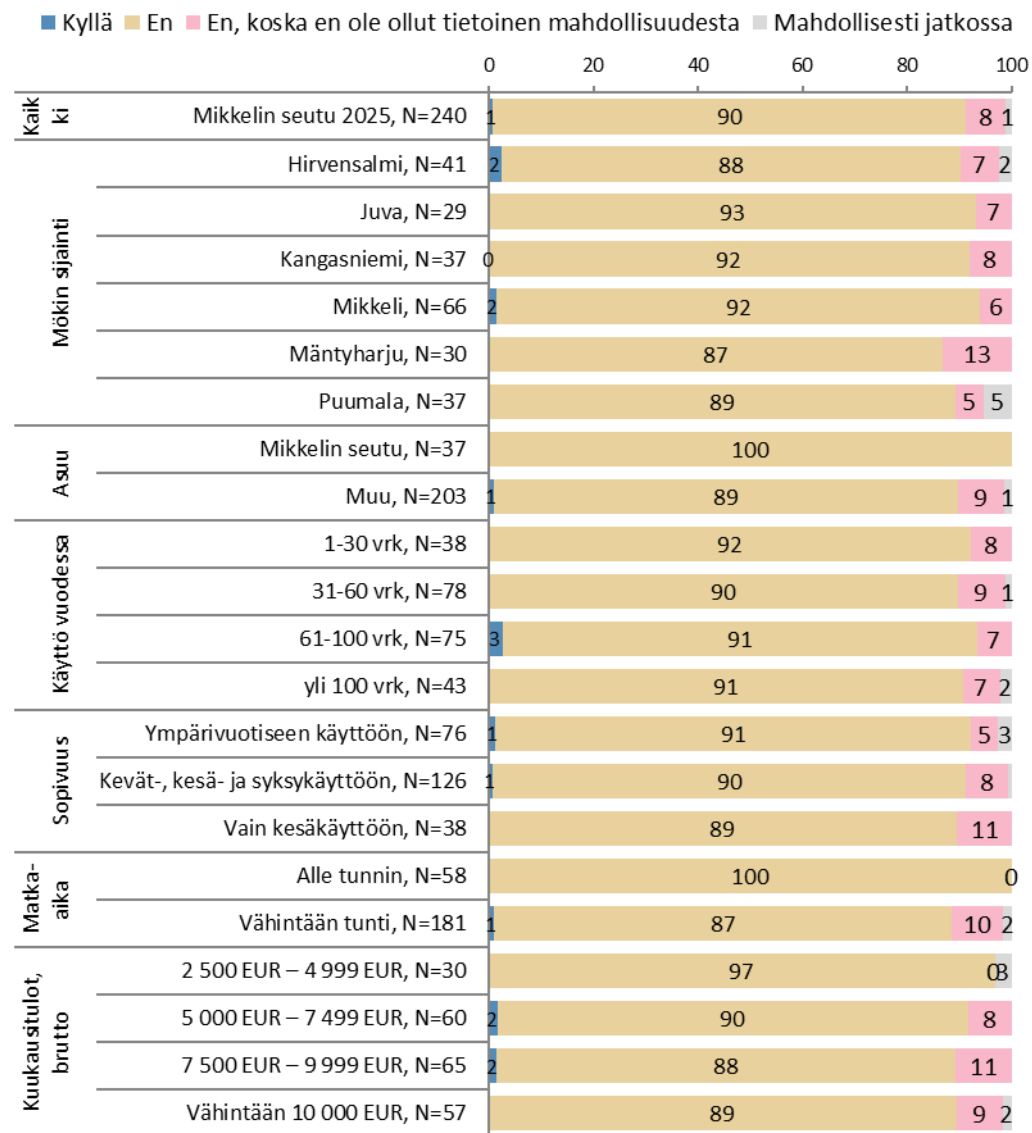

Julkisten etätyötilojen käyttö harvinaista

Hyvin harvat työssäkäyvät olivat käyttäneet etätyötiloja mökkikunnassa tai mökkiseudulla. Lisäksi muutama vastaaja ilmoitti mahdollisesti käyttävänsä niitä jatkossa.

Kahdeksan prosenttia työssäkäyvistä vastanneista ei ole ollut tietoinen tällaisesta mahdollisuudesta.

Vastaajamäärät ovat taustaryhmittäin pieniä, eikä erot niissä ole merkittäviä.

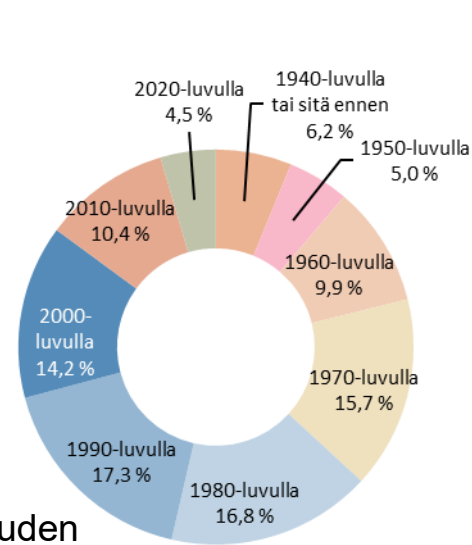
Vapaa-ajan rakennuksen ominaisuudet

- Eniten vapaa-ajanasuntoja on rakennettu Mikkelin seudulla vuosina 1970-2000.
- Vapaa-ajan asunnon keskimääräiseksi kunnoksi arvioitiin 8,00 asteikolla 4-10. Tämä vastaa koko maan tasoa.
- Mikkelin seudulla vapaa-ajan asunnon asuinpinta-ala on keskimäärin 76,5 neliötä. Se on noin 10 prosenttia enemmän kuin koko maassa keskimäärin.

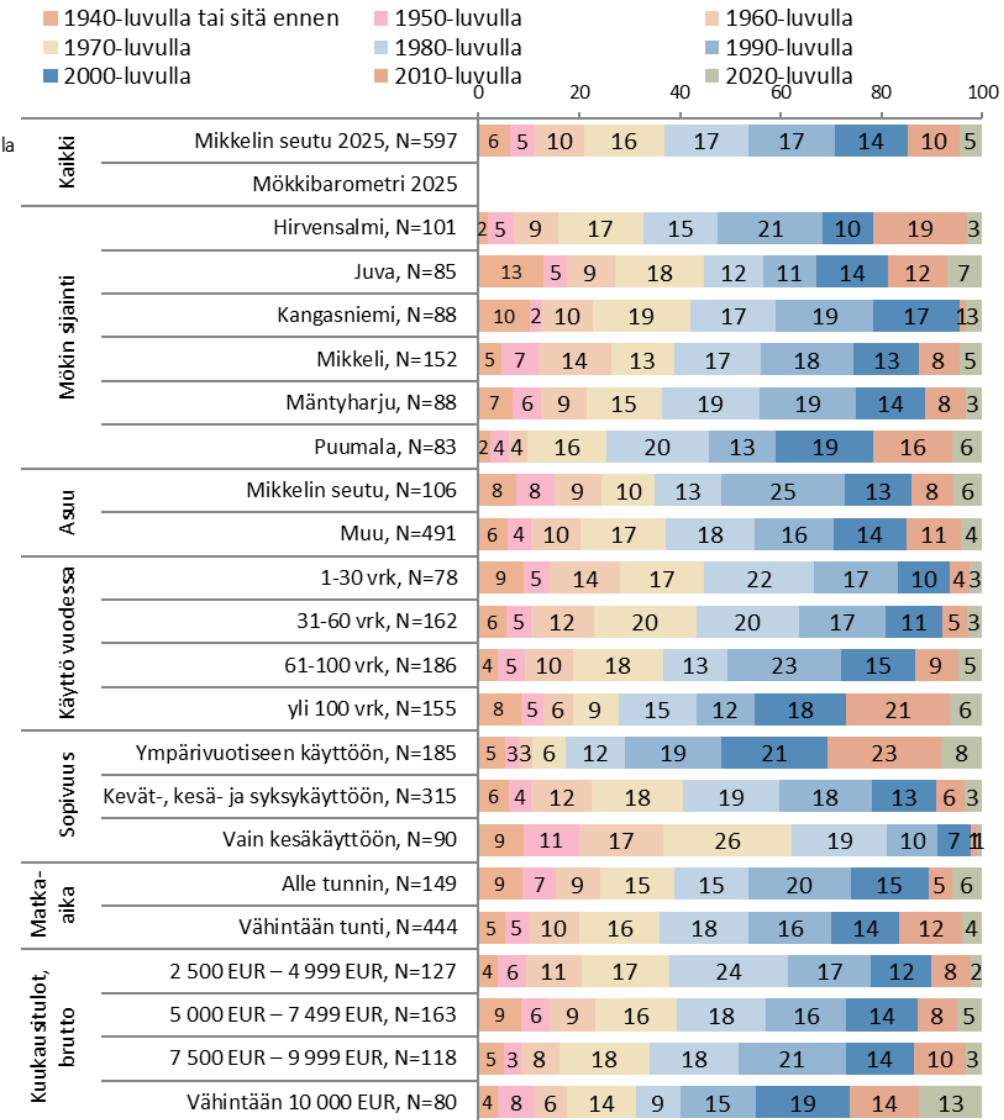
Vapaa-ajan asunnon rakennusvuosi

Eniten vapaa-ajanasuntoja on rakennettu Mikkelin seudulla vuosina 1970-2000. 2010-2025 vapaa-ajanasuntoja on rakennettu vuosittain keskimäärin noin kolmannes vähemmän.

1970-1990-luvuilta on peräisin noin puolet Mikkelin seudun mökeistä.

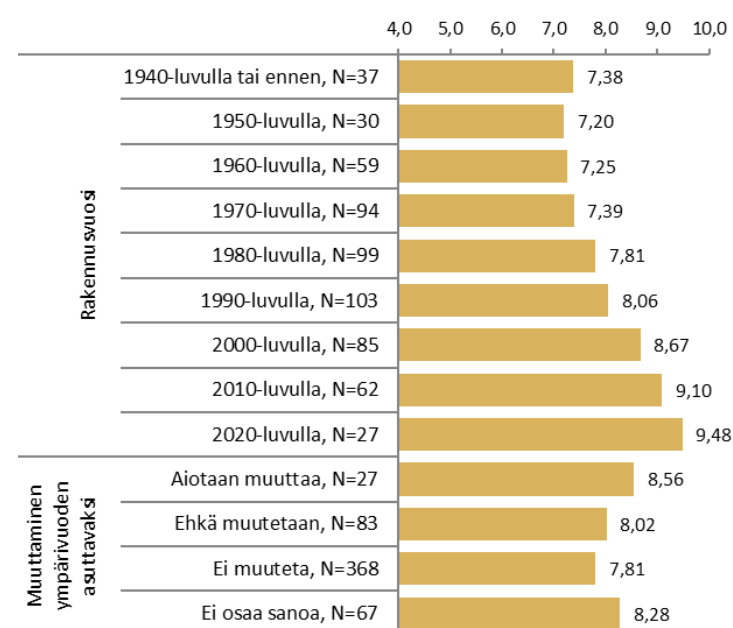
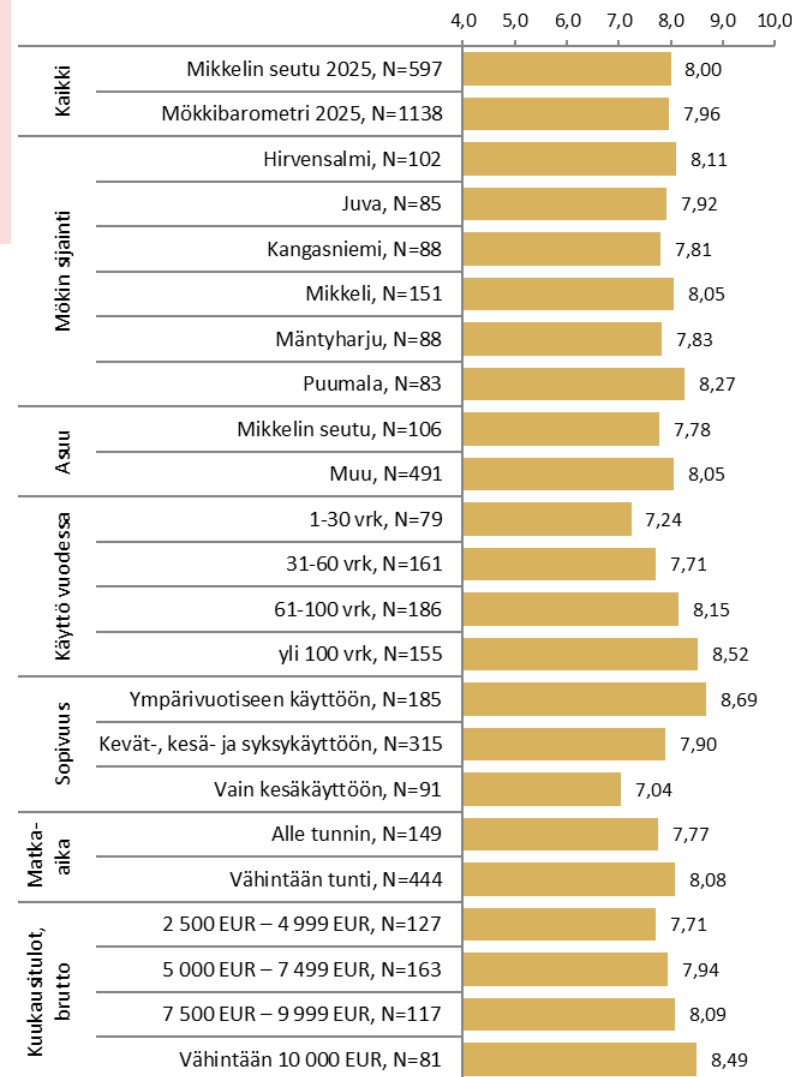
- Vapaa-ajan asunnot ovat selvästi uudempia, kun kotitalouden bruttotulot kuukaudessa ovat vähintään 10 000 euroa, vapaa-ajan asunto on ympärivuotiseen käyttöön soveltuva ja mökin käyttövuorokaudet vuodessa ylittävät 100 vuorokautta.
- Mökkien keskimääräinen ikä ei juuri eroa sen mukaan, asuuko omistaja Mikkelin seudulla vai muualla Suomessa.
- Puumalassa olevat vapaa-ajan asunnot ovat keskimäärin uusimpia, vanhinta rakennuskantaa on selvästi vähiten. Myös Hirvensalmella mökit ovat usein suhteellisen uusia. Juvalla on eniten vanhempaa rakennuskantaa.

Vapaa-ajan asunnon kunto 8 asteikolla 4-10

Mikkelin seudulla vapaa-ajan asunnon keskimääräiseksi kunnoksi arvioitiin 8,00 asteikolla 4-10. Tämä vastaa koko maan tasoa.

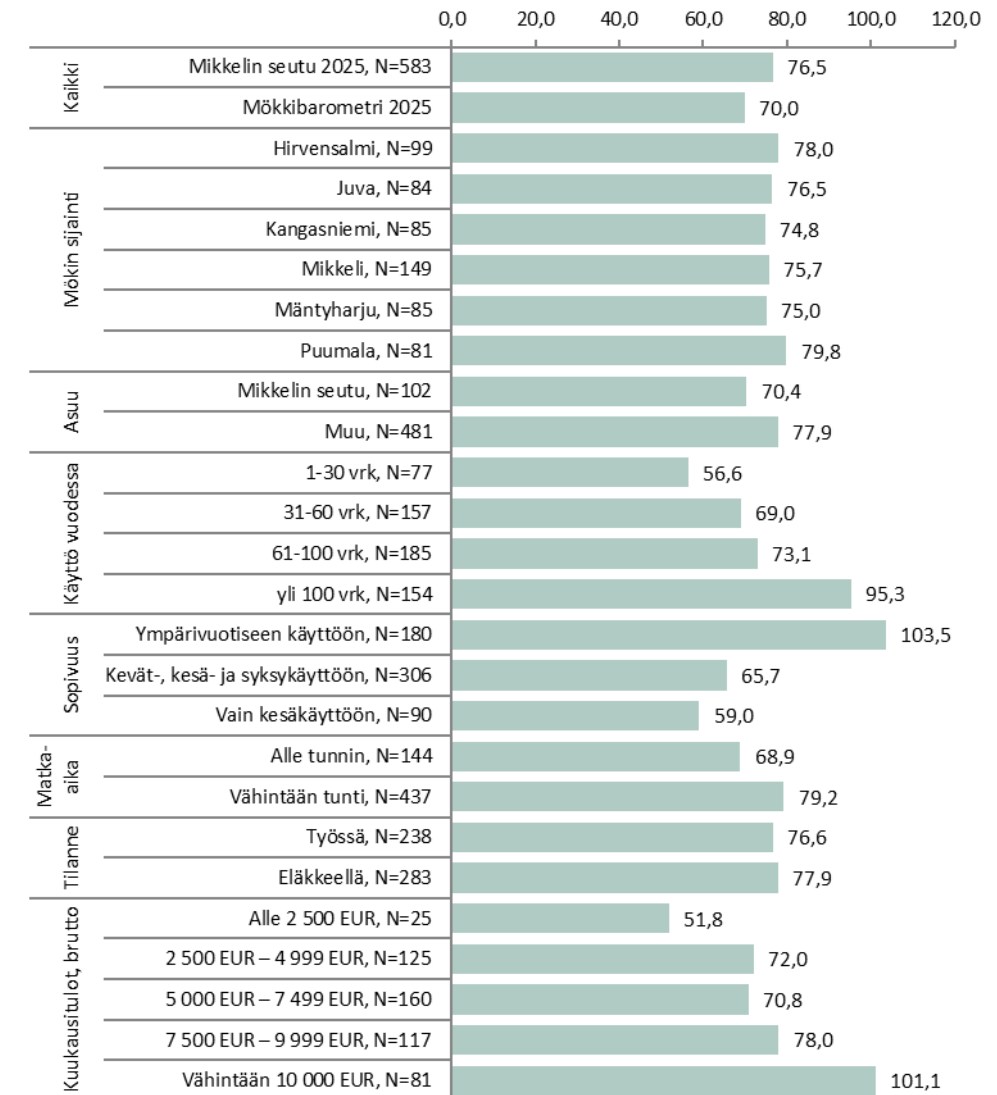
- 2000-luvulla rakennetut vapaa-ajan asunnot ovat parhaimmassa kunnossa (yli 8,5), 1970-luvulla ja sitä ennen rakennettujen kunto arvioidaan selvästi heikommaksi (alle 7,5).
- Sellaisten vapaa-ajan asuntojen kunto, jotka aiotaan muuttaa vakituisiksi asunnoiksi, arvioidaan hyväksi (8,56)
- Kunnoltaan parhaita vapaa-ajan asunnot ovat silloin, kun kotitalouden bruttotulot kuukaudessa ovat vähintään 10 000 euroa, vapaa-ajan asunto on ympärivuotiseen käyttöön soveltuva ja käyttövuorokaudet vuodessa ylittävät 100 vuorokautta.
- Mikkelin seudulla vakituisesti asuvat arvioivat vapaa-ajan asuntonsa hieman heikommaksi kuin muualla asuvat.
- Kunnittain tarkasteltuna muodostuu jonkin verran eroja. Puumalassa vapaa-ajan asunnot arvioidaan kunnoltaan parhaimmiksi (8,27), myös Mikkelissä ja Hirvensalmella vapaa-ajan asunnot ylittävät arvosanan 8.

Vapaa-ajan asunnot ovat seudulla suuria

Mikkelin seudulla vapaa-ajan asunnon eri rakennusten asuinpinta-ala on keskimäärin 76,5 neliötä. Se on noin 10 prosenttia enemmän kuin koko maassa keskimäärin.

- Vapaa-ajan asunnot ovat suurimpia silloin, kun kotitalouden bruttotulot kuukaudessa ovat vähintään 10 000 euroa, vapaa-ajan asunto on ympärivuotiseen käyttöön soveltuva ja mökin käyttövuorokaudet vuodessa ylittävät 100 vuorokautta.
- Vapaa-ajan asuntojen pinta-ala on suoraan verrannollinen käyttövuorokausiin vuodessa ja melko suoraan verrannollinen kotitalouden bruttotulojen kanssa.
- Mikkelin seudulla asuvien mökit ovat pienempiä kuin muualla Suomessa asuvien mökit.
- Kaikissa Mikkelin seudun kunnissa pinta-alat ovat suurempia kuin koko maassa keskimäärin. Puumalassa ja Hirvensalmella mökit ovat hieman suurempia kuin muissa kunnissa.

Sähkövirta ja lämmitys

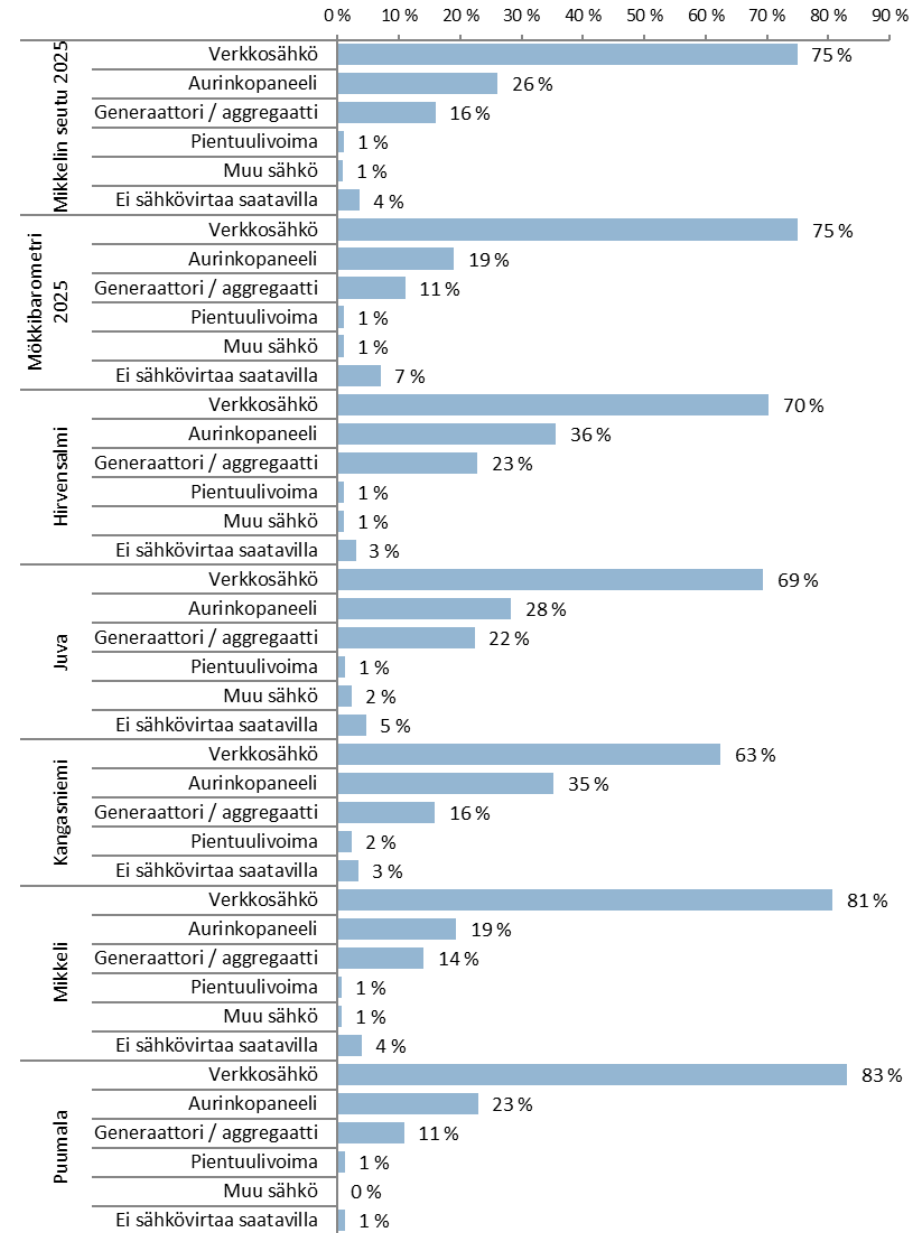
- Aurinkosähköä ja generaattoreita on enemmän kuin koko maassa ja kokonaan ilman sähköä olevia mökkejä vähemmän.
- Aurinkopaneelikapasiteettia hankitaan lisää.
- 37 prosenttia ilmoitti, että peruslämpö oli pysyvästi päällä talvella 2024-2025. Koko maassa peruslämpö oli päällä harvemmin.
- Lämmitystavan muutoksia ja lisäeristämistä suunnitellaan melko harvoin.
- Tarvetta energianeuvonnalle ei juuri koeta.

Aurinkosähkön osuus on suuri

Mikkelin seudulla tyypillisin virtalähde on verkkovirta, se on 75 %:lla vapaa-ajan asunnoista. Osuus on sama kuin Mökkibarometrin mukaan koko maassa.

Viidenneksellä on aurinkopaneelit, generaattori/aggregaatti 16 %:lla. Vain neljä prosenttia ilmoitti, että sähkövirtaa ei ole lainkaan saatavilla. Koko maassa aurinkosähköä ja generaattoreita on vähemmän ja kokonaan ilman sähköä olevia mökkejä enemmän.

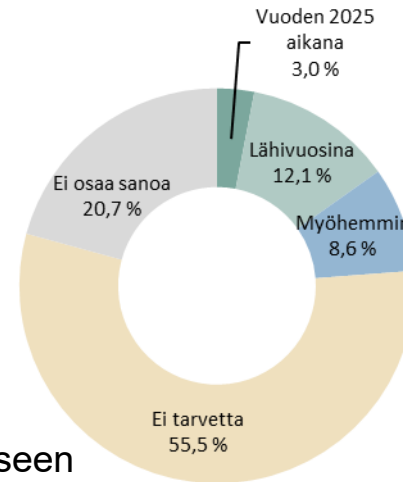
- Puumalassa ja Mikkelissä yli 80 prosentilla vapaa-ajan asunnoista on verkkovirta. Kangasniemellä verkkovirta on vain reilussa 60 prosentilla.
- Kangasniemellä ja Hirvensalmella on aurinkopaneelit yli kolmanneksella mökeistä.
- Pientuulivoima on marginaalinen sähkövirran lähde koko Mikkelin seudulla.
- Puumalassa ja Mikkelissä generaattoreita/aggregaatteja on melko vähän, kun taas Juvalla ja Hirvensalmella viidennes mökeistä on varusteltu niillä.

Aurinkopaneelikapasiteettia hankitaan lisää

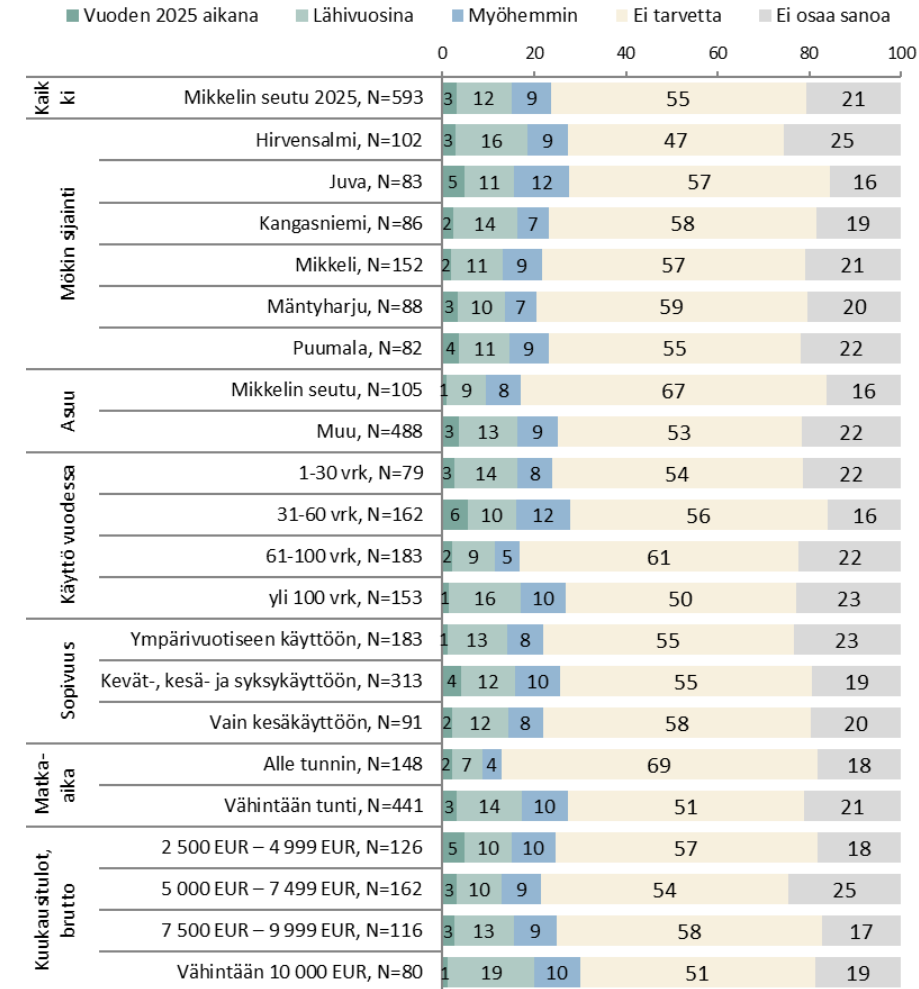
36

Uutta aurinkovoimakapasiteettia jo vuoden 2025 aikana oli hankkimassa kolme prosenttia vastaajista. Lähivuosina sitä aikoo hankkia noin joka kymmenes. 40 prosenttia ilmoitti, että tarvetta aurinkopaneelikapasiteetille ei ole.

- Aurinkovoimaa harkitaan kaikenlaisiin mökkeihin eikä aikomukseen vaikuta yhtä vahvasti tulot, kuten monessa muussa asiassa. Mikkelin seudulla asuvat harkitsevat aurinkovoimaa kuitenkin hieman harvemmin kuin muualla Suomessa vakituisesti asuvat.

- Kunnittain tarkasteltuna korostuvat hieman Juva ja Hirvensalmi, joissa vapaa-ajan asuntoja on kytketty verkkovirtaan keskimääräistä harvemmin ja aggregaatit ovat melko yleisiä.

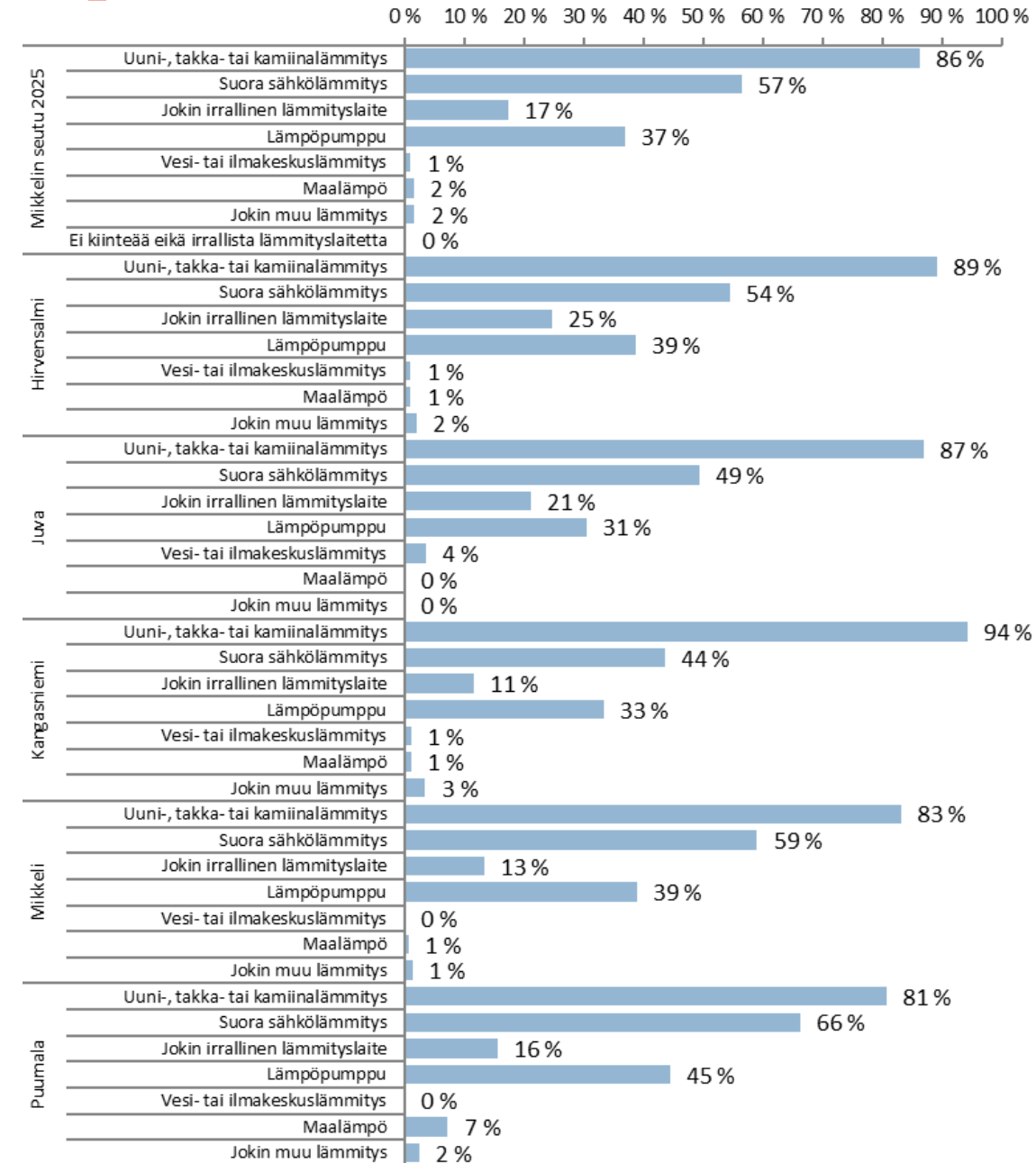

Lämmitystavat ovat monipuoliset

Mikkelin seudulla tyypillisin lämmitysmuoto on uuni, takka tai kamiina (86 %). Yli puolella mökeistä on myös suora sähkölämmitys. Lämpöpumppu löytyy vajaalta 40 prosentilta mökeistä. Vaikka alueella on paljon 2010-luvulla ja myöhemmin rakennettuja mökkejä, on maalämpö lähinnä marginaalinen lämmitysmuoto.

Koko Suomessa uuni-, takka- ja kamiinalämmitys ovat Mökkibarometrin mukaan hieman yleisempiä (90 %) ja suora sähkölämmitys (54 %) sekä lämpöpumppu harvinaisempia (34 %).

- Suora sähkölämmitys on yleisintä Mikkelissä ja Puumalassa, joissa verkkovirta on myös yleisintä.
- Lämpöpumput ovat yleisimpiä Puumalassa.
- Maalämpöä on merkittävästi vain Puumalassa, jossa rakennuskanta on uusin. Siellä seitsemän prosenttia vapaa-ajan asunnoista on varustettu maalämmöllä.

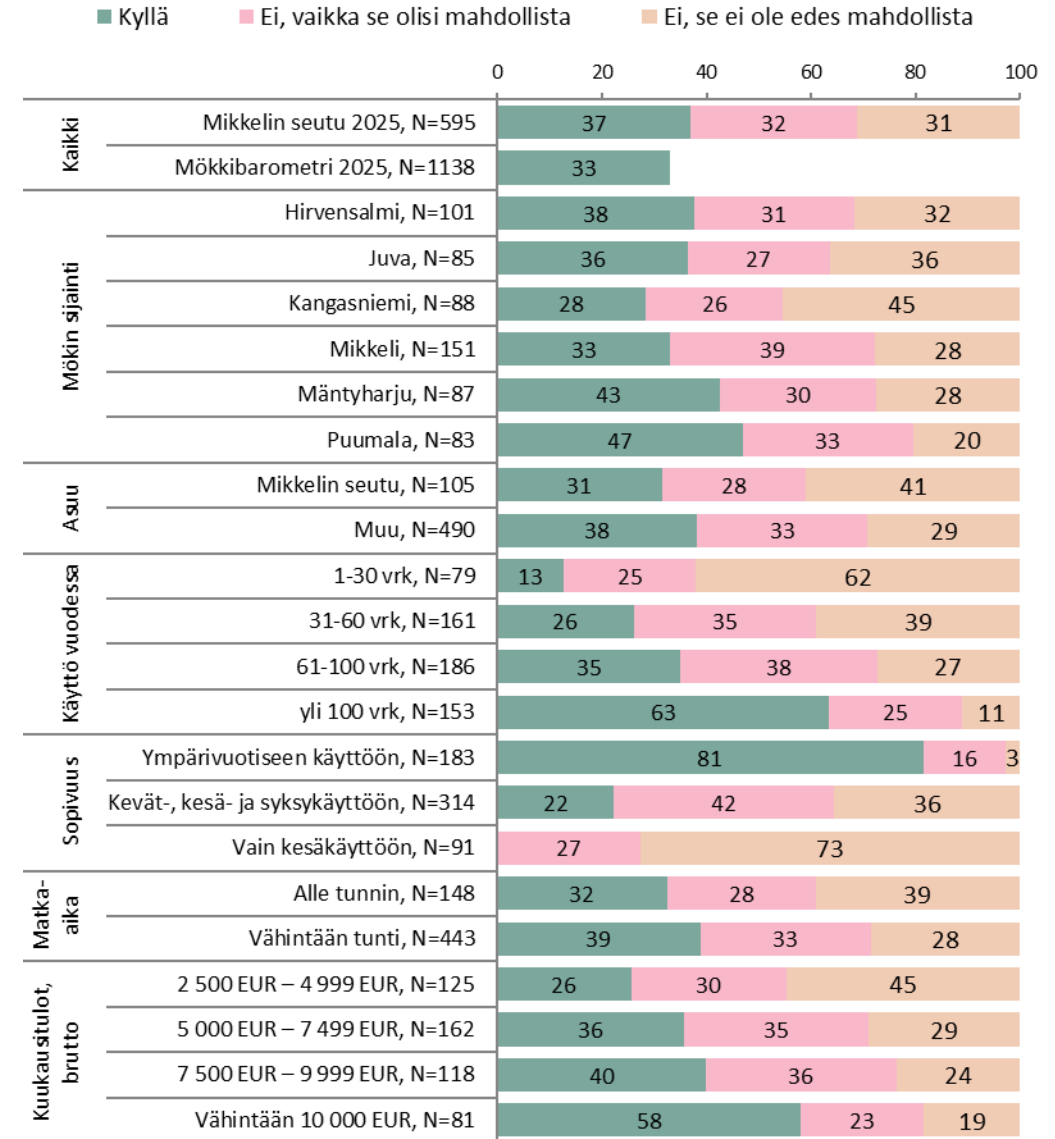

Peruslämpö päällä yli kolmanneksella

Peruslämmön osalta vastaukset jakautuvat melko tasaisesti. 37 prosenttia ilmoitti, että peruslämpö oli pysyvästi päällä talvella 2024-2025. Vajaa kolmannes ilmoitti, että peruslämpö ei ollut pysyvästi päällä, vaikka se olisi ollut mahdollista. Vajaa kolmannes ilmoitti, että peruslämmön päällä pito pysyvästi ei ole mahdollista.

Koko maassa peruslämpö oli päällä harvemmin, 33 prosentilla.

- » Vapaa-ajan asunnoilla peruslämpö on päällä pysyvästi tyypillisimmin silloin, kun kotitalouden bruttotulot kuukaudessa ovat vähintään 10 000 euroa, vapaa-ajan asunto on ympärivuotiseen käyttöön soveltuva ja mökin käyttövuorokaudet vuodessa ylittävät 100 vuorokautta.
- » Peruslämmön ylläpitäminen korreloi luonnollisesti voimakkaasti mökin käyttövuorokausien kanssa. Kun käyttövuorokaudet ovat yli 100 vuodessa, peruslämmöt ovat päällä 80 prosentissa mökeistä.
- » Mikkelin seudulla asuvien mökeillä on hieman harvemmin peruslämmöt päällä jatkuvasti kuin muualla asuvilla.
- » Puumalassa peruslämmöt ovat päällä noin 50 prosentilla mökeistä. Puumalassa myös vain viidesosalla mökeistä mahdollisuus puuttuu kokonaan. Myös Mäntyharjulla reilussa 40 prosentissa peruslämmöt ovat päällä. Kaikista harvimmin peruslämmöt ovat päällä Kangasniemellä ja Mikkeliissä.

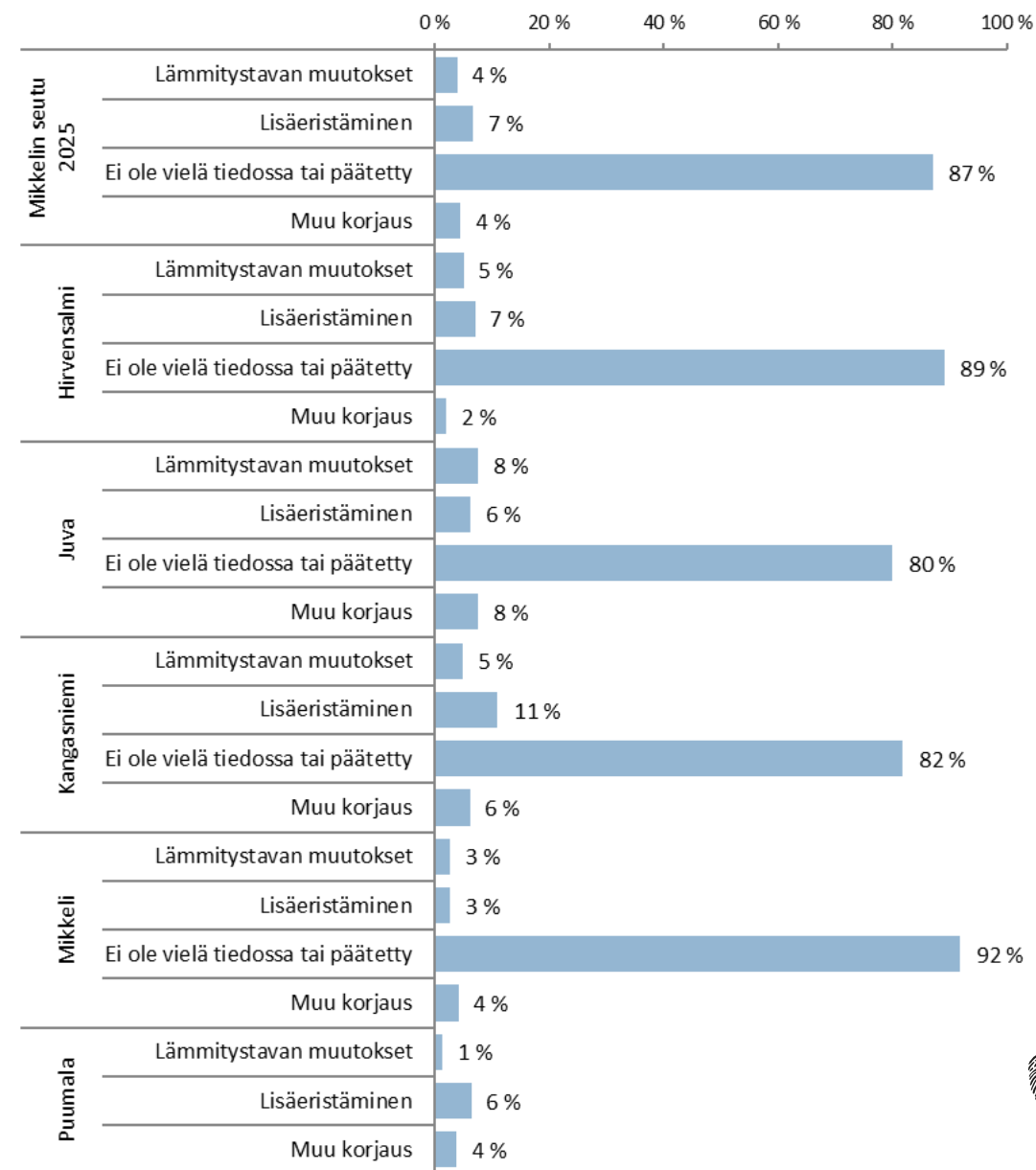

Lämmitystavan muutoksia ja lisäeristämistä suunnitellaan melko harvoin

Lähes 90 prosenttia ilmoitti, että tarpeita energiaa säästäville korjauksille ei ole tiedossa tai niistä ei ole päätetty.

Lisäeristämistä aikoo toteuttaa 7 prosenttia vastanneista ja lämmitysjärjestelmän muutoksen aikoo toteuttaa 4 prosenttia vastanneista.

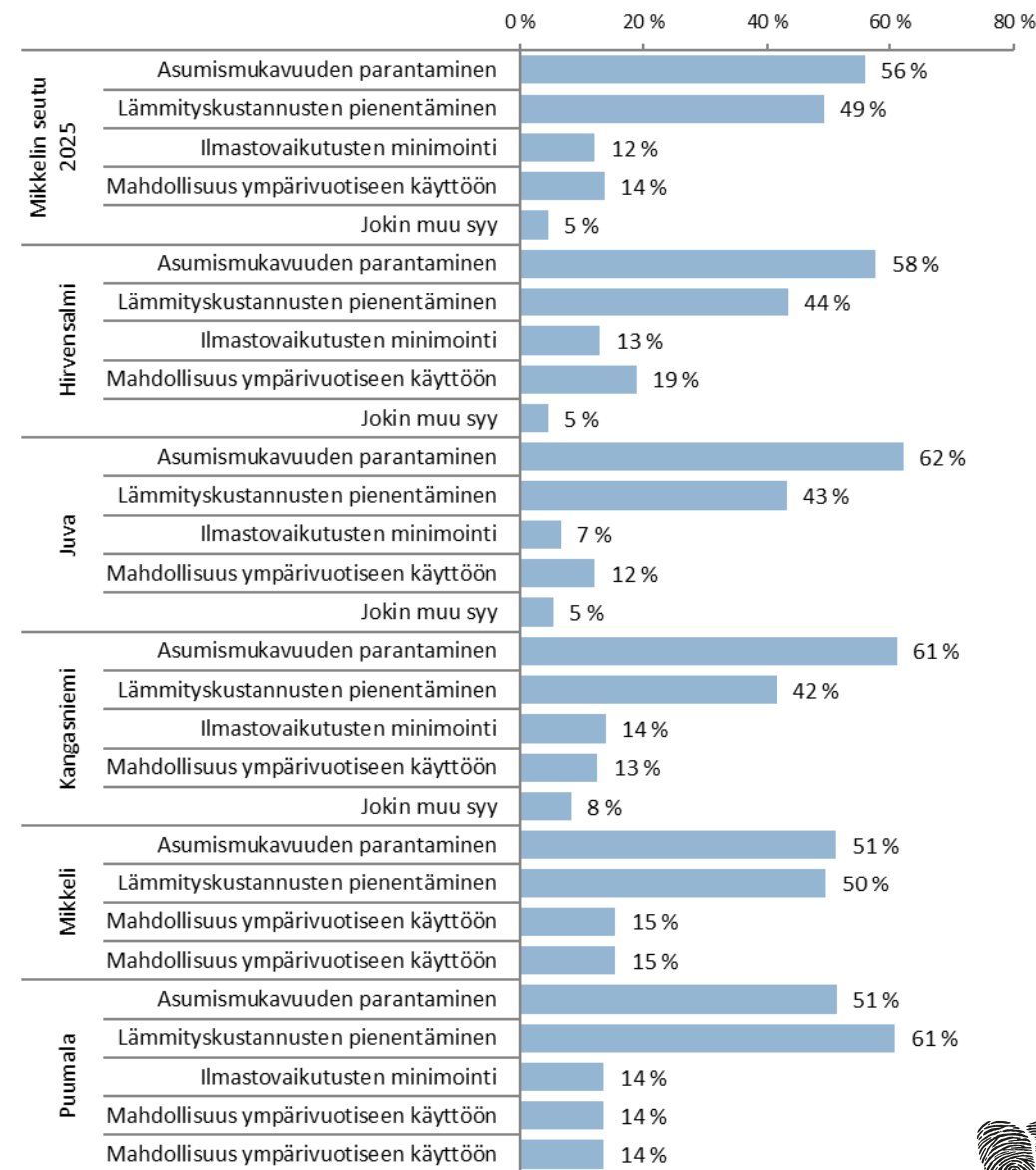
- » Lämmitystavan muutokset ovat tarpeellisia tai suunnitteilla vastanneiden keskuudessa yleisimmin Juvalla ja lisäeristäminen Kangasniemellä.

Asumismukavuus ja kustannusten pienentäminen tavoitteena

Energiaa säästävien korjaustoimenpiteiden perusteena on tyypillisimmin asumismukavuuden parantaminen. Noin 50 prosenttia ilmoitti syyksi kustannusten pienentämisen. Reilu kymmenesosa korjaustoimenpiteitä suunnittelevista toi esille ilmastovaikutusten minimoinnin ja mahdollisuuden ympärivuotiseen käyttöön.

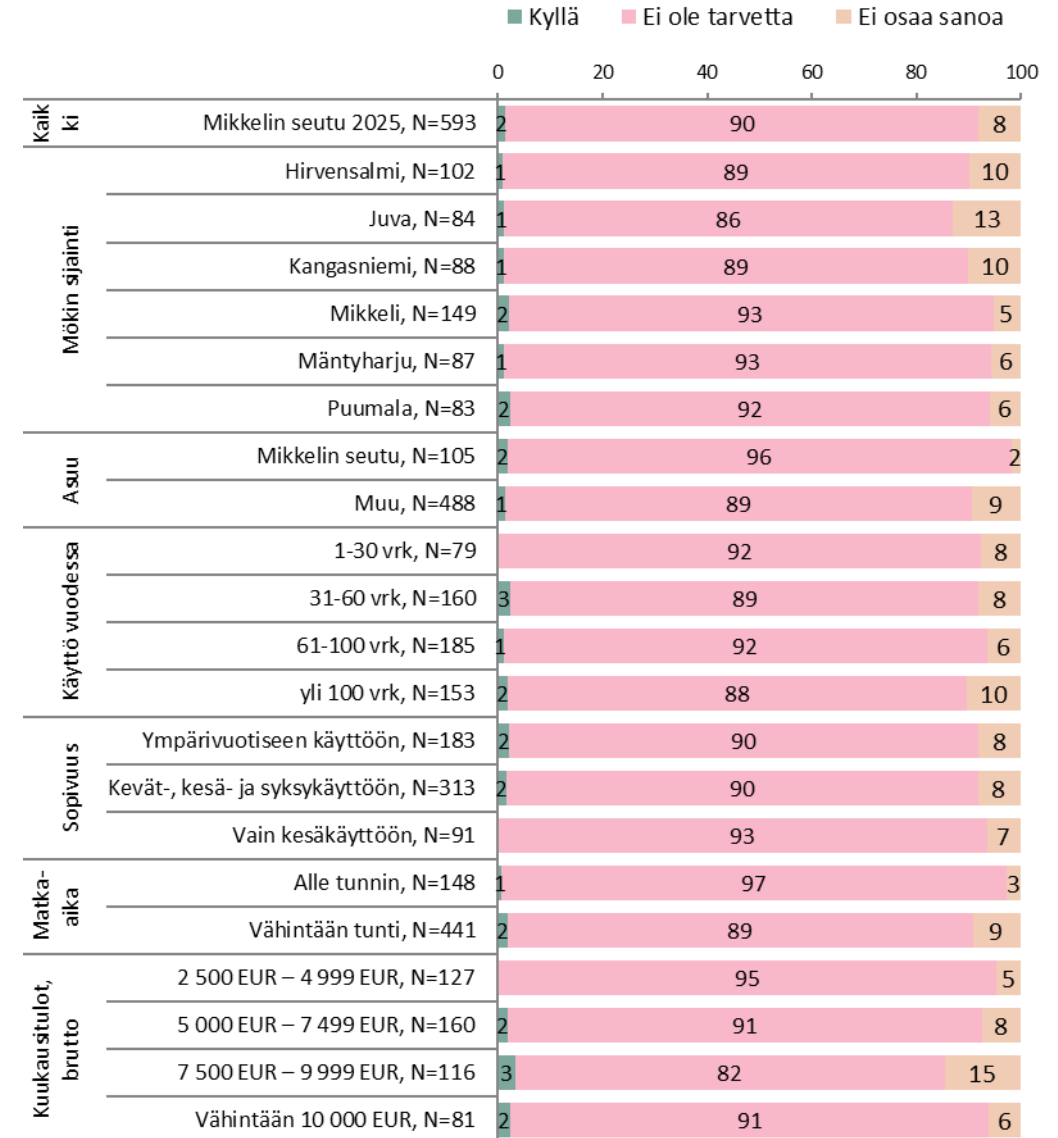
- » Asumismukavuuden parantaminen syynä korjaustoimenpiteille näkyy etenkin Juvalla ja Kangasniemellä mökin omistavien keskuudessa.
- » Lämmityskustannusten pienentämistä haetaan useimmiten Puumalassa, jossa näin vastanneiden osuus on yli 10 prosenttiyksikköä suurempi kuin missään muussa alueen kunnassa. Ilmastovaikutusten minimointi on Juvalla harvemmin syynä kuin koko Mikkelin seudulla keskimäärin.

Vastaajat eivät yleensä tunnista tarvetta energianeuvonnalle

Vastaajista harvat näkevät tarvetta energianeuvonnalle vapaa-ajan asunnollaan. Tätä mieltä oli 90 prosenttia vastanneista.

Vajaa kymmenes ei osannut ottaa kantaa asiaan, he ovat potentiaalisia kohteita tiedottamiselle neuvonnan hyödyistä.

Varusteet

- Mikkelin seudun vapaa-ajan asunnot on melko hyvin varusteltuja. Jääkaappi ja liesi löytyy lähes jokaiselta mökiltä. Myös televisio, uuni ja vene löytyy yli 80 prosentilta mökeistä.
- Yli kolmanneksella on tehty varustetason parannuksia viimeisen vuoden aikana ja jatkossakin on aikomus niitä parantaa.
- Juoma- ja ruokavesi tuodaan usein muualta, pesuvesi otetaan yleisimmin vesistöstä.
- Mikkelin seudulla kompostikäymälät ovat hieman yleisempiä kuin muualla Suomessa, tavallisia kuivikekäymälöitä on taas vähemmän.

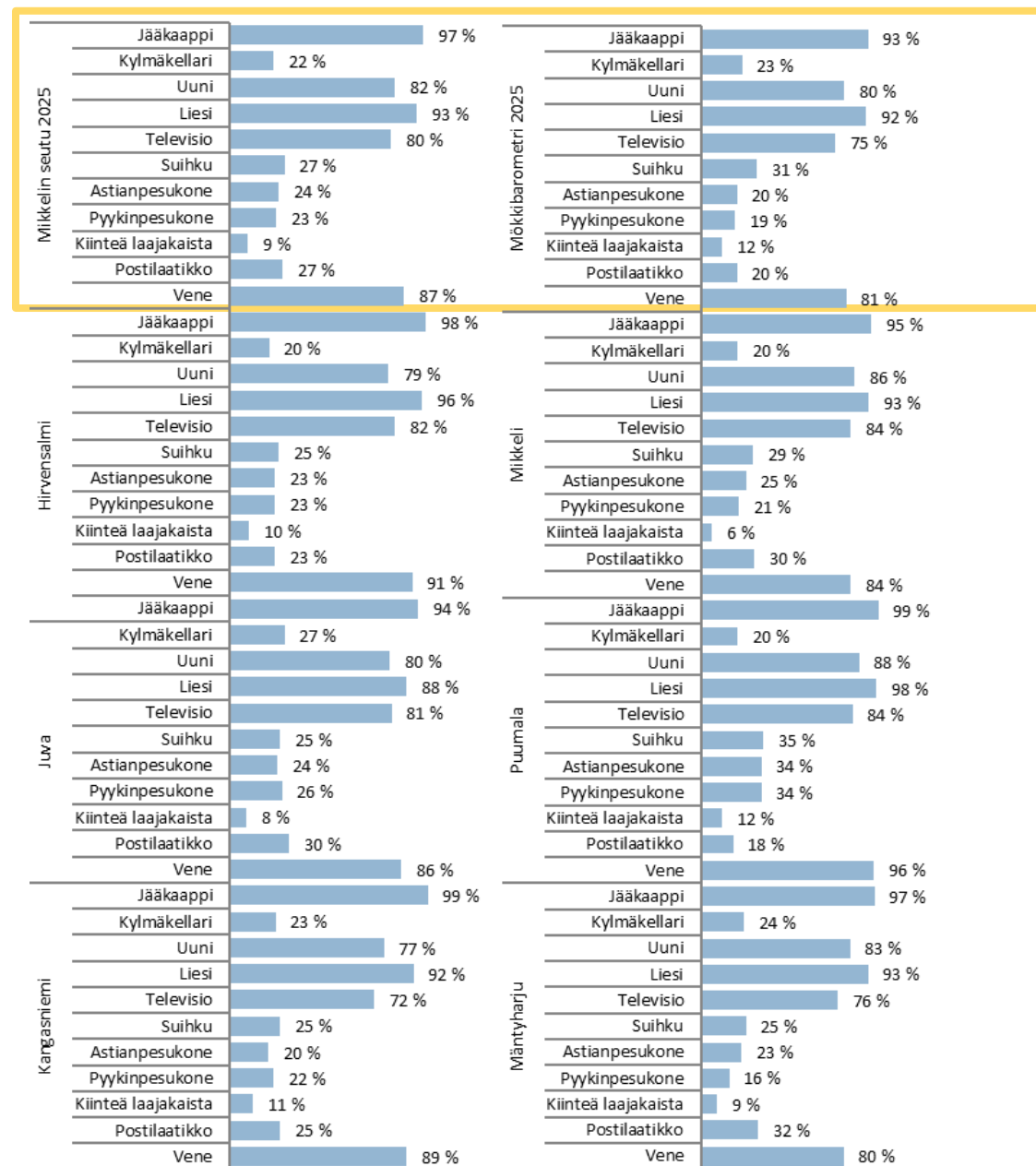
Varusteet vapaa-ajan asunnolla

Mikkelin seudun vapaa-ajan asunnot on tyypillisesti melko hyvin varusteltuja. Jääkaappi ja liesi löytyy lähes jokaiselta mökiltä. Myös televisio, uuni ja vene löytyy yli 80 prosentilta mökeistä.

Suihku, astianpesukone ja pyykinpesukone on noin neljänneksellä mökeistä. Kiinteä laajakaista löytyy noin 10 prosentilla mökeistä.

Mikkelin seudulla vapaa-ajan asunnot ovat yleensä hieman paremmin varusteltuja kuin koko maassa keskimäärin, suurin ero on postilaatikoissa ja veneissä. Suihkuja on kuitenkin vastausten perusteella Mikkelin seudulla vähemmän.

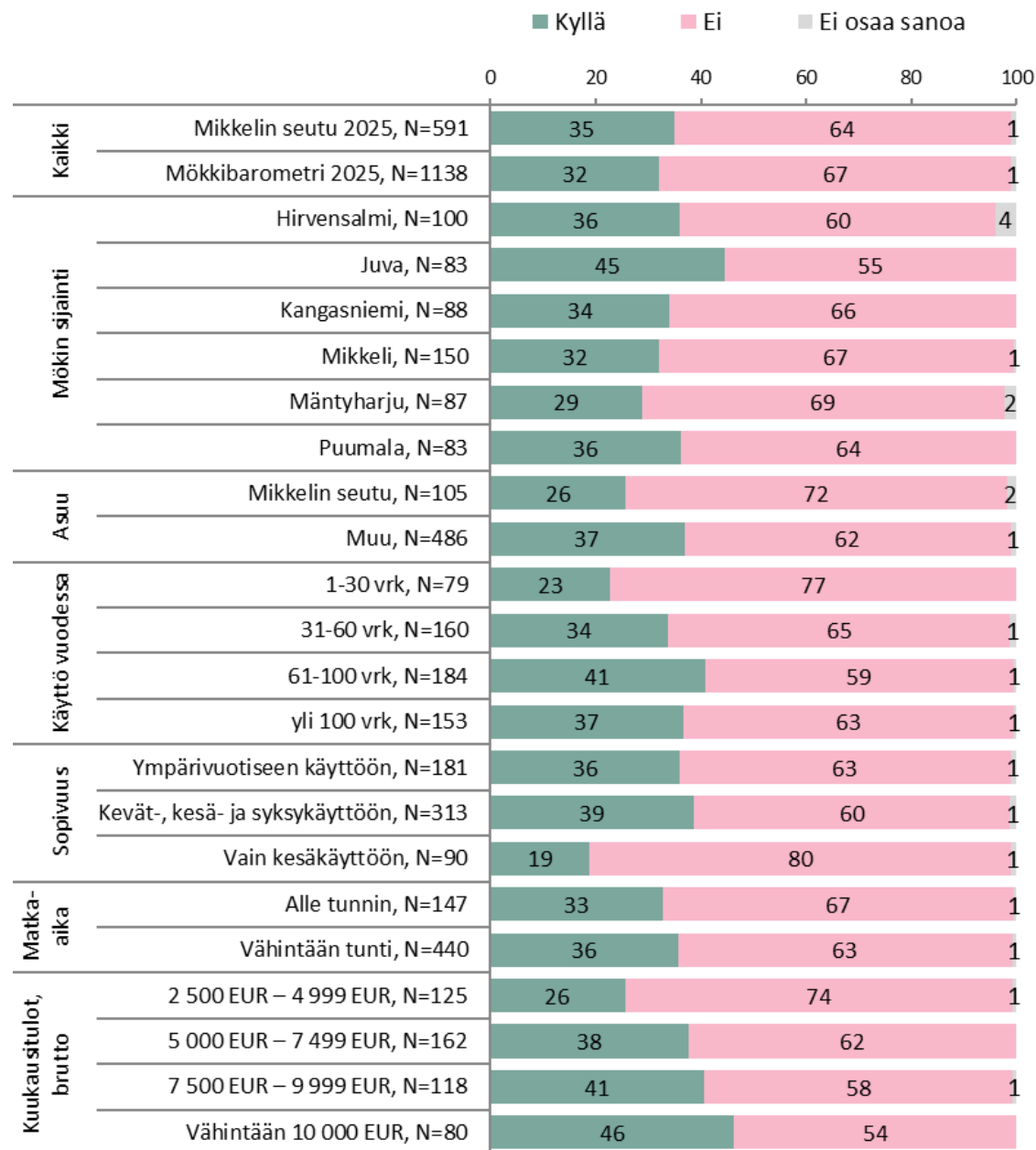
- » Mökkien iällä on luonnollisesti yhteys varustelutasoon, uudemmat ovat paremmin varusteltuja.
- » Puumalassa suihku, astianpesukone ja pyykinpesukone löytyy yli kolmanneksesta vapaa-ajanasunnoista, muualla harvemmin.
- » Mikkelissä vain kuusi prosenttia vapaa-ajan asunnoista on kiinteän laajakaistan piirissä, Puumalassa osuus on 12 %.

Varusteita on parannettu

Mikkelin seudun vapaa-ajanasunnoista yli kolmanneksella on tehty varustetason parannuksia viimeisen vuoden aikana. Koko maassa osuus on hieman pienempi.

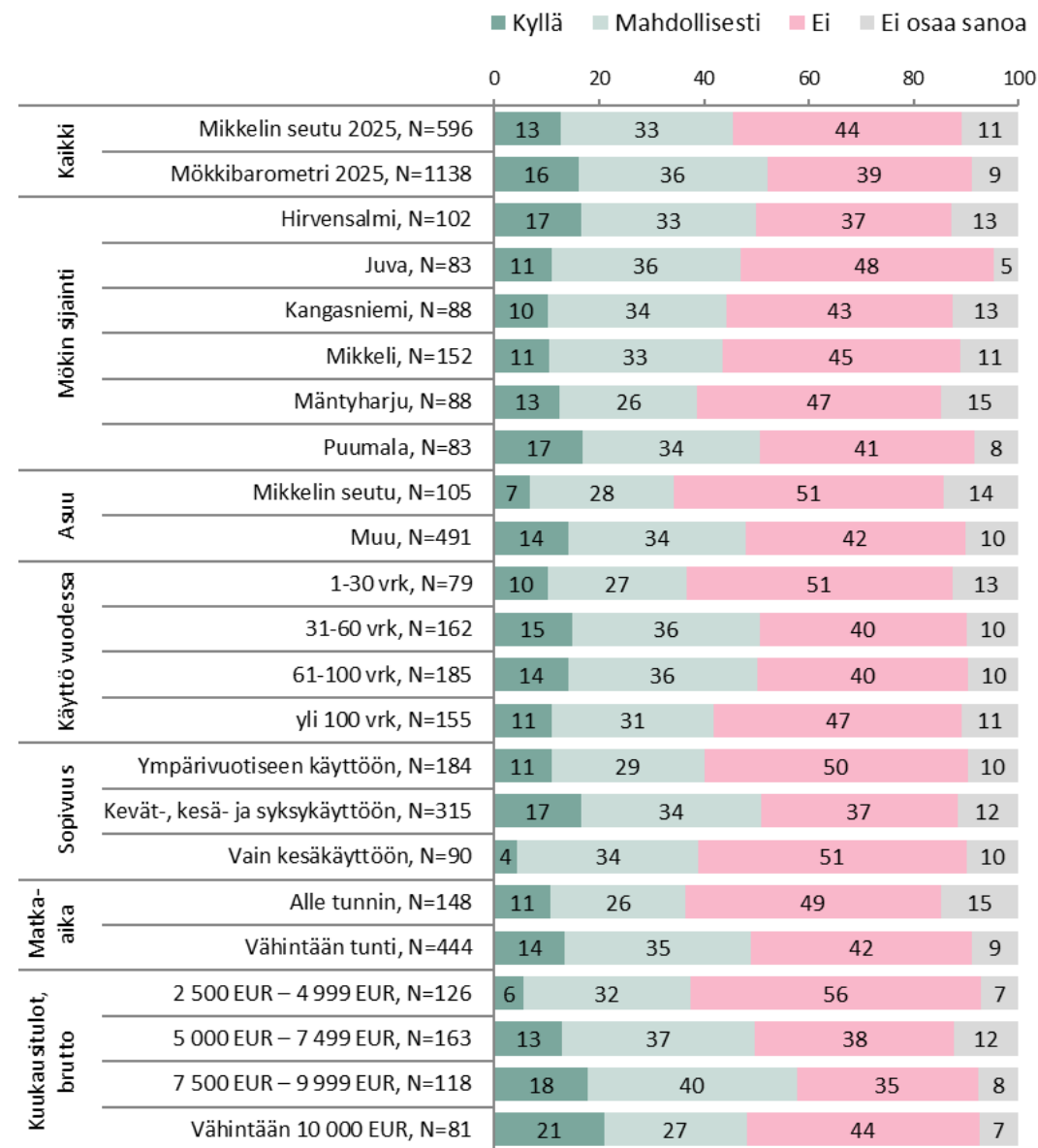
- » Parannuksia on tehty useimmiten silloin kotitalouden bruttotulot kuukaudessa ovat vähintään 10 000 euroa, vapaa-ajan asunto soveltuu muuhun kuin pelkkään kesäkäyttöön ja käyttövuorokaudet vuodessa ovat vähintään 60 vuorokautta.
- » Eniten parannuksia on tehty Juvalla viimeisen vuoden aikana ja vähiten Mäntyharjulla.
- » Mikkelin seudulla vakituisesti asuvat ovat tehneet parannuksia vähemmän kuin muualla vakituisesti asuvat.

Varustusta on aikomus parantaa jatkossa

Seuraavan 12 kuukauden aikana 13 prosentilla Mikkelin seudun vapaa-ajanasunnoista on tarkoitus tehdä varustusten parannuksia, koko maassa osuus on hieman korkeampi. Lisäksi kolmannes ilmoitti, että parannuksia tehdään mahdollisesti, tässäkin koko maassa osuus oli hieman suurempi.

- » Varustusten parannuksia aiotaan tehdä useimmiten silloin, kun kotitalouden bruttotulot kuukaudessa ovat vähintään 7 500 euroa, vapaa-ajan asunto ei sovellu talvikäyttöön ja käyttövuorokaudet vuodessa ovat vähintään 30-100 vuorokautta.
- » Luonnollisesti uudemmilla ja lähtökohtaisesti paremmin varustelluilla mökeillä ei tarvita vastaavassa määrin parannustoimenpiteitä.
- » Eniten parannuksia aiotaan tehdä Puumalassa ja Hirvensalmella. Juvalla ja Mäntyharjulla lähes puolet ilmoittaa, että parannuksia ei ole tiedossa.
- » Myös tulevien parannusten kohdalla Mikkelin seudulla vakituisesti asuvat aikovat tehdä parannuksia vähemmän kuin muualla asuvat.

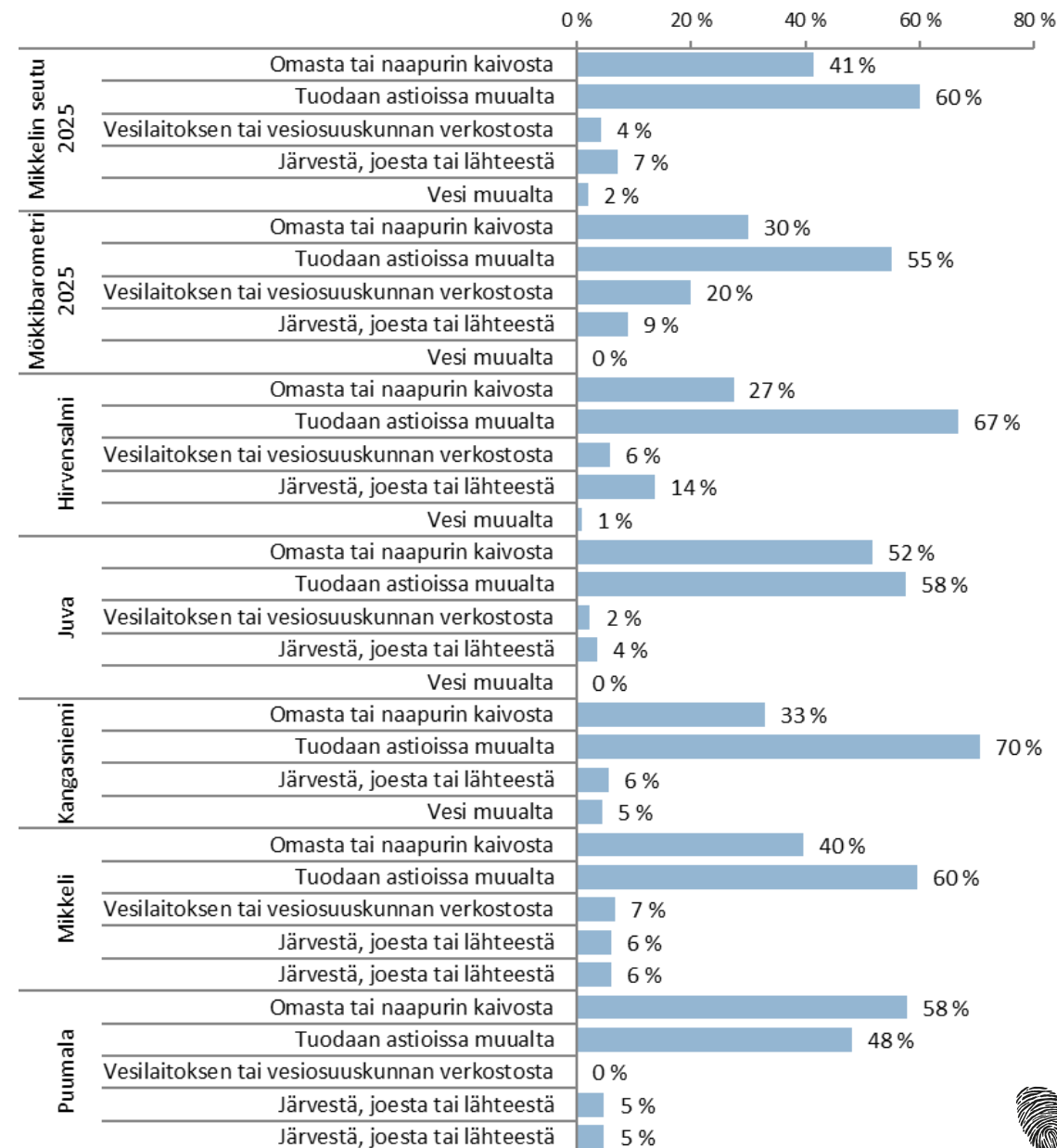

Juoma- ja ruokavesi tuodaan usein muualta

Mikkelin seudun vapaa-ajanasunnoilla yleisintä on (60 %), että juoma- ja ruokavesi tuodaan mökeille muualta. Noin 40 prosentilla juoma- ja ruokavesi otetaan omasta tai naapurin kaivosta. Vesilaitoksen tai vesiosuuskunnan verkostosta veden saa neljä prosenttia kyselyyn vastanneista tahoista.

Koko maassa kaivojen osuus on pienempi ja vesilaitosten osuus suurempi.

- » Juvalla ja Puumalassa on korkein osuus vapaa-ajan asuntoja, jotka saavat juoma- ja ruokaveden omasta tai naapurin kaivosta.
- » Hirvensalmella ja Kangasniemellä hyödynnetään harvimminkin kaivoa juoma- ja ruokaveden saamisessa, lähes 70 prosenttia tuo veden muualta.
- » Mikkelissä on suurin osuus vapaa-ajan asuntoja, jotka kuuluvat vesijohtoverkoston piiriin.

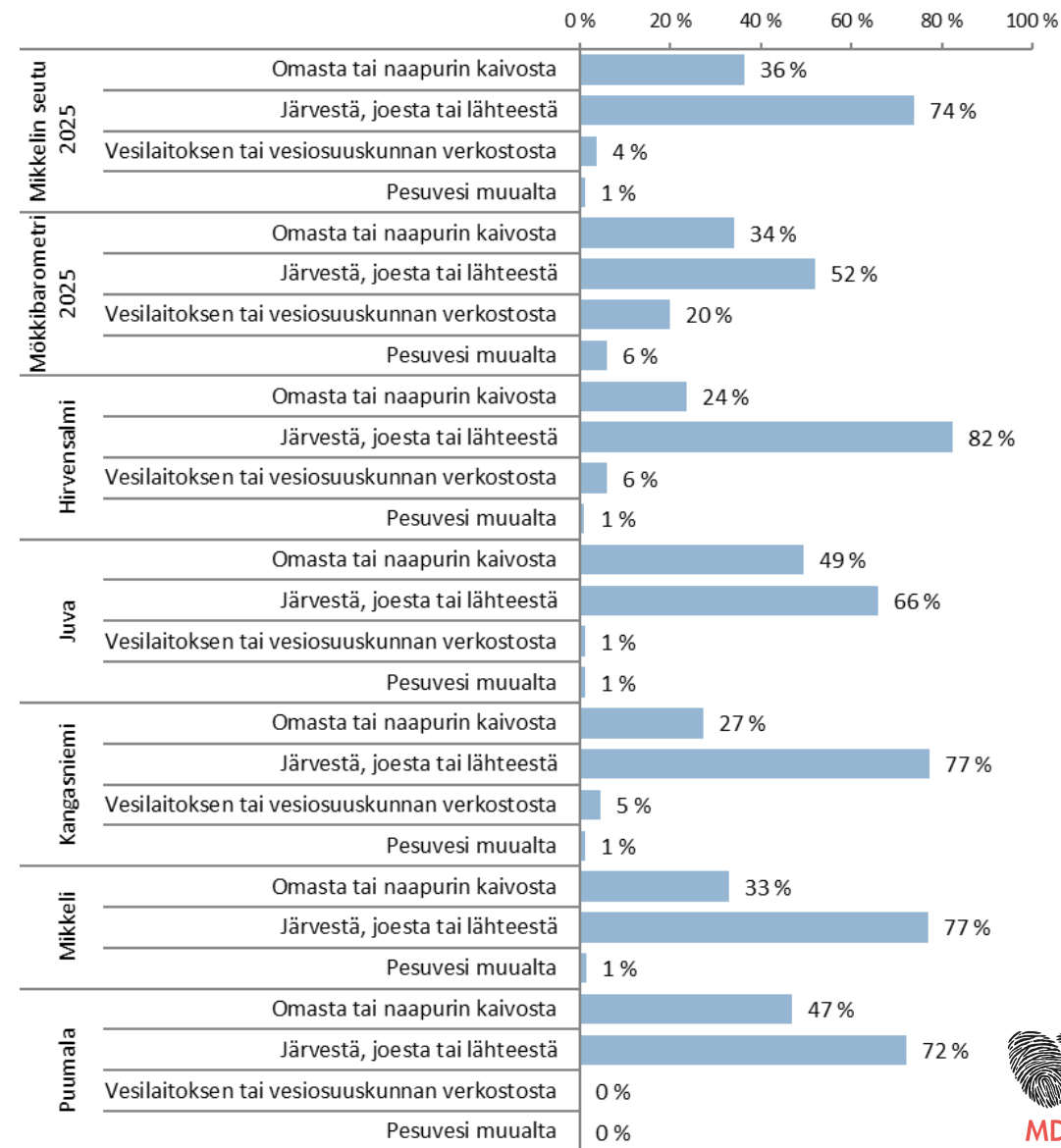

Pesuvesi otetaan useimmin vesistöistä

Mikkelin seudun vapaa-ajanasunnoilla tyypillisintä on, että pesuvesi saadaan järvestä, joesta tai lähteestä (74 %). Reilulla kolmanneksella mökeistä pesuvesi saadaan omasta tai naapurin kaivosta.

Koko maassa vesistöjen osuus on pienempi ja vesilaitoksen osuus suurempi.

- » Juvalla ja Puumalassa lähes puolet ottaa talousveden omasta tai naapurin kaivosta, Kangasniemellä osuus on vain noin neljännes.

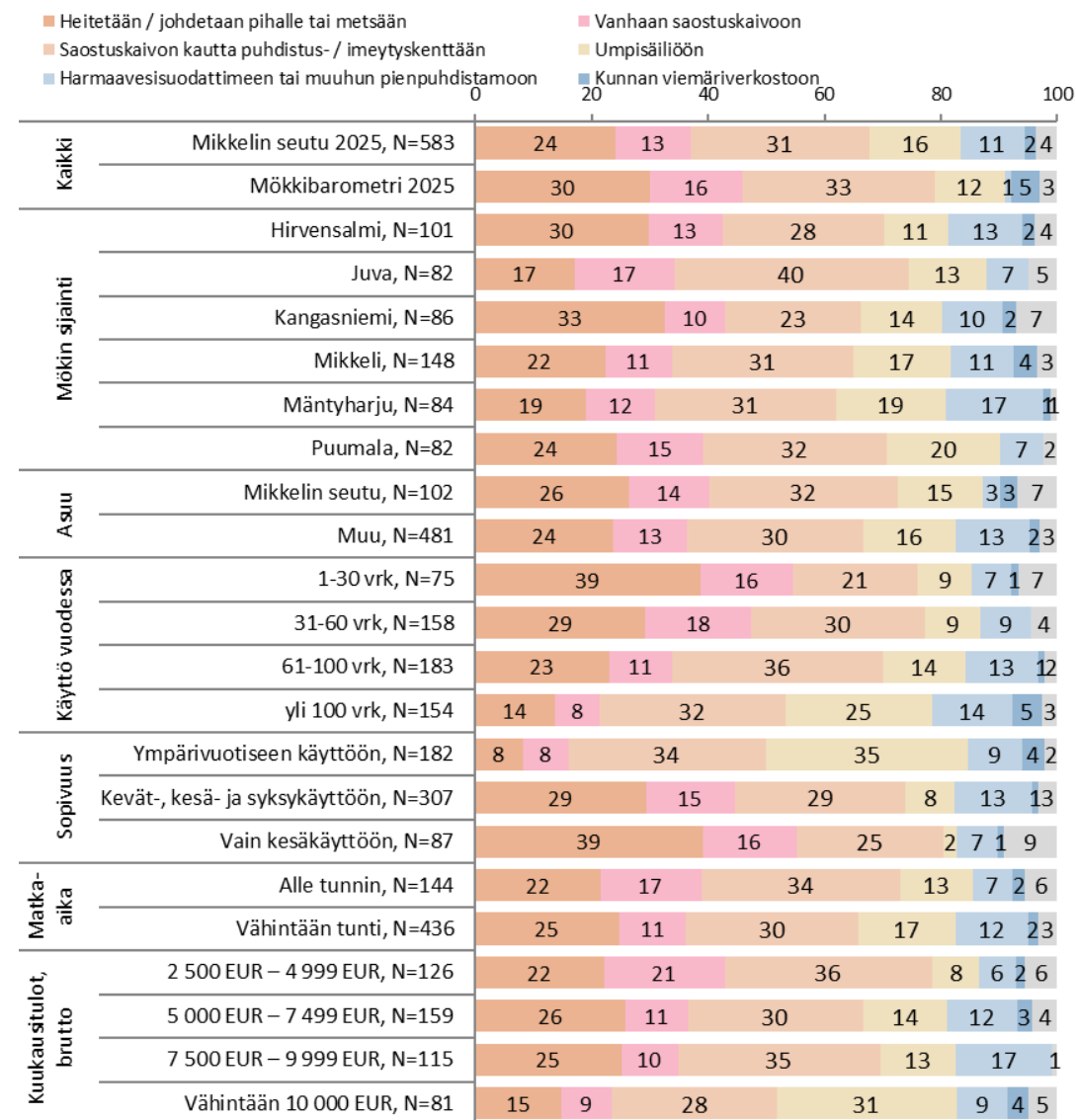

Päärakennuksen jätevesien käsittelyssä paljon eri menetelmiä

Mikkelin seudun vapaa-ajanasuntojen päärakennuksen jätevedet johdetaan useimmiten saostuskaivon kautta imeytyskenttään. Neljännes johtaa jätevedet pihalle tai metsään. Noin 15 prosentilla on käytössään umpisäiliö jätevesiä varten. Viemäriverkosto on käytössä vain marginaalisessa joukossa mökkejä.

Mikkelin seudulla jätevedet johdetaan harvemmin pihalle tai metsään kuin koko maassa yleensä.

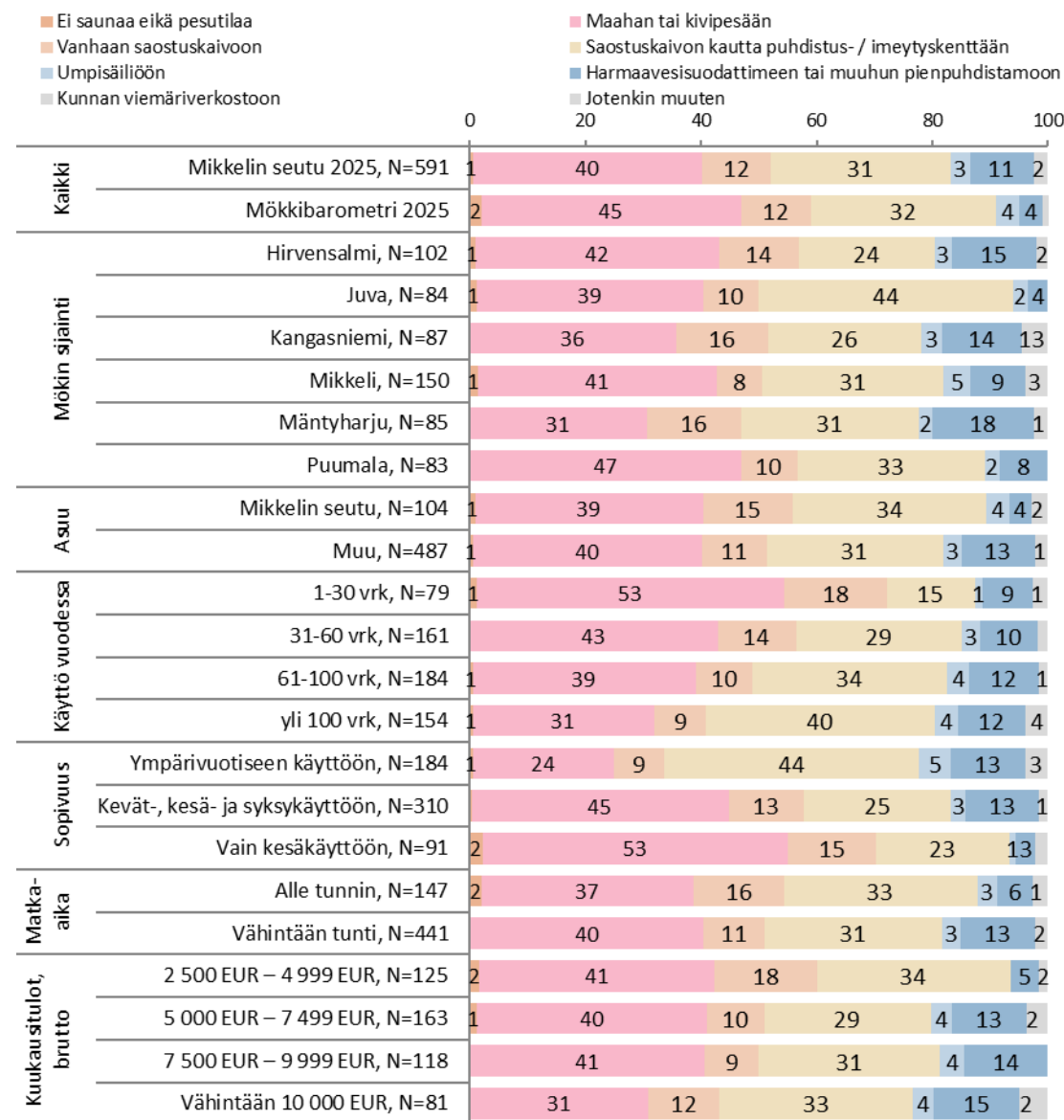
- » Useimmiten käytössä on imeytyskenttä, viemärijohto tai umpisäiliö silloin kun kotitalouden bruttotulot kuukaudessa ovat vähintään 10 000 euroa, vapaa-ajan asunto soveltuu ympärivuotiseen käyttöön ja käyttövuorokaudet vuodessa ovat vähintään 100 vuorokautta.
- » Imeytyskentän, viemärijohtoon ja umpisäiliön yleisyys kasvaa sen mukaan, kun käyttövuorokaudet kasvavat.
- » Imeytyskenttä, viemärijohto ja umpisäiliö ovat suhteellisen harvinaisia silloin, kun kotitalouden bruttotulot kuukaudessa ovat alle 2 500 euroa ja käyttövuorokausia on vähän ja mökki soveltuu lähinnä käytettäväksi kesällä.
- » Juvalla vanhojen saostuskaivojen osuus on suurin. Kangasniemellä taas jätevedet johdetaan useimmin metsään tai pihalle.

Saunan jätevedet johdetaan yleisimmin maahan tai kivipesään

Mikkelin seudulla vapaa-ajan asuntojen saunojen jätevedet johdetaan yleisimmin maahan tai kivipesään. Vajaa kolmannes johtaa vedet saostuskaivon kautta imeytyskenttään. Vanhaa saostuskaivoa käyttää noin joka kymmenes, kuten myös harmaavesisuodatinta/pienpuhdistamo.

Koko maassa jätevedet johdetaan vielä useammin suoraan maahan tai kivipesään.

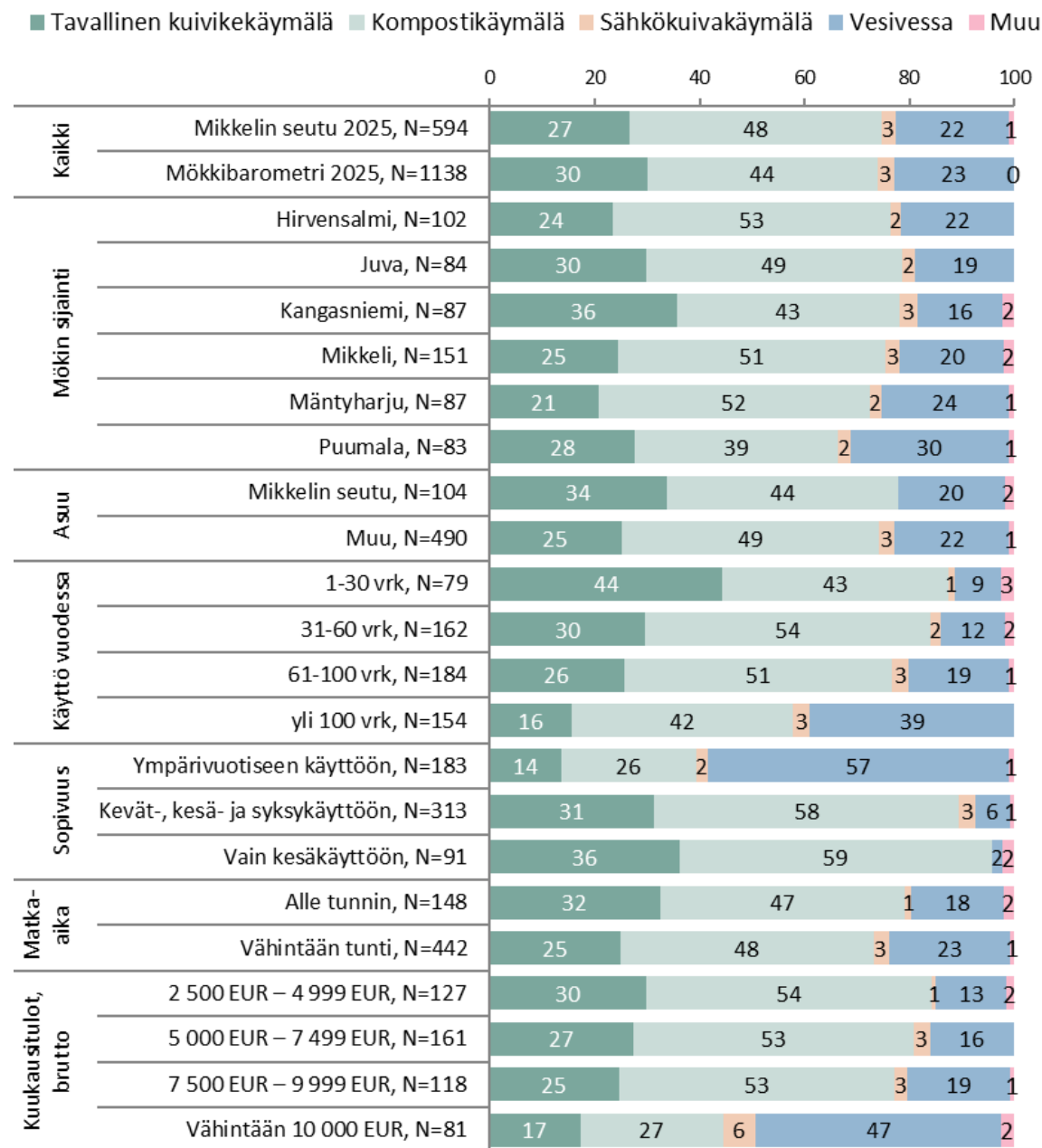

Kompostikäymälöitä on paljon

Mikkelin seudun vapaa-ajanasunnoista noin puolessa on kompostikäymälä. Reilussa viidenneksessä on vesivessa ja tavallinen kuivikekäymälä noin neljänneksessä vapaa-ajan asunnoista.

Mikkelin seudulla kompostikäymälät ovat hieman yleisempiä kuin muualla Suomessa, tavallisia kuivikekäymälöitä on taas vähemmän.

- » Vesivessa on useimmin käytössä silloin kun kotitalouden bruttotulot kuukaudessa ovat vähintään 10 000 euroa, vapaa-ajan asunto soveltuu ympärivuotiseen käyttöön ja käyttövuorokaudet vuodessa ovat vähintään 100 vuorokautta.
- » Kunnittain tarkasteltuna hahmottuu joitakin yksittäisiä eroavaisuuksia. Puumalassa vesivessa on yleisempi kuin muissa kunnissa. Kangasniemellä on muita kuntia useammin käytössä tavallinen kuivikekäymälä

Palvelut

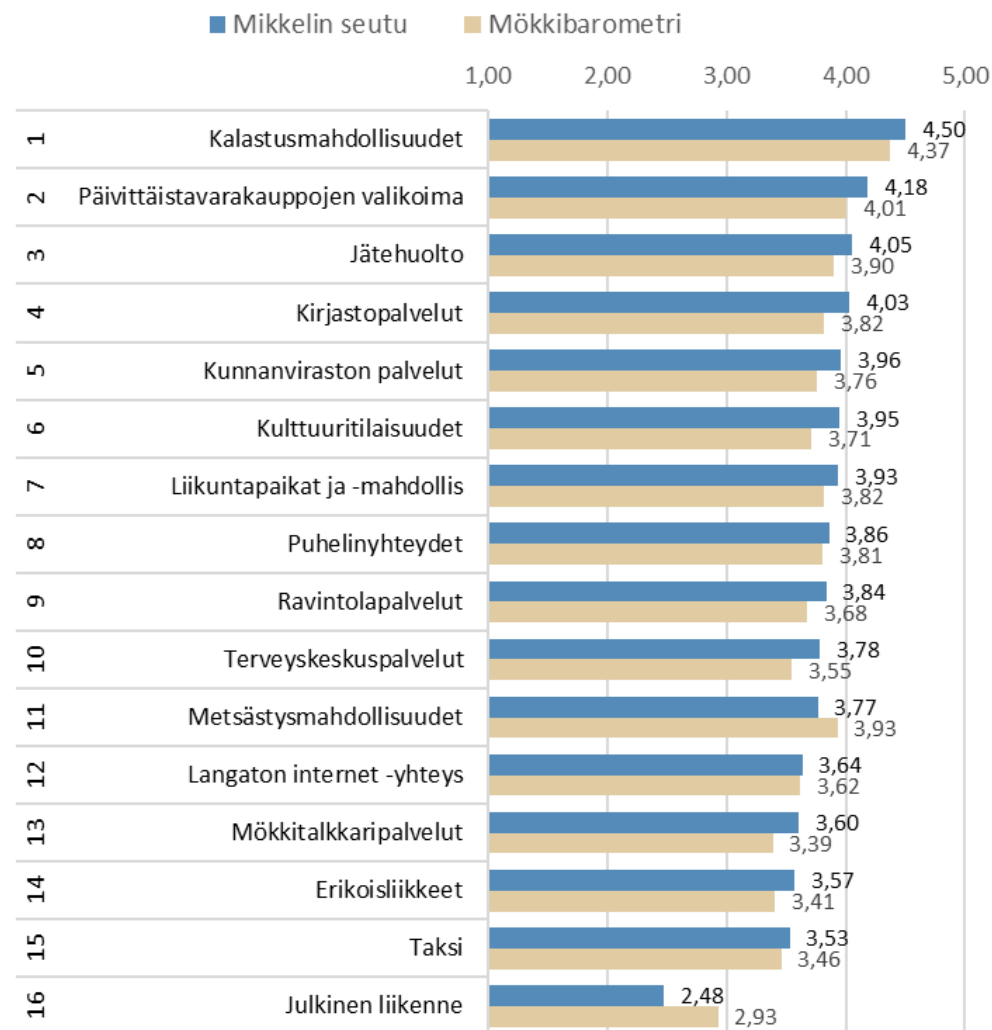
- Mikkelin seudulla palveluihin ja puitteisiin ollaan pääosin tyytyväisiä, poikkeuksena julkinen liikenne.
- Verrattuna koko maahan tyytyväisyys on suurempaa etenkin kulttuuritilaisuuksiin ja kunnanvirastojen palveluun.
- Palvelujen ostamisessa kiinnostavat eniten rakennus- ja korjaustyö, puiden kaato sekä polttopuiden tekeminen ja lumen auraus.

Palveluihin ollaan pääosin tyytyväisiä, poikkeuksena julkinen liikenne

Mikkelin seudun vapaa-ajan asukkaat ovat yleensä sängen tyytyväisiä alueen palveluihin julkista liikennettä lukuun ottamatta.

Verrattuna koko maahan Mikkelin seudulla tyytyväisyys on suurempaa etenkin kulttuuritilaisuuksiin ja kunnanvirastojen palveluun. Tyytyväisyys on taas pienempää metsästysmahdollisuuksiin ja julkiseen liikenteeseen.

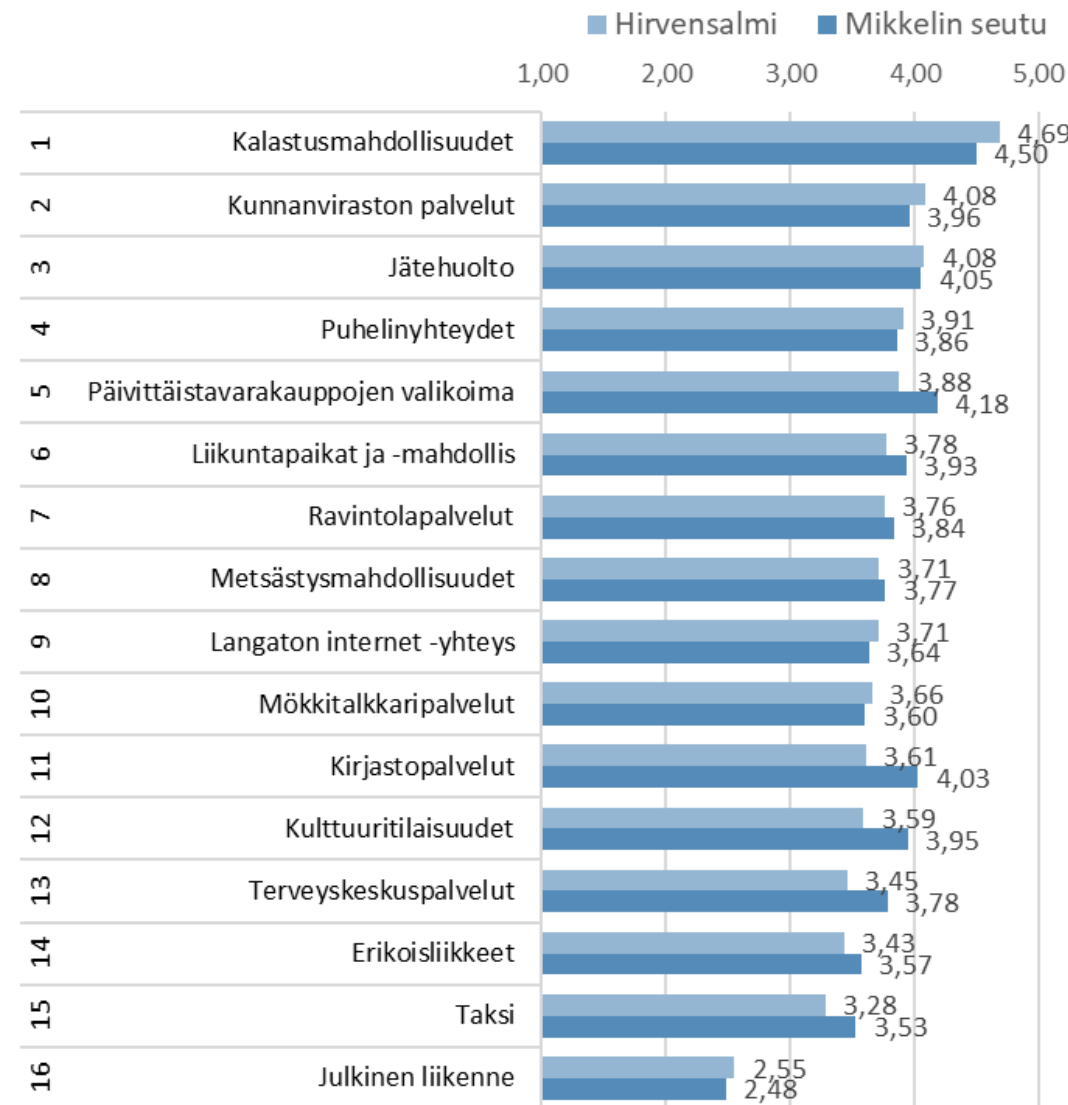
- » Mikkelin seudun vapaa-ajanasunnoilla kaikista tyytyväisimpiä ollaan kalastusmahdollisuuksiin (4,5). Yli nelosen arvosanan saa myös päivittäistavarakaupan valikoima, jätehuolto ja kirjastopalvelut.
- » Vähiten tyytyväisiä ollaan julkiseen liikenteeseen (2,5). Palveluihin, joihin ollaan vähiten tyytyväisiä, kuuluvat myös taksi, erikoisliikkeet, mökkitalkkaripalvelut sekä langaton internet.
- » Kaikissa kunnissa tyytyväisimpiä ollaan kalastusmahdollisuuksiin ja päivittäistavarakauppa vastaa hyvin mökkeilijöiden tarpeisiin. Langaton internet-yhteys on puutteena useimmin Juvalla ja Mäntyharjulla. Kangasniemellä korostuu tyytymättömyys mökkitalkkaripalveluihin ja tämä näkyy myös Puumalan vastauksissa.
- » Mikkelissä on eniten tyytymättömyyttä kunnanviraston palveluihin.

Asteikko: 1=erittäin tyytymätön - 5=erittäin tyytyväinen

Hirvensalmella ollaan tyytyväisiä etenkin kalastusmahdollisuuksiin, kunnan virastoon ja jätehuoltoon

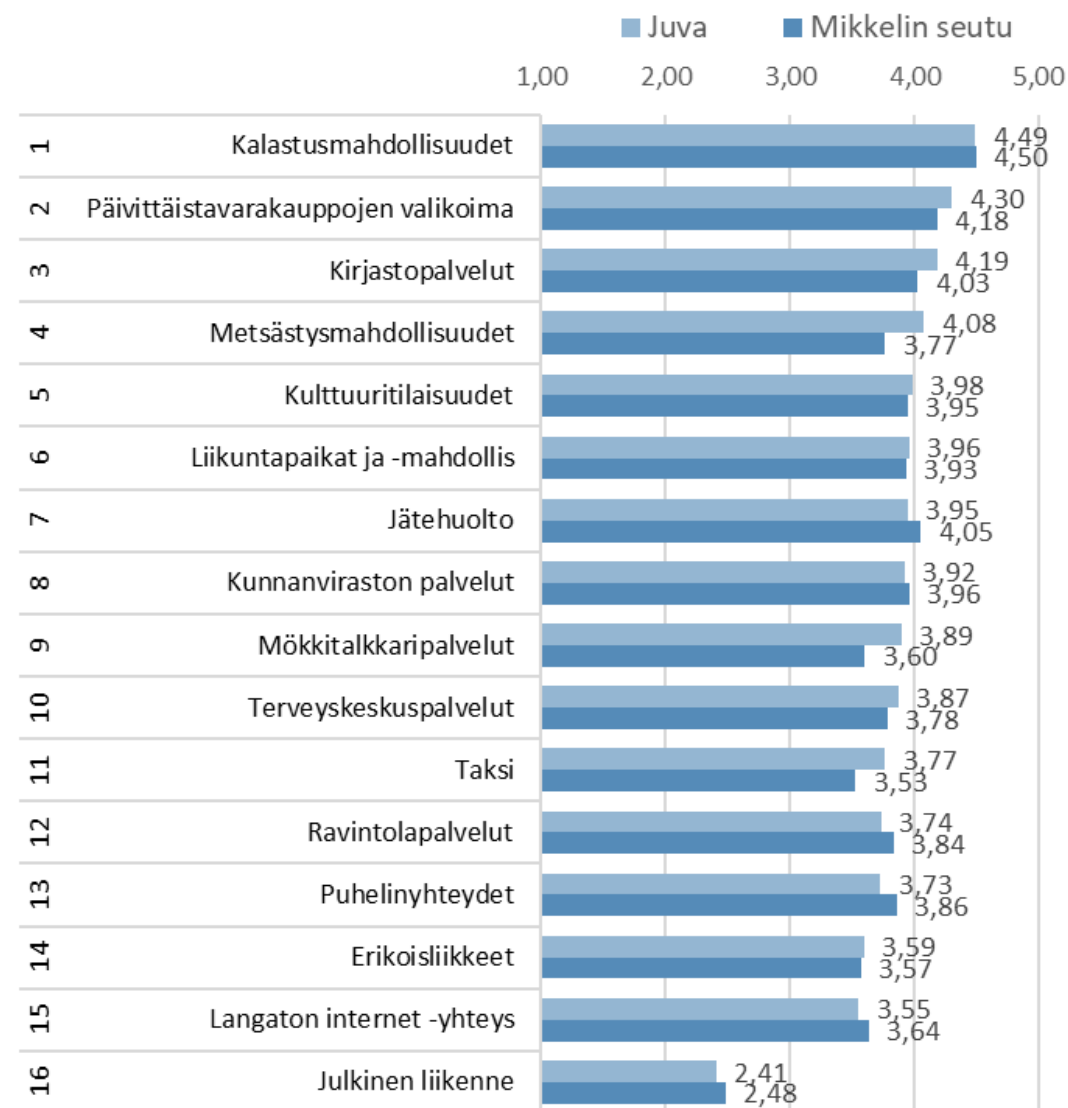
- » **Hirvensalmella** ollaan muuta Mikkelin seutua **tyytyväisempiä** kalastusmahdollisuuksiin ja kunnan viraston asiakaspalveluun.
- » Hirvensalmella ollaan muuta seutua **tyytymättömämpiä** kirjastoon, terveyskeskukseen, kulttuuritilaisuuksiin ja päivittäistavarakauppojen valokoimaan.
- » **Vähiten tyytyväisiä** Hirvensalmella ollaan julkiseen liikenteeseen, taksiin ja erikoisliikkeisiin.

Asteikko: 1=erittäin tyytymätön - 5=erittäin tyytyväinen

Juvalla ollaan tyytyväisiä etenkin kalastusmahdollisuuksiin, päivittäistavarakauppoihin ja kirjastoon

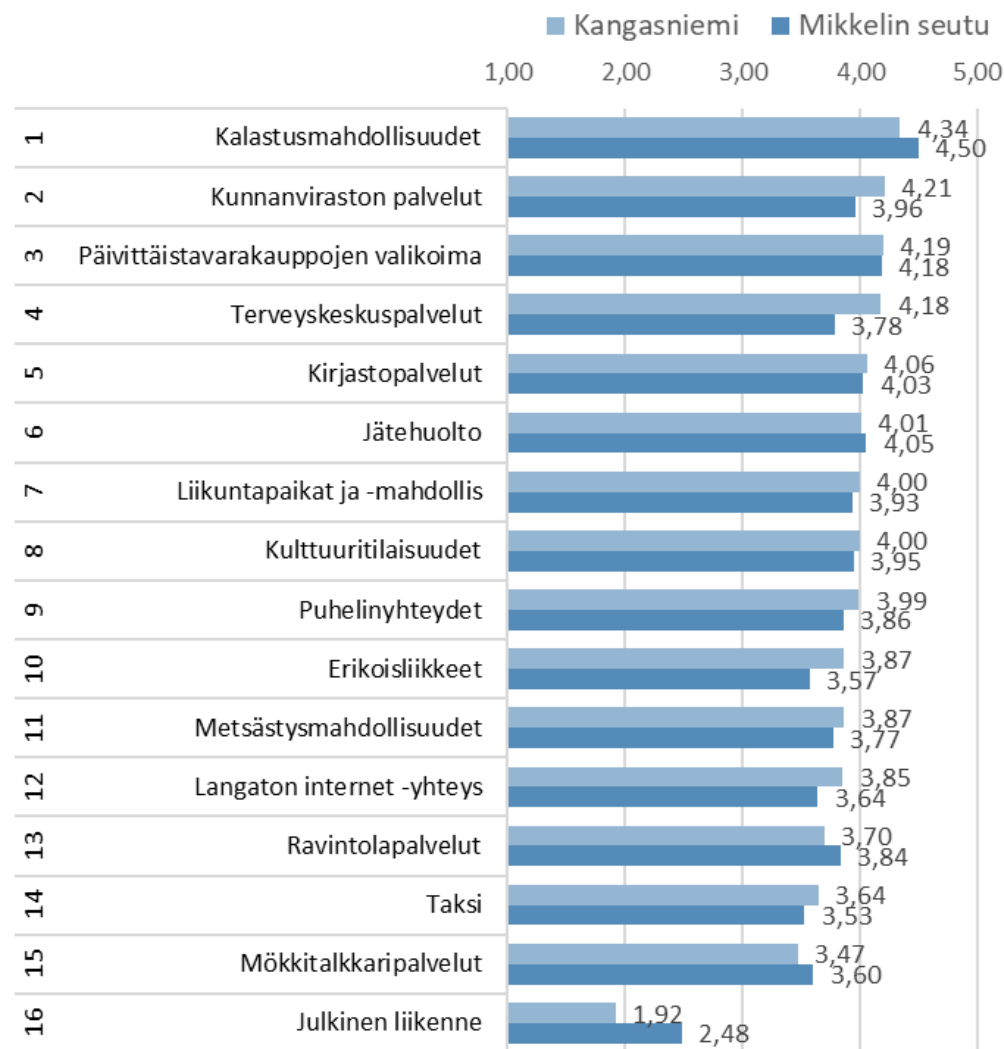
- » **Juvalla** ollaan muuta seutua **tyytyväisempiä** etenkin metsästysmahdollisuuksiin, mökkitalkkaripalveluihin ja taksiin.
- » **Vähiten tyytyväisiä** Juvalla ollaan julkiseen liikenteeseen, langattomaan internetiin ja erikoisliikkeisiin.
- » Juvalla ei olla merkittävästi muuta seutua **tyytymättömämpiä** mihinkään kysyttyyn palveluun.

Asteikko: 1=erittäin tyytymätön - 5=erittäin tyytyväinen

Kangasniemellä ollaan tyytyväisiä etenkin kalastusmahdollisuuksiin, kunnanvirastoon ja päivittäistavarakauppoihin

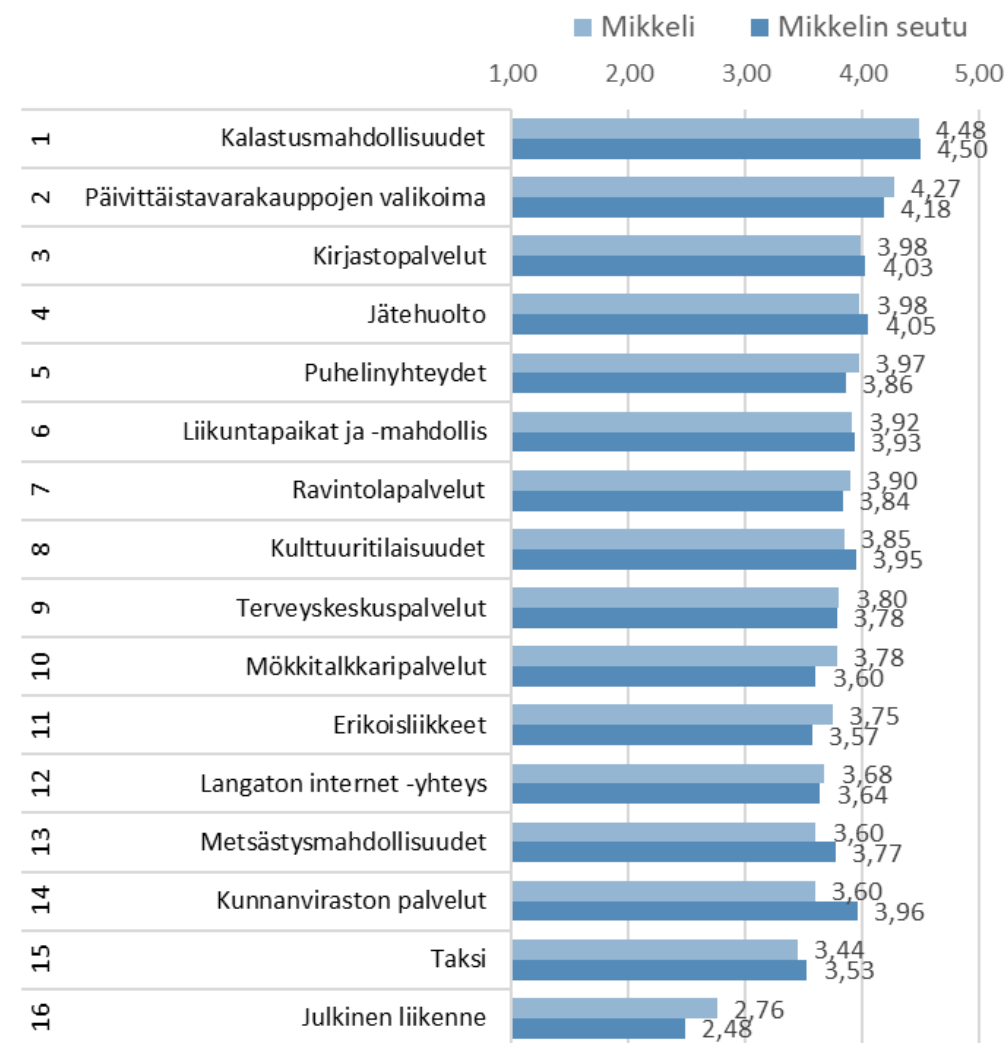
- » **Kangasniemellä** ollaan muuta Mikkelin seutua **tyytyväisempiä** etenkin kunnanvirastoon, terveyskeskukseen ja erikoisliikkeisiin.
- » **Vähiten tyytyväisiä** Kangasniemellä ollaan julkiseen liikenteeseen, mökkitalkkariin ja taksiin.
- » Kangasniemellä ollaan muuta Mikkelin seutua **tyytymättömämpiä** etenkin julkiseen liikenteeseen.

Asteikko: 1=erittäin tyytymätön - 5=erittäin tyytyväinen

Mikkelissä ollaan tyytyväisiä etenkin kalastusmahdollisuuksiin ja päivittäistavarakauppoihin

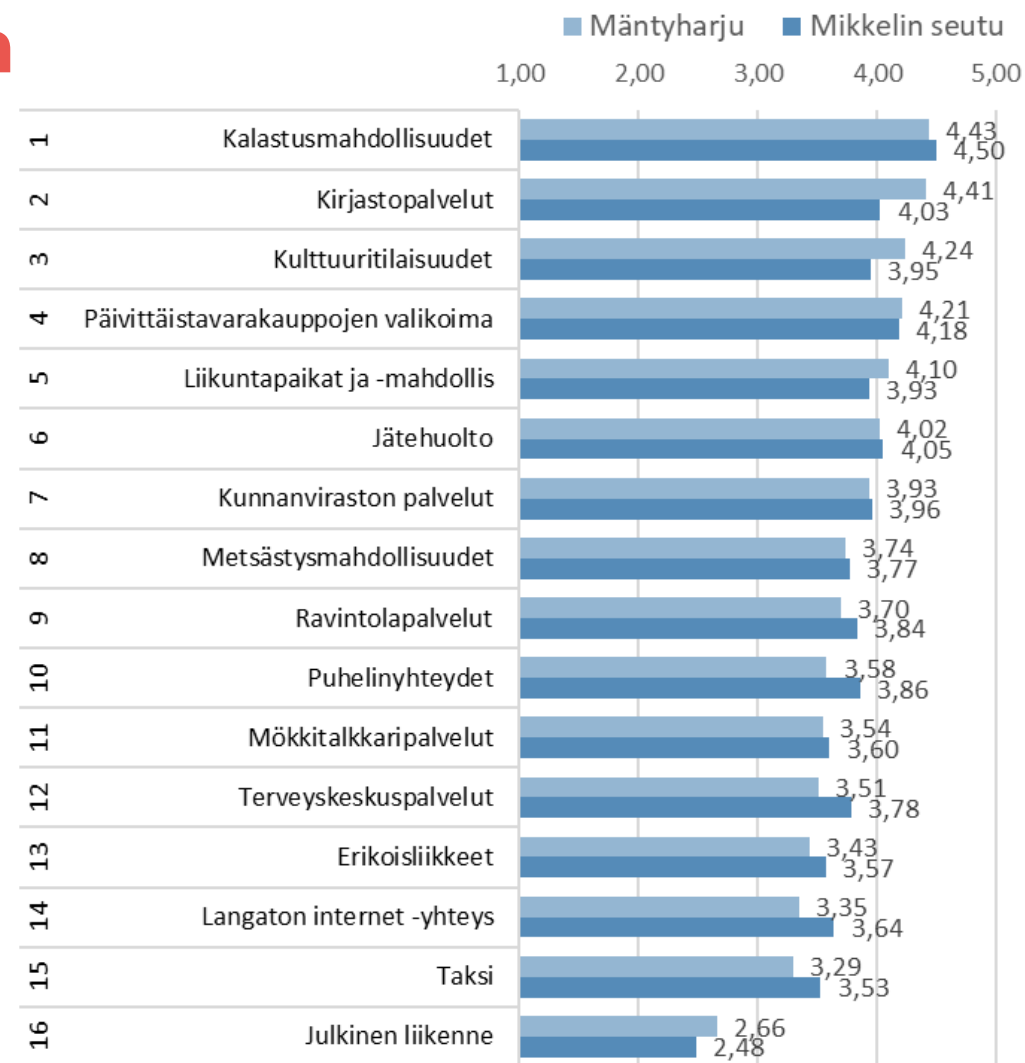
- » **Mikkelissä** ollaan muuta seutua **tyytyväisempiä** etenkin julkiseen liikenteeseen, mutta siihen ei Mikkelissäkään olla kovin tyytyväisiä.
- » Mikkelissä ollaan muuta seutua **tyytymättömämpiä** etenkin kunnanviraston palveluihin.

Asteikko: 1=erittäin tyytymätön - 5=erittäin tyytyväinen

Mäntyharjulla ollaan tyytyväisiä etenkin kalastusmahdollisuuksiin, kirjastoon ja kulttuuritilaisuuksiin

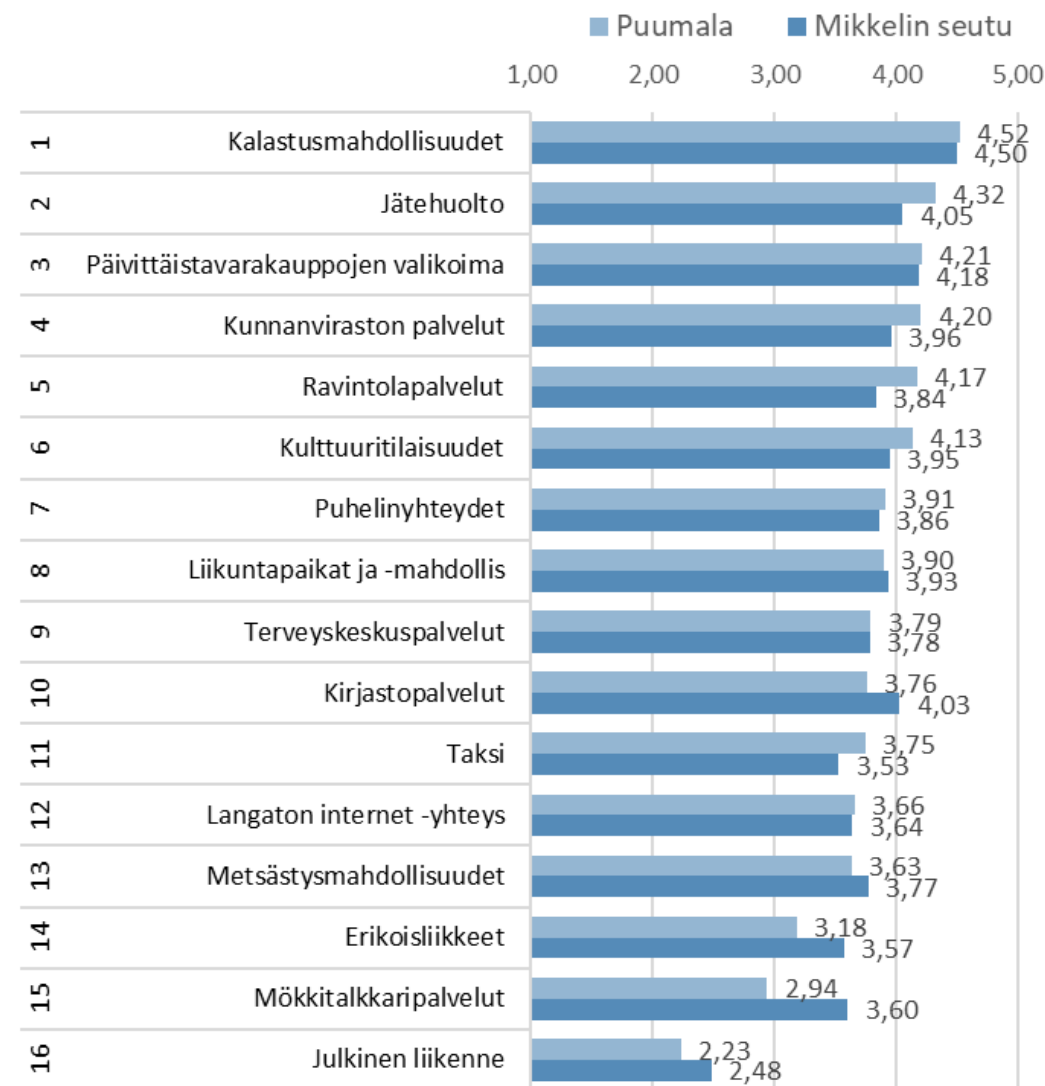
- » **Mäntyharjulla** ollaan muuta Mikkelin seutua **tyytyväisempiä** etenkin kirjastoon ja kulttuuritilaisuuksiin
- » **Vähiten tyytyväisiä** Mäntyharjulla ollaan julkiseen liikenteeseen, taksiin ja langattomaan internet -yhteyksiin.
- » Mäntyharjulla ollaan muuta seutua **tyytymättömämpiä** etenkin kunnanviraston palveluihin.

Asteikko: 1=erittäin tyytymätön - 5=erittäin tyytyväinen

Puumalassa ollaan tyytyväisiä etenkin kalastusmahdollisuuksiin, jätehuoltoon ja päivittäistavarakauppaan

- » **Puumalassa** ollaan **muuta seutua tyytyväisempiä** etenkin kirjastoon ja kulttuuritilaisuuksiin
- » **Vähiten tyytyväisiä** Puumalassa ollaan julkiseen liikenteeseen, mökkitalkkaripalveluihin sekä erikoisliikkeisiin.
- » Puumalassa ollaan **muuta seutua tyytymättömämpiä** etenkin erikoisliikkeisiin ja mökkitalkkaripalveluihin.

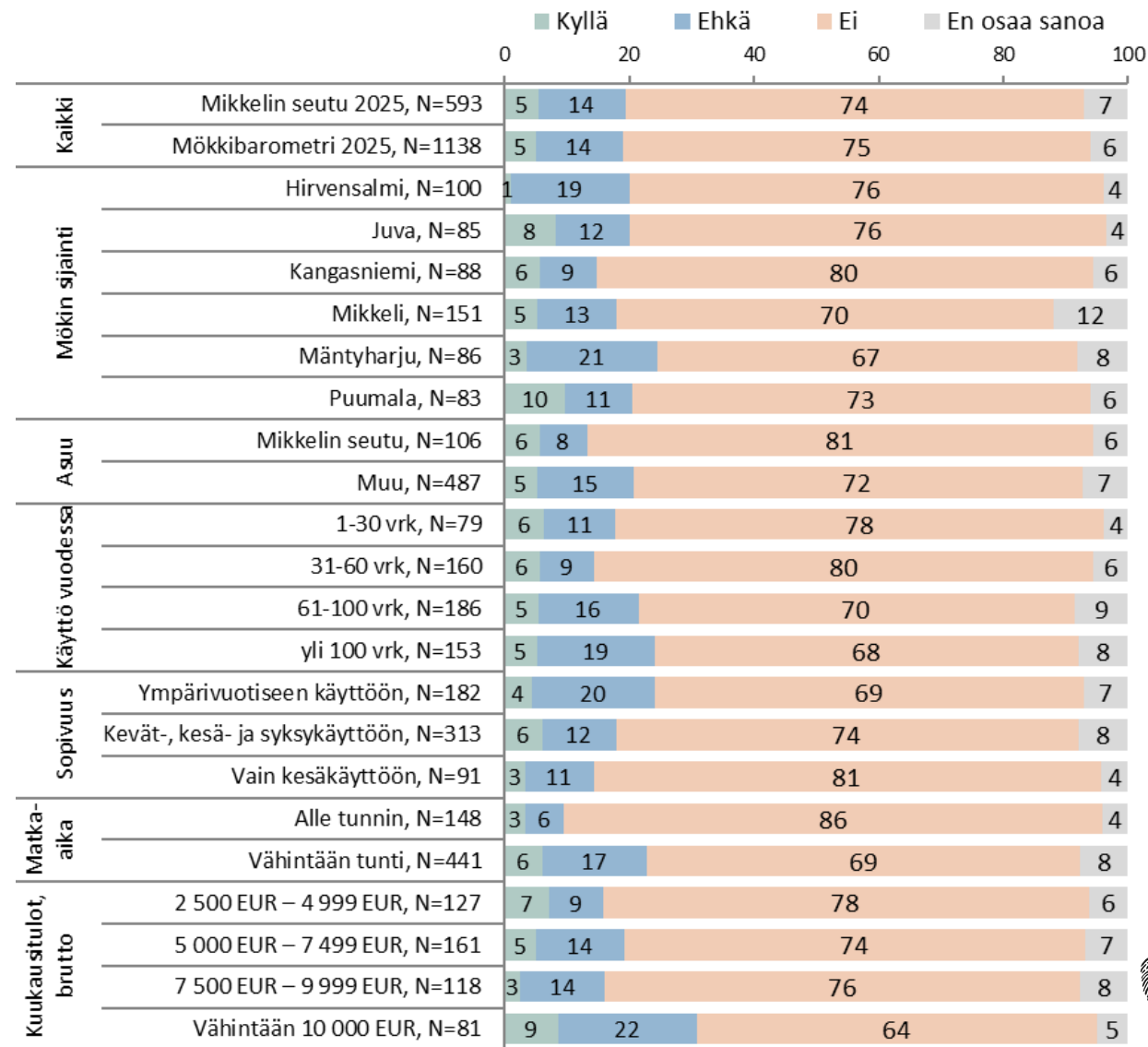

Asteikko: 1=erittäin tyytymätön - 5=erittäin tyytyväinen

Lievää kiinnostusta ostaa päivittäistavaroita kuljetettuna

Mikkelin seudulla kiinnostus ostaa päivittäistavaroita vapaa-ajanasunnolle kuljetettuna on melko pientä. Noin 75 prosenttia ilmoitti, että kiinnostusta ei ole. Viisi prosenttia ilmoitti, että on kiinnostunut ja lisäksi 14 prosenttia on ehkä kiinnostunut. Koko Suomessa osuudet ovat samanlaisia.

- » Kiinnostusta päivittäistavaroiden kuljetuspalveluihin on eniten suurituloisimpien joukossa ja Puumalassa. Kangasniemellä on vähiten kiinnostusta.

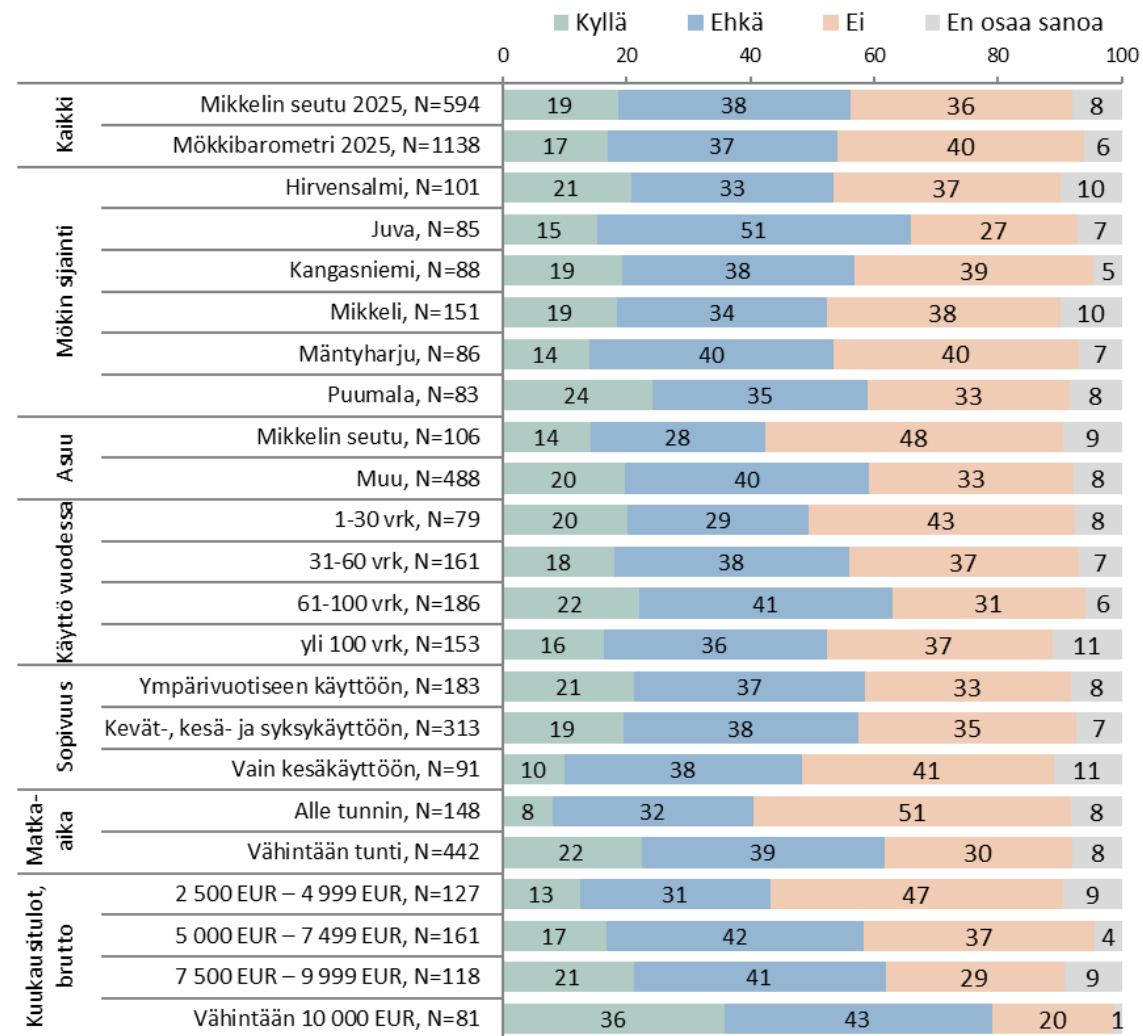

Korjaus- ja rakennustyön ostaminen kiinnostaa

Mikkelin seudulla vajaa viidennes vastaajista ilmoitti kiinnostuksen ostaa vapaa-ajan asunnon korjaus- ja rakennustyötä. Lisäksi lähes 40 prosenttia on mahdollisia näiden palveluiden käyttäjiä.

Koko Suomessa osuudet ovat samankaltaisia.

- » Useimmiten kiinnostusta ostaa korjaus- ja rakennustöitä on, silloin kun kotitalouden bruttotulot kuukaudessa ovat vähintään 10 000 euroa, vapaa-ajan asunto muuhun kuin pelkkään kesäkäyttöön ja käyttö vuodessa on 61-100 vuorokautta.
- » Mikkelin seudulla vakituisesti asuvat ovat vähemmän kiinnostuneita ostamaan korjaus- ja rakennustöitä kuin muualla Suomessa vakituisesti asuvat.
- » Puumalassa kiinnostus ostaa korjaus- ja rakennustöitä on suurempaa kuin muissa kunnissa. Juvalla noin puolet on mahdollisesti kiinnostuneita hankkimaan palvelua. Lopuissa kunnissa noin 40 prosenttia ilmoitti, että ei ole tarvetta hankkia korjaus- ja rakennustyötä.

Puiden kaato tai polttopuiden tekeminen kiinnostaa

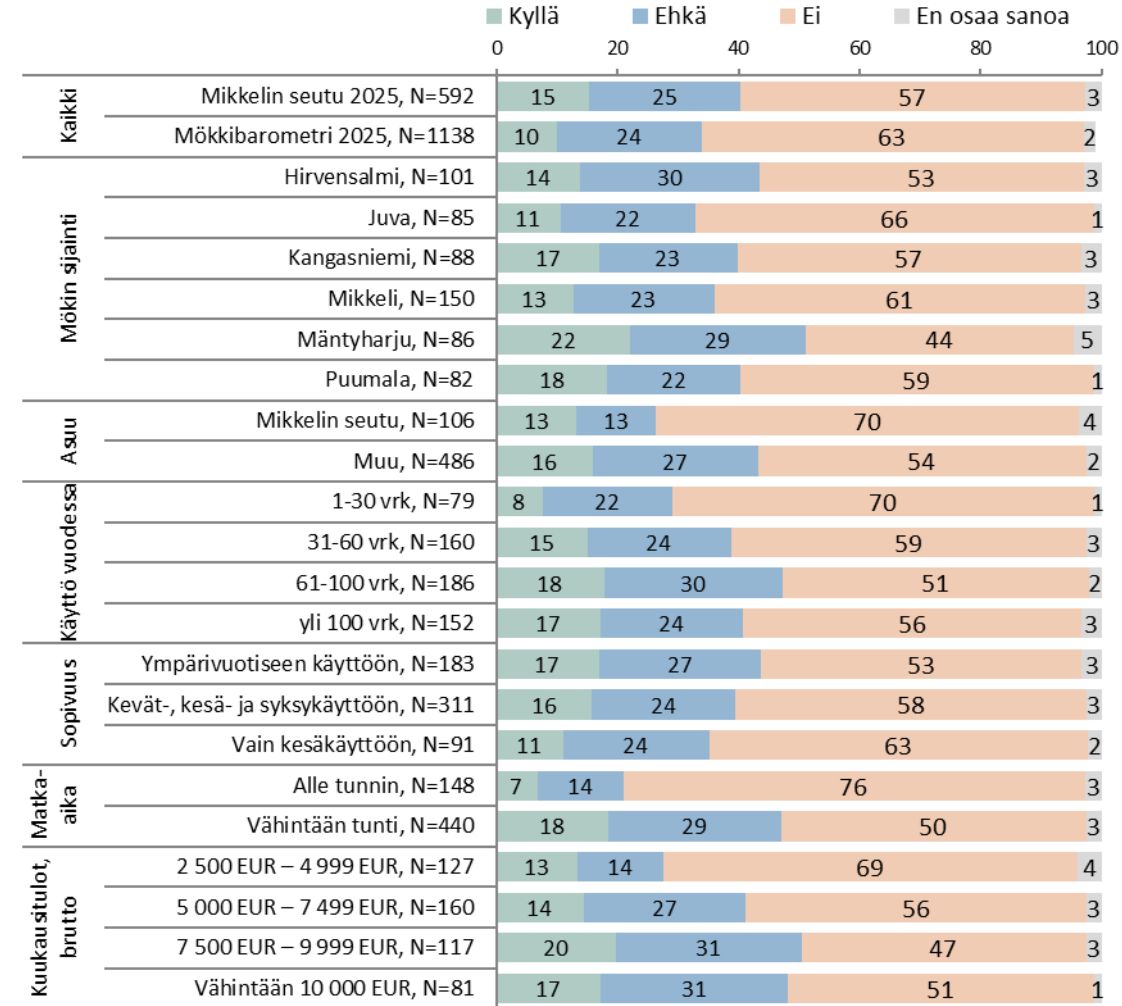
Mikkelin seudulla suoraan kiinnostuksen puiden kaadosta ja polttopuista ilmoitti 15 prosenttia vastaajista. Noin neljännes on mahdollisesti kiinnostunut.

Mikkelin seudulla on enemmän kiinnostusta näille töille kuin muualla Suomessa.

» Useimmiten kiinnostusta ostaa puiden kaatoa tai polttopuiden tekemistä on silloin, kun kotitalouden bruttotulot kuukaudessa ovat vähintään 7 500 euroa ja vapaa-ajan asunto soveltuu muuhun kuin pelkkään kesäkäyttöön.

» Mikkelin seudulla vakituisesti asuvilla on kaikista vähiten tarvetta tälle palvelulle.

» Mäntyharjulla kiinnostus ostaa puiden kaatoa tai polttopuiden tekemistä on tyypillisempää kuin muissa kunnissa. Juvalla on vähiten kiinnostusta sekä suurin osuus niitä, jotka eivät tarvitse palvelua lainkaan. Mäntyharjulla ja Hirvensalmella vajaa kolmannes voisi mahdollisesti tarvita puiden kaatoa tai polttopuiden tekemistä.

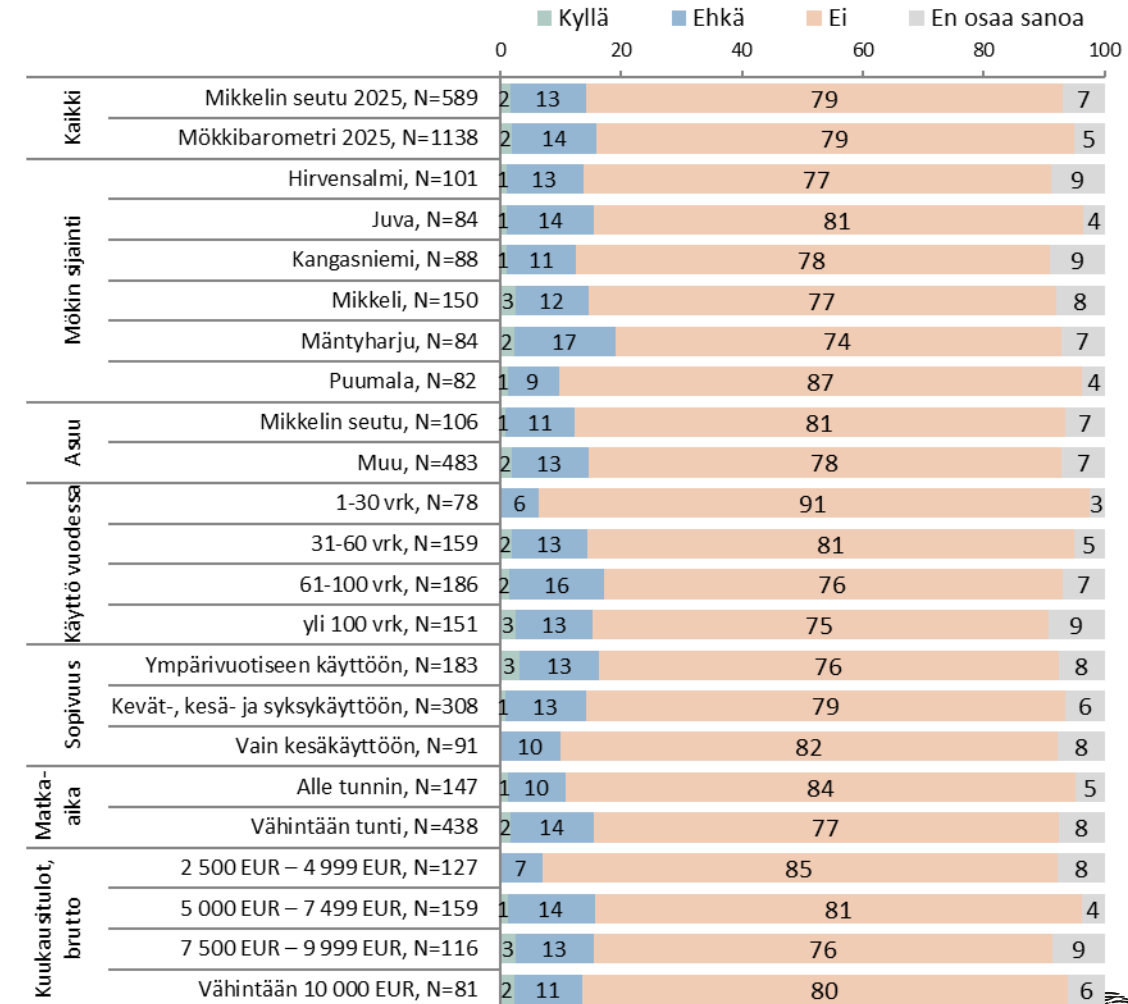

Vartioinnille on orastavaa kiinnostusta

Mikkelin seudulla kaksi prosenttia vastaajista ilmoitti, että heillä on kiinnostusta vartioinnille tai tarkastuskäynneille. Reilut 10 prosenttia on lisäksi mahdollisesti kiinnostunut.

Mikkelin seudulla kiinnostus näille töille on samalla tasolla kuin muualla Suomessa.

» Yhdessäkään taustaryhmässä suoraan kiinnostuneita ei ollut kolmella prosentilla useammalla. Mahdollisesti kiinnostuneita oli eniten Mäntyharjulla.

Lumen aurauksen hankkiminen kiinnostaa

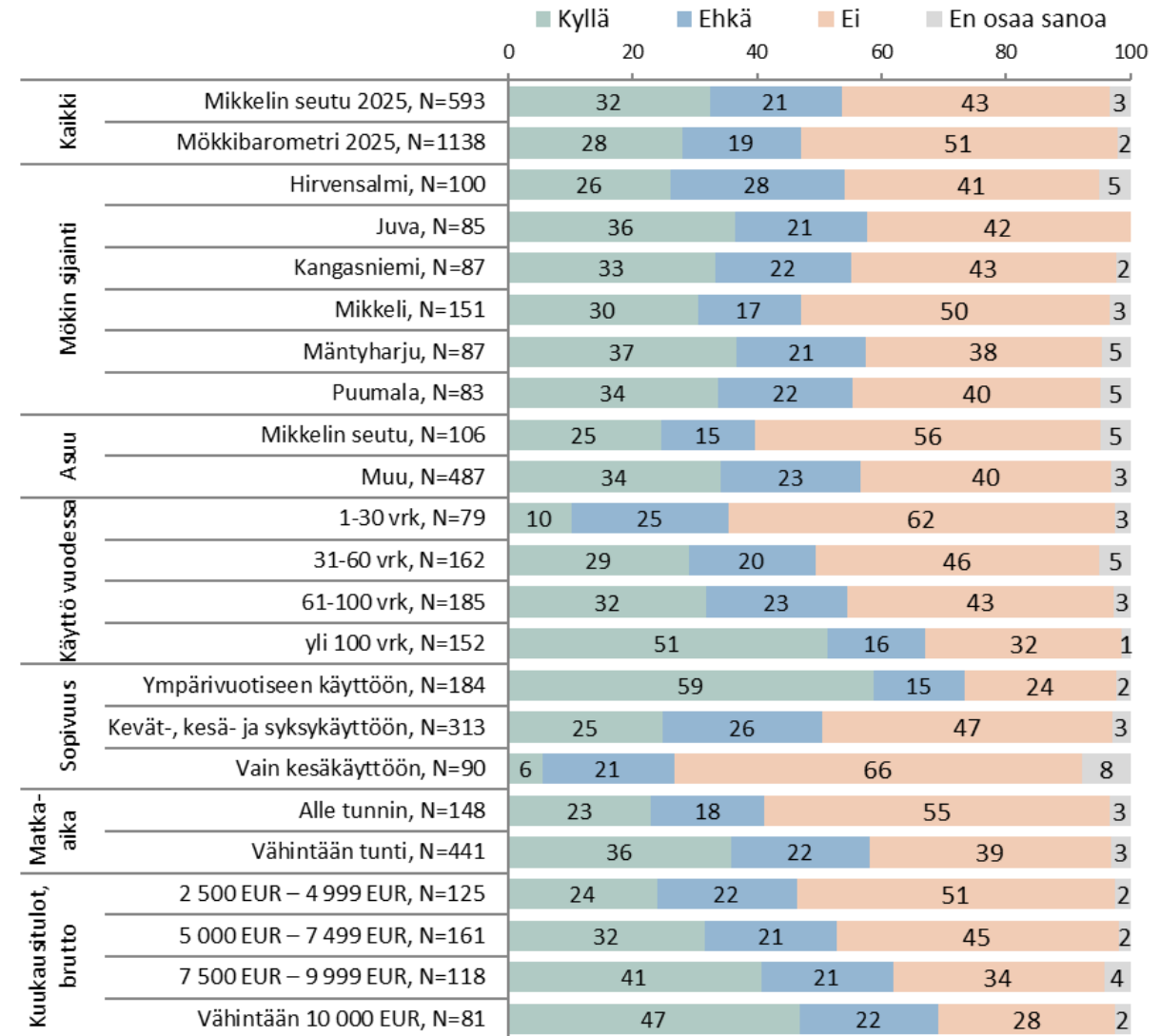
Mikkelin seudulla 32 prosenttia vastaajista ilmoitti, että on kiinnostunut ostamaan lumen aurausta.

Todennäköisesti näin vastanneista suuri osa jo ostaa aurausta. 21 prosenttia on lisäksi mahdollisesti kiinnostunut.

Mikkelin seudulla kiinnostusta lumen auraukselle on hieman enemmän kuin muualla Suomessa keskimäärin.

» Kiinnostus aurauksen ostoon on suurinta, kun kotitalouden bruttotulot kuukaudessa ovat vähintään 10 000 euroa.

» Mikkelissä kiinnostus on pienempää kuin muissa alueen kunnissa.

Päivittäistavarat, rakentaminen ja kunnostaminen ja muut tavarat

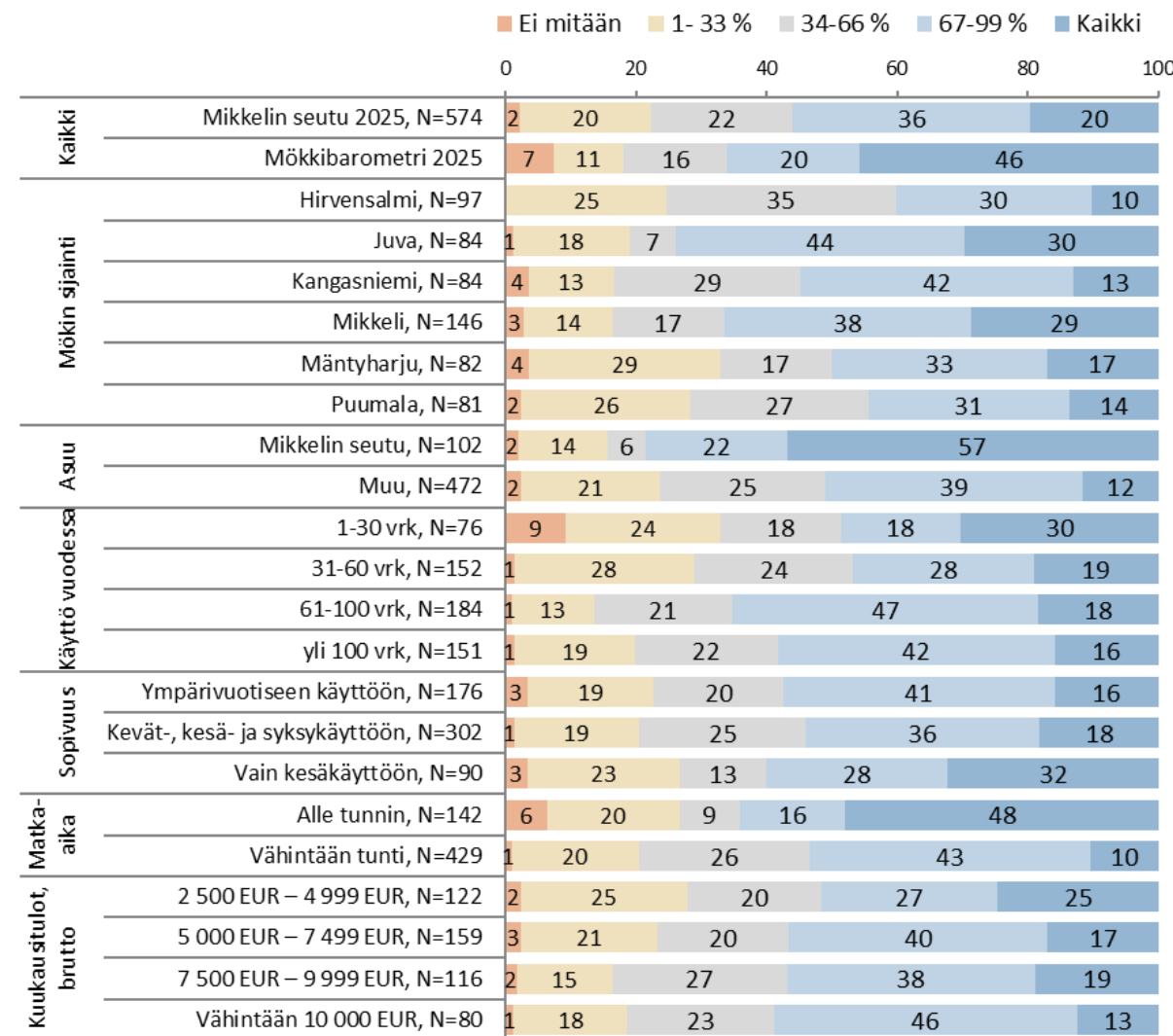
- Vapaa-ajan asunnolle ostettiin lähiseudulta vuodessa
 - päivittäistavaroita keskimäärin yli 1800 eurolla,
 - rakentamista ja kunnostamista yli 2200 eurolla,
 - muita tavaroita noin 260 eurolla.
- Yhteensä näihin käytettiin noin 4400 euroa vapaa-ajan asuntoa kohti, mikä tarkoittaa noin 120 miljoonaa euroa koko seudulla.
- Näiden ostojen lisäksi tulee erilaisten palvelujen ostot (mm. tapahtumat, kampaamot, liikuntapalvelut, taksi jne.), joihin liittyvää rahankäyttöä ei nyt selvitetty (kuten ei Mökkibarometrissakaan).

Päivittäistavaroita ostetaan usein lähiseudulta

Lähes kaikki vastaajat ovat ostaneet ainakin osan päivittäistavaroista vapaa-ajan asunnolle lähiseudulta.

20 % ilmoitti ostavansa kaikki päivittäistavarat lähiseudulta. Koko maassa osuus on suurempi, mitä selittää se, että muualla Suomessa vapaa-ajan asunto sijaitsee useammin samalla seudulla, jossa vakituinen asuntokin on.

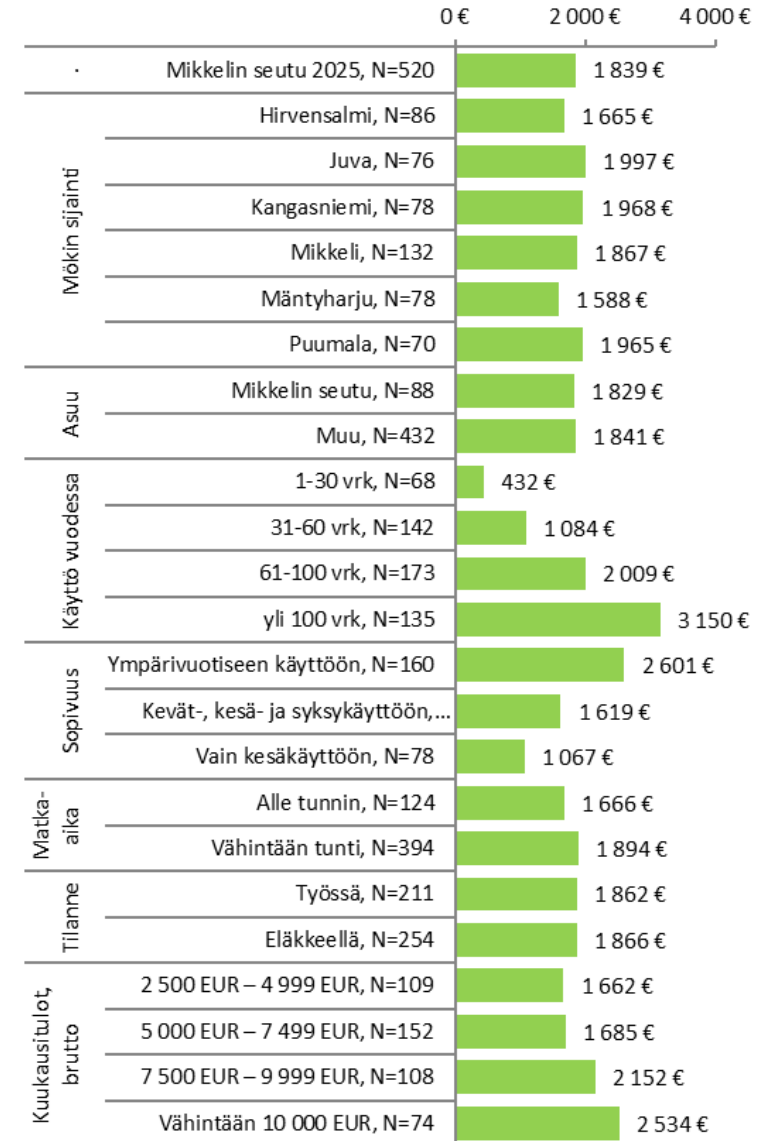
- » Mikkelin seudun ulkopuolellakin asuvista vapaa-ajan asunnon omistajista 12 prosenttia ostaa kaikki päivittäistavarat vapaa-ajan asunnolle Mikkelin seudulta.
- » Kaikissa tuloluokissa päivittäistavaroita ostetaan suurin osa Mikkelin seudulta.

Päivittäistavaroita ostetaan lähiseudulta noin 1800 eurolla vuodessa

Päivittäistavaroihin käytettiin rahaa vuoden aikana keskimäärin yli 1 800 € vapaa-ajan asunnon lähiseudulla.

- » Eniten rahaa käytettiin päivittäistavaroihin Mikkelin seudun kaupoissa kun kotitalouden tulot ovat korkeat.
- » Mikkelin seudulla asuvat käyttivät rahaa saman verran lähiseudulla päivittäistavaroihin kuin muualla asuvat.
- » Mäntyharjulla rahaa käytettiin hieman vähemmän lähiseudulla kuin muissa kunnissa.

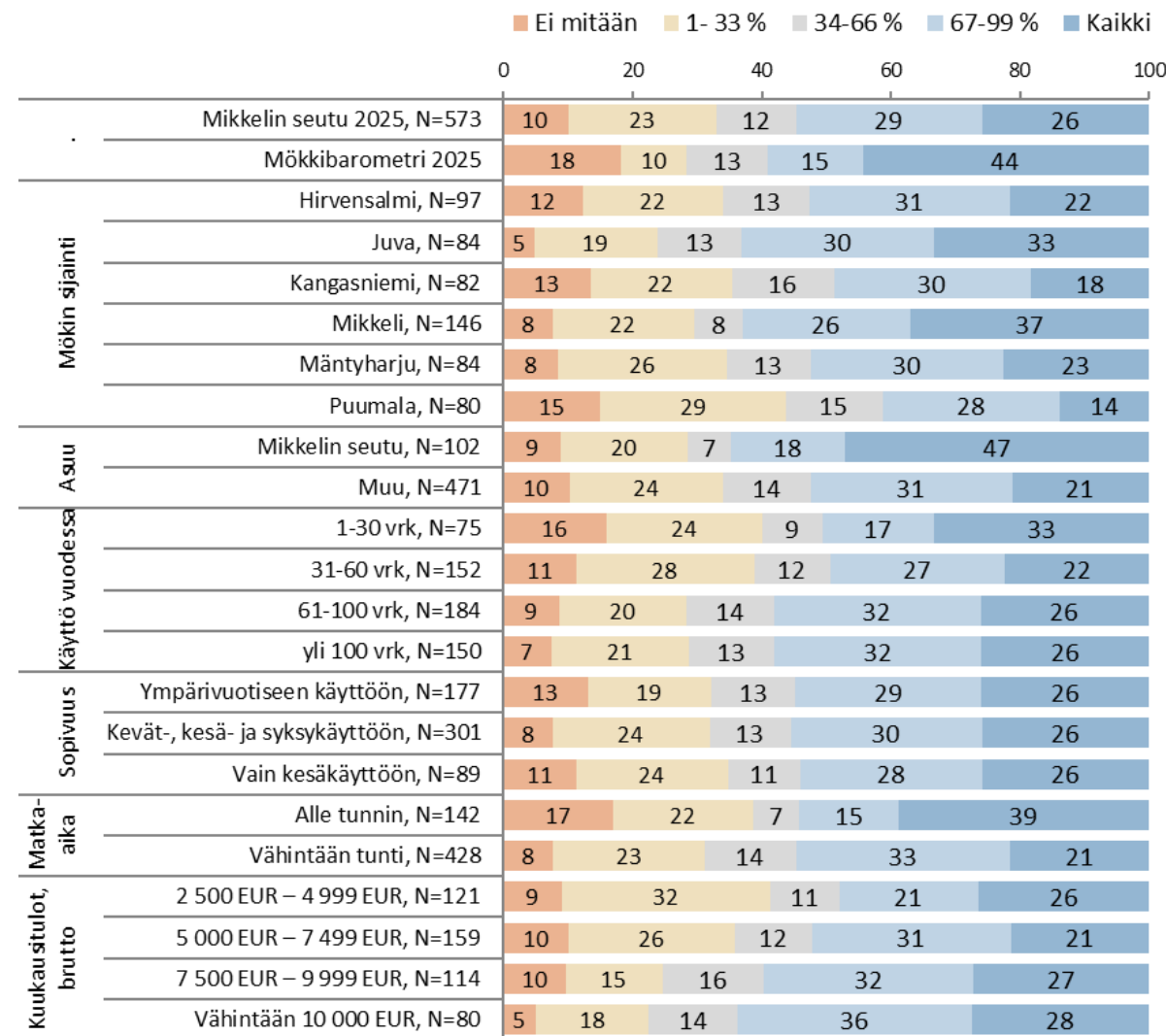

Rakentamiseen ja kunnostamiseen käytetään usein rahaa lähiseudulla

90 % Mikkelin seudulla vapaa-ajan asunnon omistajista oli käyttänyt edellisen 12 kuukauden aikana ainakin osan rakentamiseen ja kunnostamiseen käytetyistä rahoista lähiseudulla.

26 % vastanneista oli tehnyt kaikki hankinnat lähiseudulla. Koko maassa osuus oli suurempi, mitä selittää se, että muualla Suomessa vapaa-ajan asunto sijaitsee useammin samalla seudulla, jossa vakituinen asunto on.

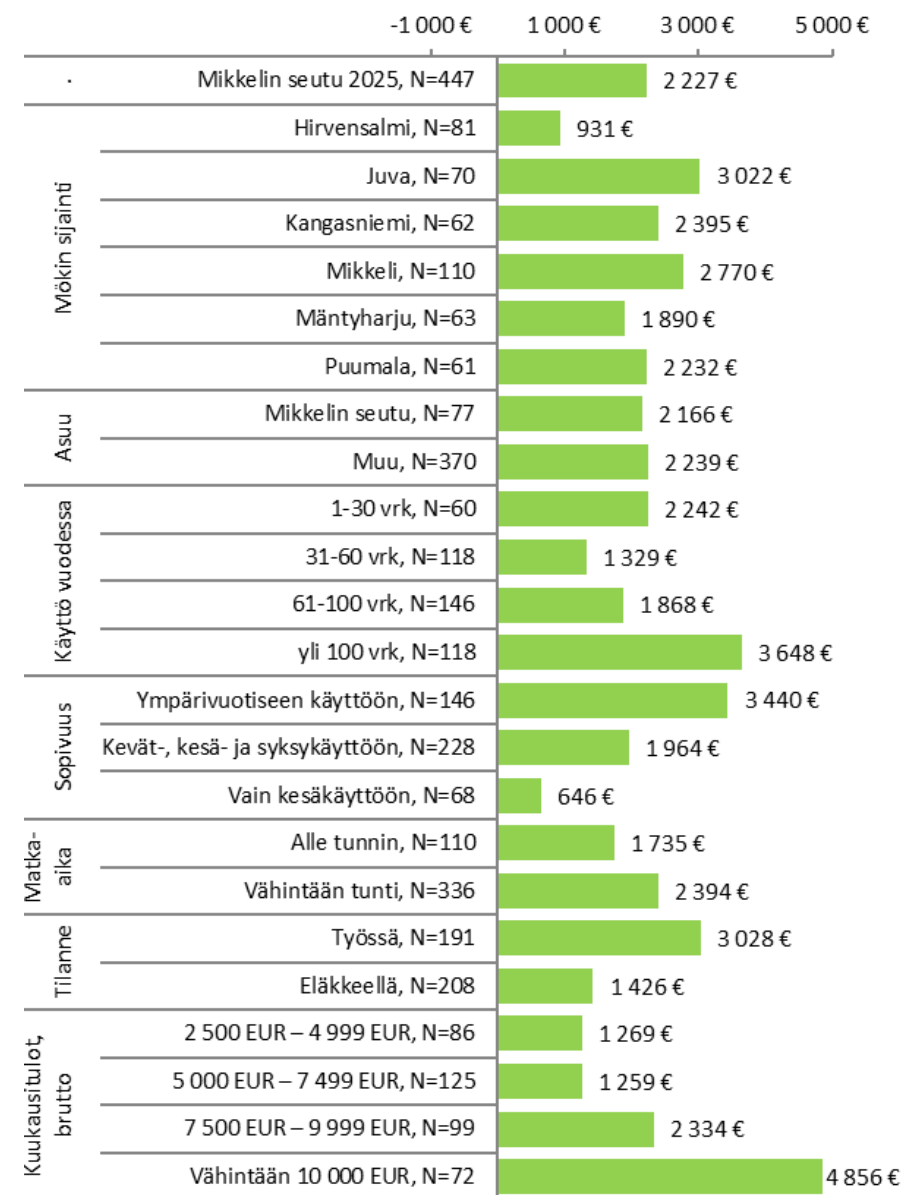
» Mikkelin seudun ulkopuolellakin asuvista vapaa-ajan asunnon omistajista 21 prosenttia oli käyttänyt kaikki rakentamiseen ja kunnostamiseen liittyvät rahat Mikkelin seudulla.

Rakentamiseen ja kunnostamiseen käytetään noin 2200 euroa vuodessa lähiseudulla

Rakentamiseen ja kunnostamiseen käytettiin rahaa vuoden aikana keskimäärin yli 2 200 € lähiseudulla.

- » Eniten rahaa käytettiin rakentamiseen ja kunnostamiseen Mikkelin seudun kaupoissa, kun kotitalouden bruttotulot ovat korkeat.
- » Mikkelin seudulla asuvat käyttivät rahaa saman verran kuin muualla asuvat.
- » Mäntyharjulla rahaa käytettiin hieman vähemmän kuin muissa kunnissa.

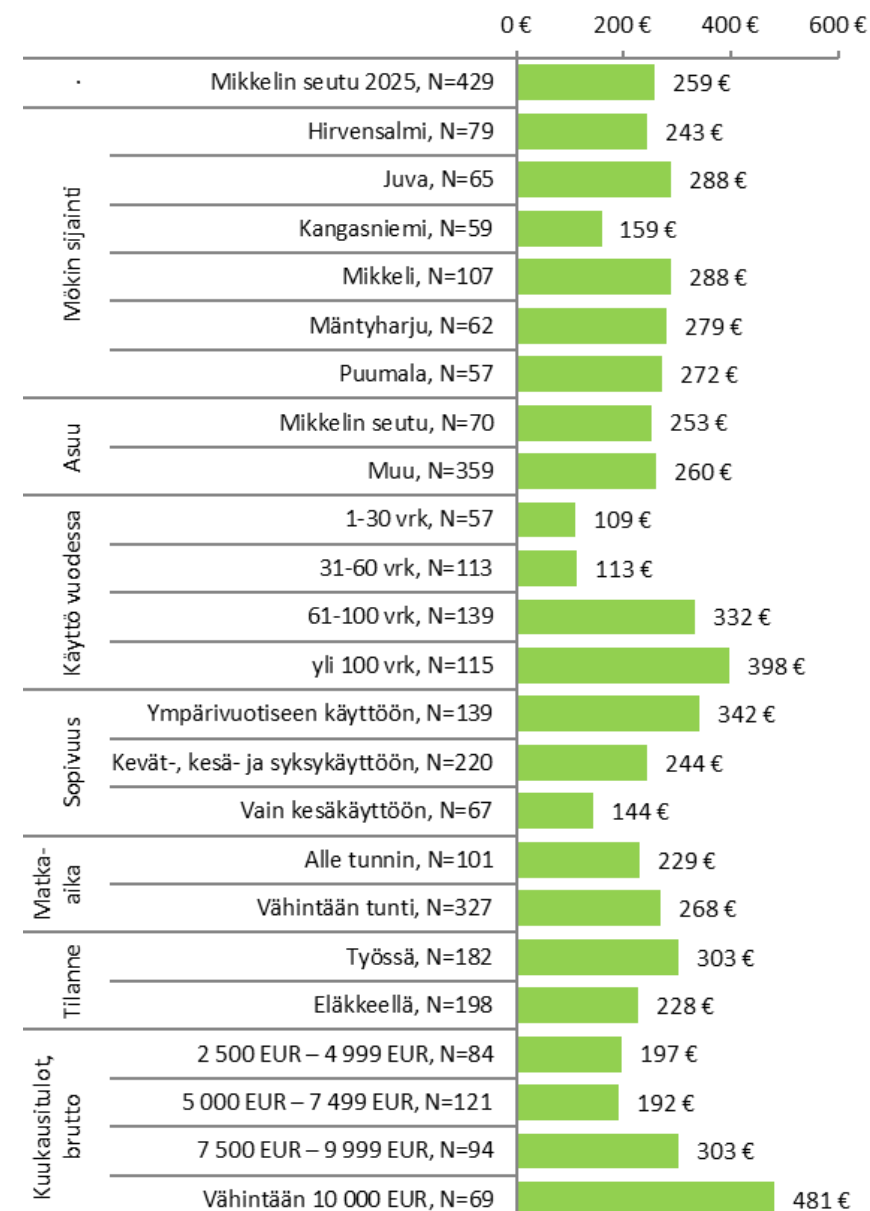

Muihin tavaroihin noin 260 € vuodessa lähiseudulla

Vastaajilta kysyttiin, miten suuri osa vapaa-ajan asunnolla muihin tavaroihin käytetyistä rahoista oli käytetty edellisten 12 kuukauden aikana vapaa-ajan asunnon lähiseudulla.

Muihin tavaroihin oli käytetty rahaa vuoden aikana keskimäärin noin 260 € lähiseudun kaupoissa.

- » Eniten rahaa käytettiin muihin tavaroihin, kun kotitalouden bruttotulot ovat korkeat.
- » Mikkelin seudulla asuvat käyttivät rahaa saman verran kuin muualla asuvat.
- » Kangasniemellä rahaa käytettiin vastanneiden mukaan hieman vähemmän kuin muissa kunnissa.

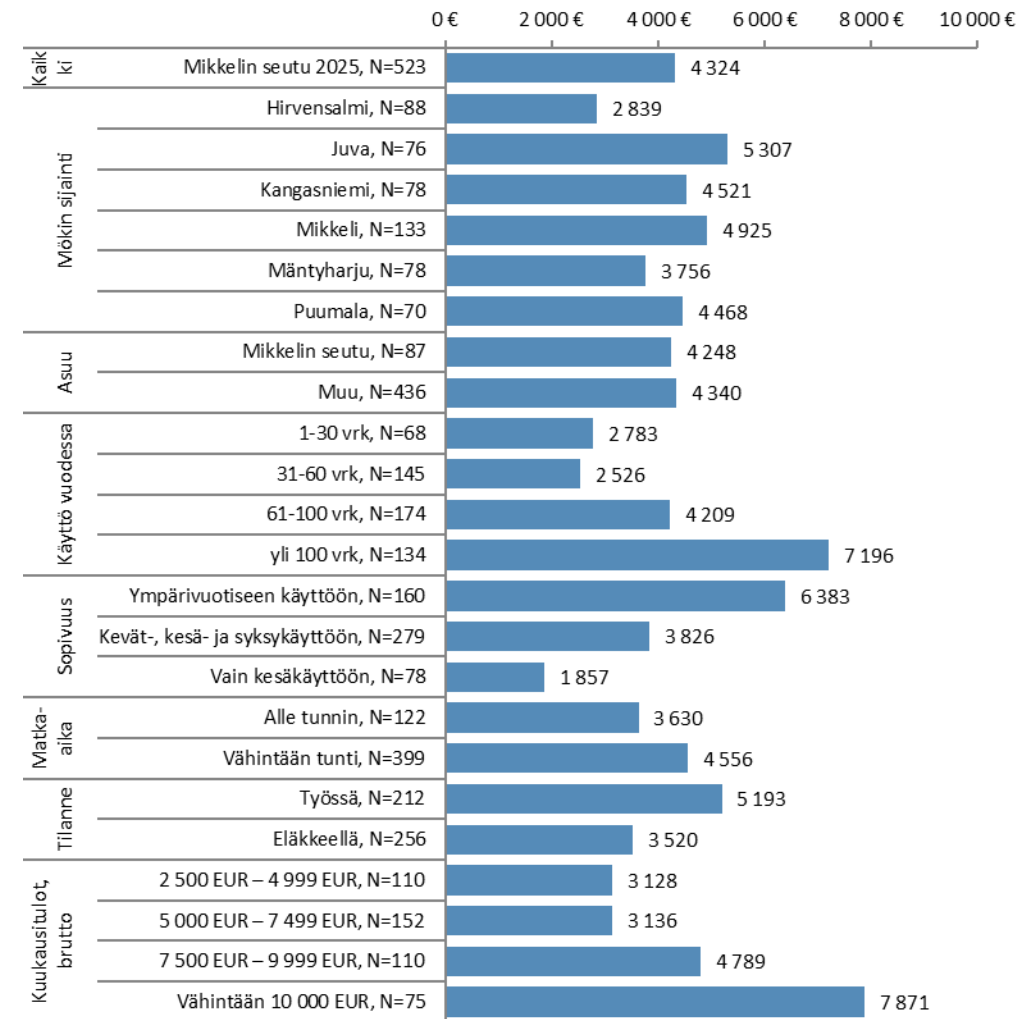

Tavaroihin ja rakentamiseen käytetään yhteensä noin 4300 € vuodessa lähiseudulla

Päivittäistavaroihin, rakentamiseen ja kunnostamiseen sekä muihin tavaroihin käytettiin viimeisen vuoden aikana noin 4300 €.

Kaikkiaan Mikkelin seudulla vapaa-ajan asunnoilla (28647 kpl) käytettiin tämän perusteella noin 123 miljoonaa euroa näihin ostoihin.

- » Eniten rahaa käytettiin ostoihin ja tavaroihin, kun kotitalouden bruttotulot ovat korkeat.
- » Mikkelin seudulla asuvat käyttivät rahaa saman verran kuin muualla asuvat.
- » Hirvensalmella rahaa käytettiin vastanneiden mukaan hieman vähemmän kuin muissa kunnissa.

Rahankäyttö yhteensä

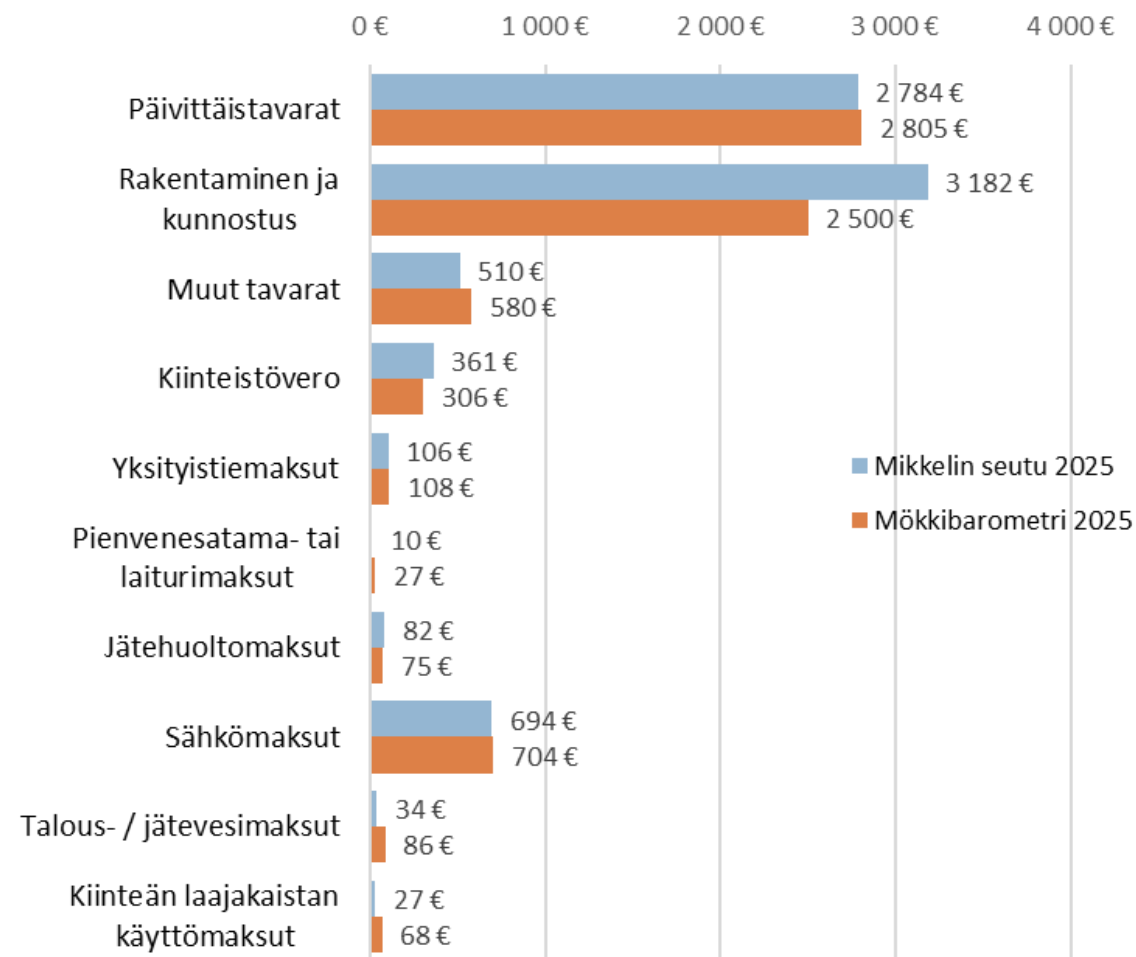
- Vapaa-ajan asunnolla ostoihin ja maksuihin yhteensä käytetään Mikkelin seudulla rahaa keskimäärin noin 7 700 euroa vuodessa. Tämä sisältää myös ostot seudun ulkopuolelta.
- Rahaa käytetään eniten rakentamiseen ja kunnostamiseen, päivittäistavaroihin ja sähkөөn.

Rahan käyttö ostoihin ja maksuihin*

Mikkelin seudun vapaa-ajan asunnoilla käytettiin edellisen vuoden aikana rahaa eniten rakentamiseen ja kunnostamiseen (n. 3 200 €), seuraavaksi eniten päivittäistavaroihin (n. 2 800 €), sähköön (n. 700 €) ja muihin tavaroihin (n. 500 €).

Kiinteistövero**, yksityistiemaksut, pienvenesatama- tai laiturimaksut, jätehuoltomaksut, vesimaksut ja laajakaistan maksut olivat yhteensä noin 600 €.

- » Suurin ero muuhun maahan oli rakentamisessa ja kunnostamisessa, johon Mikkelin seudulla käytettiin rahaa noin 700 € enemmän.

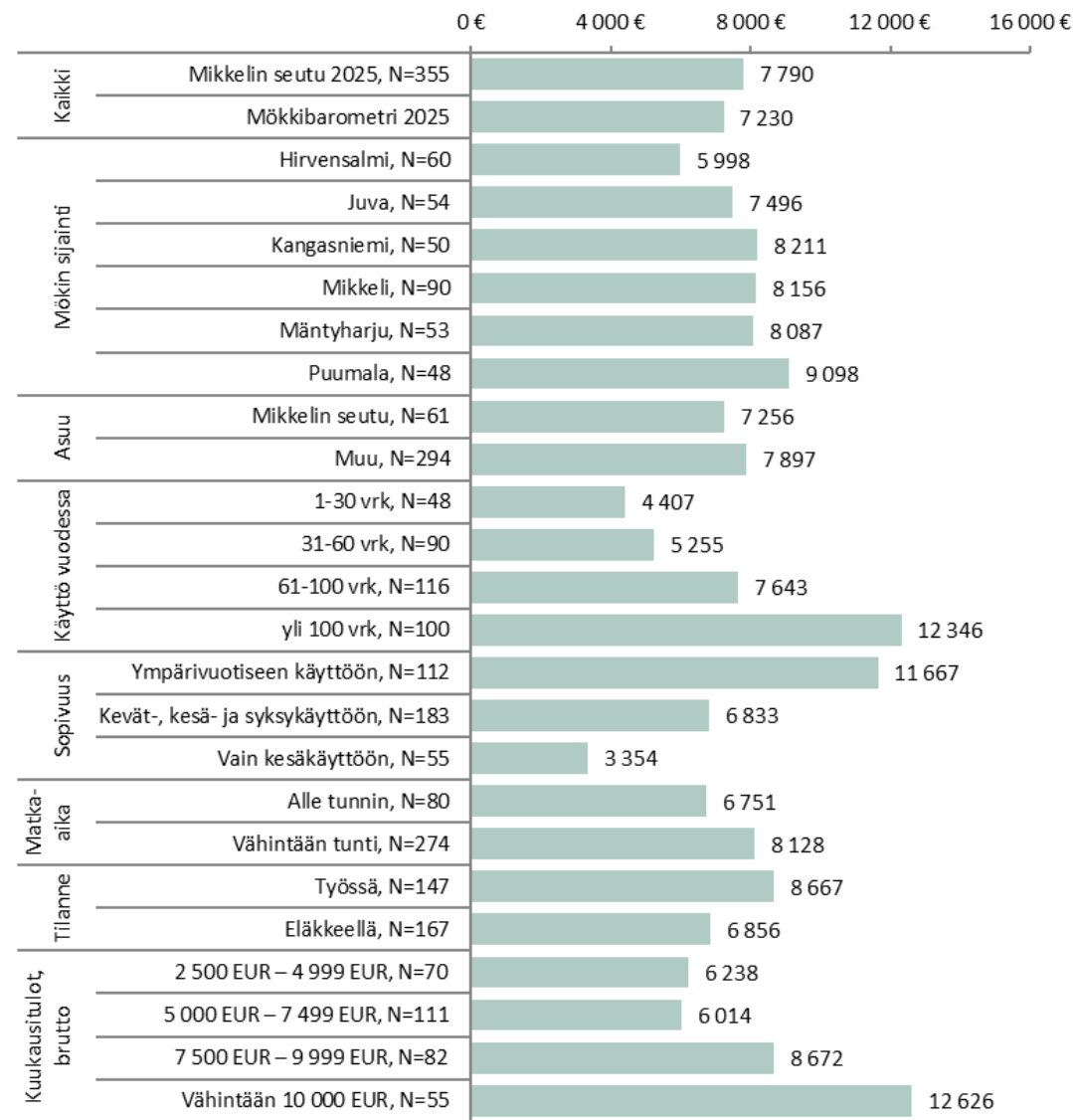
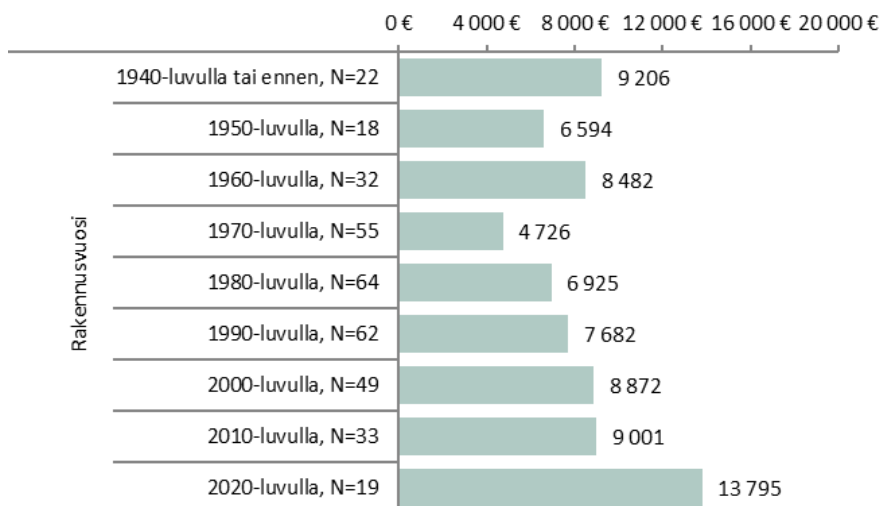
*Luvut sisältävät rahankäytön ostoihin myös lähiseudun ulkopuolella.

**Kuntien saamat kiinteistöverotulot vapaa-ajan asunnoista olivat verottajan tilastojen mukaan vuonna 2024 on puolet pienemmät kuin kyselyn tulosten perusteella olisi ollut.

Rahan käyttö ostoihin ja maksuihin yhteensä*

Mikkelin seudulla vapaa-ajan asunnolla käytettiin edellisen vuoden aikana rahaa ostoihin ja maksuihin yhteensä keskimäärin noin 7 800 €, mikä on noin 600 € enemmän kuin koko maassa keskimäärin.

- » Eniten rahaa käytettiin, kun kotitalouden bruttotulot ovat korkeat.
- » Puumalassa rahaa käytettiin vastanneiden ilmoitusten mukaan enemmän kuin muissa kunnissa.
- » Rahaa käytettiin eniten uusimmissa mökeissä, mutta myös kaikkein vanhimmissa. Tätä selittää osaltaan se, että 1940-luvulla tai sitä ennen rakennetut vapaa-asunnot ovat aineistossa suuria (keskimäärin yli 90 m²) ja niiden korjaustarve voi olla suuri.

* Luvut sisältävät rahankäytön ostoihin myös lähiseudun ulkopuolella. Päivittäistavarat, rakentaminen ja kunnostus, muut tavarat, kiinteistövero, yksityisiemaksut, pienvenesatama- tai laiturimaksut, jätehuoltomaksut, sähkömaksut, talous- / jätevesimaksut ja kiinteän laajakaistan käyttömaksut yhteensä.

Halutut palvelut

Vastaajilta kysyttiin mitä palveluja he haluaisivat mökille tai lähikuntaan saataviksi

Mitä palveluita kaipaisitte mökille tai lähikuntaan saatavaksi?

	Esimerkkitoiveet (tekoälyn koonti vapaista vastauksista)
Peruspalvelut & päivittäistavara	Toinen ruokakauppa (kyläkaupat, kesäkioskit, kauppa-auto), Alko, apteekki, rautakauppa, erikoisliikkeet (kodinkone-, pienkonehuolto, kirjakauppa, suutari, lukkoseppä)
Mökkeily & asuminen	Nuohous, mökkitalkkari, puiden kaato, laiturin rakennus, polttopuiden toimitus, siivous, pienet maanrakennustyöt, pesula/pyykinpesu, välinevuokraus, veden saanti
Jäte- ja kierrätyspalvelut	Lisää keräyspisteitä (muovi, kartonki, metalli, sähköromu), paremmat aukioloajat, lajittelumahdollisuudet
Liikkuminen & saavutettavuus	Bussiyhteydet naapurikuntiin, junayhteyksien palautus (Haukivuori), kirjasto- ja kauppa-autot, venetaksi, veneiden tankkauspisteet, sähköauton latauspisteet, teiden kunnossapito
Digitaaliset & etätyöpalvelut	Etätyöpisteet hyvällä netillä, paremmat puhelin- ja nettiyhteydet, tv-kanavien näkyvyys, infolehti mökkiläisille (talkkarit, remontoijat)
Kulttuuri, liikunta & vapaa-aika	Kulttuuritapahtumat, torielämä, kesätapahtumat, monipuolisemmat ravintolat ja kahvilat, hiihtoladut, retkeily- ja pyöräilyreitit, liikuntapaikat, jooga/pilates, välinevuokraus
Luonto & yhteisöllisyys	Metsien ja soiden suojelu, marjastus- ja sienestysmaastot, torit lähituottajille, talkkooperinne, yhteisölliset palvelut

Kyselyn tulosten yhteenveto

Kyselyn yhteenveto

- » Keskimäärin **matka** vapaa-ajan asunnolle Mikkelin seudulla on **181** kilometriä. Se on koko maahan (Mökkibarometri 2025) verrattuna kaksinkertainen.
- » Vain **kolme prosenttia** on valmis **vuokraamaan** vapaa-ajan asuntoaan seuraavan kolmen vuoden sisällä ja lisäksi noin kymmenesosa pitää sitä mahdollisena.
- » Niiden osuus, joilla mökin **käyttö on kasvanut**, on selvästi suurempi kuin niiden osuus, joilla käyttö on vähentynyt.
- » Kaksi kolmasosaa vastaajista ilmoitti, että käyttö pysyy ennallaan. Joka neljäs ilmoitti, että mökin **käyttö kasvaa** vähintään jonkin verran nykyisestä.
- » Tulosten perusteella ainakin noin **500** vapaa-ajan asuntoa seudulla halutaan **muuttaa vakituiseksi asunnoiksi** seuraavan kymmenen vuoden aikana
- » Mikkelin seudulla keskimääräiset vapaa-ajan asunnon **käyttövuo-rokaudet (82)** ovat lähes samalla tasolla kuin koko maassa (85).
- » **Etätöiden** tekeminen mökiltä on **yleistä**, lähes puolelta mökeistä on tehty etätöitä viimeisen vuoden aikana. Koko maassa (Mökkibarometri 2025) osuus on selvästi pienempi (28%).
- » Vapaa-ajan asuntojen keskimääräiseksi **kunnoksi** asteikolla 4-10 arvioitiin **8,00** Mikkelin seudulla. Tämä vastaa koko maan tasoa.
- » **Lisäeristämistä** aikoo toteuttaa 7 prosenttia vastanneista ja **lämmitysjärjestelmän** muutoksen aikoo toteuttaa 4 prosenttia vastanneista.
- » **Energiaa säästävien** korjaustoimenpiteiden perusteena on tyypillisimmin asumismukavuuden parantaminen.
- » Mikkelin seudun vapaa-ajan asukkaat ovat yleensä sangen **tyytyväisiä** alueen **palveluihin** julkista liikennettä lukuun ottamatta.
- » Mikkelin seudulla vapaa-ajan asunnolla käytettiin edellisen vuoden aikana rahaa yhteensä keskimäärin noin **7 800 €**, mikä on noin 600 € enemmän kuin koko maassa keskimäärin.
 - Tästä päivittäistavaroihin, rakentamiseen ja kunnostamiseen ja muihin tavaroihin käytettiin **lähiseudulla** keskimäärin noin **4 400 €**, mikä tarkoittaa yhteensä noin **120 miljoonaa euroa**.

Haastattelujen tulokset

- Selvityksessä haastateltiin kuntien edustajia, Etelä-Savon yrittäjien edustajaa ja Mikkelin seudun kausiasukasvaltuuskunnan edustajia.

Haastattelujen yhteenveto (1/2)

Viestintä ja osallistaminen	Kuntien viestintä vapaa-ajan asukkaille palveluistaan ja toiminnastaan on tärkeää. Useissa kunnissa painettu jaettava painettu materiaali nähdään sähköisten kanavien ohella edelleen tärkeäksi, koska vapaa-ajan asukkaiden koetaan arvostavan tätä. Jotkut kunnat pitävät tätä kuitenkin liian kalliina. Kausiasukkaiden ääntä pitäisi saada enemmän kuuluviin. Vaikka suuri osa heistä ei halua osallistua vapaa-ajan asuinpaikkakunnalla yhteisön toimintaan, halukkaiden osaamista ja resursseja kannattaa hyödyntää. Tästä toimiva esimerkki on kausiasukasvaltuustunta. Mökkeilijöissä on paljon potentiaalia myös palvelutuotannossa vaikka osittain harrastuspohjaisesti.
Julkiset palvelut	Kuntien tarjoamat palvelut omille asukkailleen ovat myös vapaa-ajan asukkaiden käytössä, esimerkiksi vapaa sivistystyö, liikuntapalvelut ja kirjasto. Pienemmissä kunnissa vapaa-ajan-asukkaiden merkitys jonkin liikuntapalvelun käytössä voi olla merkittävä (myös yksityisissä liikuntapalveluissa). Hyvinvointialueelle vapaa-ajan asukkaat merkitsevät esimerkiksi varautumista pelastuspalveluissa ja palvelujen kysyntää esimerkiksi päivystyksessä.
Yksityiset palvelut	Yksityiset toimijat huomioi paremmin toisinaan vapaa-ajan asukkaat kuin kunta. Esimerkiksi päivittäistavarakaupoille kausiasukkaat ovat erittäin tärkeitä. Pienissä kunnissa jotkin erikoisliikkeet ovat vapaa-ajan asukkaiden varassa. Kesätorit ovat suosittuja. Mökkitalkkaripalvelujen kysyntä ei ole kasvanut odotusten mukaisesti. Kuntien kotisivuilla on usein koottu tietoa paikallisista palveluista vapaa-ajan asukkaille ja matkailijoille, mutta tässä on parannettavaa. Kysyntää eri palveluille olisi, mutta niiden markkinointia pitäisi parantaa. Nyt kontaktit ovat usein henkilökohtaisia, mutta tähän ei ole totuttu nuorempien keskuudessa. Esimerkiksi Miksei Oy voisi edistää tätä ja parantaa alueen työllisyyttä ja elinvoimaa. Eri palveluiden kehittämisessä on potentiaalia, esim. tilamyynä netin kautta, jota kannattaisi kokeilla myös Etelä-Savossa juuri kausiasukkaille. Uusissa palveluissa tarvitaan henkilöitä kokeilemaan, tässä myös kesäasukkailla voi olla ideoita Pop-Up-tyylisesti. Kunta voisi olla mukana markkinoinnissa ja pieni tuki kannustaisi.
Liikenneyhteydet	Taksisuudistus heikensi palveluja haja-asutusalueella, kun päivystysvelvollisuus loppui. Junalla Mikkeliin ja siitä mökille -palvelu, esim. kutsuliikenne ratkaisu (tästä voisi olla kampanjakokeilu kesäaikana jonkin palvelun tarjoajan kanssa).

Haastattelujen yhteenveto (2/2)

Vapaa-ajan asuntojen muuttaminen vakituisiksi	Useat seudun kunnista ovat olleet aktiivisia tavoitteessa saada vapaa-ajan asuntoja muutetuksi vakituisiksi asunnoiksi. Tästä on ollut myös kampanjatyypistä toimintaa. Muutoksia vakituisiksi asunnoiksi on tehty alueen kunnissa yleensä muutamia vuodessa, koko seudun tasolla niitä on siis ollut muutamia kymmeniä vuosittain. Kaavoituksen ja rakennusvalvonnan palvelujen tulee olla helposti saavutettavia. Jotkut kunnista ovat tuottaneet rakennusvalvonnasta materiaalia vapaa-ajan asukkaille (videoita ja oppaita). Erityisesti eläkeläisiä kannattaa houkutella vakituisiksi asukkaiksi, koska he ovat kuntatalouden kannalta nettomaksajia. Joskus vakituisiksi asunnoiksi muuttamista ei kuitenkaan erityisesti edistetä, koska asiaa katsotaan myös hyvinvointialueen näkökulmasta (esim. pelko kasvavista kotihoidon palvelutarpeista).
Verkkoyhteydet	Parannusta on tapahtunut, mutta verkkoyhteydet ovat seudun kunnissa monilla alueilla edelleen huonot. Laajakaistaliittymät koetaan vapaa-ajan asunnoille usein liian kalliiksi tai niitä ei ole saatavissa, joten 4G ja 5G -yhteydet ovat vapaa-ajan asukkaille erityisen tärkeitä.
Etätyö	Etätyön yleistyminen nähdään vetovoimatekijänä. Vaikka verkkoyhteyksissä on parannettavaa, useimmille ne ovat kuitenkin ainakin jossakin määrin riittävät etätyöskentelyyn jo nyt (viihdekäytössä yhteyskapasiteettia tarvitaan yleensä enemmän). Verkkoyhteyksien parantaminen on kuitenkin tärkeää myös etätyöskentelyn edistämiseksi, sillä joissakin tapauksissa huonot yhteydet voivat nyt olla esteenä etätyöskentelylle.
Muuta	Myös vapaa-ajan asukkaiden kiinnostusta erilaisten palvelujen ja toiminnan tuottamiseen pitäisi kartoittaa. Vapaa-ajan asuntojen muuttaminen esteettömiksi lisää niiden käytettävyyttä, joskus pienillä toimenpiteillä. Tässä tarvitaan myös neuvontaa. Tapahtumia tarvitaan myös vetovoimatekijäksi.
Kehitysnäkymät	Tontteja on edelleen tarjolla, joten vapaa-ajan asuntojen määrä voisi jatkossa vielä kasvaa, mutta ei tiedetä millaiseksi kysyntä muuttuu. Miten paljon vapaa-ajan asuminen kiinnostaa uusia sukupolvia? Paljon on huonokuntoisia rakennuksia, tulevatko olemaan käytössä myös jatkossa?